

**«БЕКІТІЛДІ»
«Бәйтерек» ҰБХ»
акционерлік қоғамы
Басқармасының
шешімімен**

**Қосымша №12
«Бәйтерек» ҰБХ»
акционерлік қоғамы
Басқарма отырысының
«24» шілдедегі 2024 жылғы
№38/24
хаттамасына**

**«ДАМУ» КӘСІПКЕРЛІКТІ ДАМУ ҚОРЫ
АКЦИОНЕРЛІК ҚОҒАМЫНЫҢ
2023 ЖЫЛҒА АРНАЛҒАН ЖЫЛДЫҚ ЕСЕБІ**

2024 жыл

МАЗМҰНЫ

Директорлар кеңесі Төрағасының үндеуі
Басқарма Төрайымының үндеуі
Қор туралы
2023 жылдың негізгі оқиғалары

1. ҚОРДЫҢ ДАМУ СТРАТЕГИЯСЫ

«Даму» Қорын дамытудың стратегиялық бағыттары
Қызметтің негізгі көрсеткіштері

2. ҚАЗАҚСТАНДАҒЫ ШОК-ТЫ ТАЛДАУ. ҚАЗАҚСТАНДАҒЫ ШОК-ТЫҢ ДАМУ ПЕРСПЕКТИВАЛАРЫ

3. ҚЫЗМЕТТІҢ ҚАРЖЫЛЫҚ НӘТИЖЕЛЕРІ

Активтерді тиімді басқару
Қаржылық нәтижелер
Қордың даму жоспары

4. «ДАМУ» ҚОРИ ҚЫЗМЕТІНІҢ НЕГІЗГІ НӘТИЖЕЛЕРІ

Қаржылық бағдарламаларды іске асыру қорытындылары
Қаржы нарығына бюджеттік және бюджеттен тыс қорларды тарту
Кәсіпкерлерге қаржылық қолдау көрсету
Қаржылық бағдарламалардың мониторингі
Бағдарлама тиімділігінің мониторингі
Кәсіпкерлерге қаржылық емес қолдау көрсету
Халықаралық ынтымақтастық
Ақпараттық технологияларды дамыту
«Даму» Қорының 2024 жылға арналған жоспарлары

5. КОРПОРАТИВТІК БАСҚАРУ

Корпоративтік басқару жүйесі
Жалғыз акционер
Директорлар кеңесі
Басқарма
Қордың Директорлар кеңесі мен Басқарма мүшелеріне сыйақы төлеу жүйесі
Ішкі аудит
Корпоративтік этика және мүдделер қақтығысын шешу
Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл
Сыртқы аудит

6. ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ ЖӘНЕ ІШКІ БАҚЫЛАУ

Тәуекелдерді басқару жүйесі
Негізгі тәуекелдер
Ішкі бақылау жүйесі

7. ҚОРДЫҢ ТҰРАҚТЫ ДАМУ САЛАСЫНДАҒЫ ҚЫЗМЕТІ (ESG)

Тұрақты даму шеңберіндегі стратегиялық НТК
ESG күн тәртібінің шеңберінде «Даму» Қорының 2023 жылғы маңызды оқиғалары
Қордың 2022-2023 жылдарға арналған тұрақты дамыту жөніндегі іс-шаралар жоспарын іске асыру

«Даму» Қорының БҰҰ Тұрақты даму мақсаттарына қол жеткізудегі үлесі
Мүдделі тараптармен өзара іс-қимыл
Ақпаратты ашу
МШОК субъектілерінің Қор қызметіне деген сенім мен қанағаттануылық дәрежесін арттыру

8. ӘЛЕУМЕТТІК ЖАУАПКЕРШІЛІК

Персоналды басқару
Мансаптық тең мүмкіндіктерді қамтамасыз ету және адам құқықтарын қорғау
Персонал құрылымы
Корпоративтік мәдениетті дамыту
Мотивация және сыйақы
Кадрларды оқыту және дамыту жүйесін қалыптастыру
Кадр резерві
Еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау
Тұрақты қаржыландыру
Демеушілік және қайырымдылық көмек
Сатып алу қызметі
Клиент деректерінің қауіпсіздігі

9. ҚОРШАҒАН ОРТАҒА ҚАМҚОРЛЫҚ

Жасыл кеңсе
Таза қала

10. ҚОСЫМШАЛАР

№ 1 қосымша. Есеп туралы. Маңыздылық матрицасы
№ 2 қосымша. «Даму» кәсіпкерлікті дамыту қоры» АҚ-ның Корпоративтік басқару кодексiнiң қағидаттары мен ережелерiн сақтау/сақтамау туралы 2023 жыл үшiн есебi
№ 3 қосымша. Мүдделi мәмiлелер туралы ақпарат
№ 4 қосымша. Жылдық қаржылық есептiлiктен үзiндiлер
№ 5 қосымша. БҰҰ-ның әйелдердiң құқықтары мен мүмкiндiктерiн кеңейту жөнiндегi қағидаттарын орындау туралы ақпарат (Women’s Empowerment Principles)
№ 6 қосымша. Глоссарий
Мекенжайлар мен байланыс деректерi

«ДАМУ» КӘСІПКЕРЛІКТІ ДАМУ ҚОРЫ» АҚ ДИРЕКТОРЛАР КЕҢЕСІ ТӨРАҒАСЫНЫҢ ҮНДЕУІ

Құрметті ханымдар мен мырзалар!

«Даму» Қоры – қаржылық қолдау көрсету арқылы Қазақстан Республикасында жеке кәсіпкерлікті дамытуға жәрдемдесу үшін мемлекеттік қолдау құралдарын іске асыратын ұлттық қаржы институты. Қор 26 жыл бойы қазақстандық кәсіпкерлерге өз армандарын жүзеге асыруға – өз ісін ашуға және дамытуға көмектесіп келеді.

«Даму» қоры арқылы мемлекеттік қолдаудың барлық кезеңінде кәсіпкерлердің қолдау тапқан жобаларының саны 12 трлн теңгеден асатын кредиттер сомасына 202 мың жобадан асты.

«Даму» кәсіпкерлікті дамыту қоры» АҚ-ның 2023 жылға арналған жылдық есебі экономикалық қызметтің негізгі нәтижелерін, сондай-ақ Қор жұмысының операциялық және әлеуметтік аспектілерін ашады.

Қор жұмысының басты басымдығы - шағын және орта бизнестің өркендеуіне ықпал ететін жағдайлар жасау, өйткені дәл осы кәсіпкерлер тобы экономиканың қозғаушы күші болып табылады және орнықты өсуді қамтамасыз етуде және өзін-өзі жұмыспен қамтуда маңызды рөл атқарады. Инновациялық бағдарламалар мен мемлекеттік қолдау тетіктері арқылы «Даму» Қоры бәсекеге қабілетті кәсіпкерлерді дамытуға және олардың нарықта табысты жұмыс істеуін қамтамасыз етуге ұмтылады.

«Даму» қоры қолдауының маңыздылығын жете бағалауға болмайды. Біз бірге айтарлықтай нәтижелерге қол жеткіземіз. Мысалы, 2023 жыл ішінде әртүрлі ауқымдағы және қызмет бағыттарындағы 23,9 мың жоба Қордың қаржылық қолдауы арқылы өз жобаларын іске асырды. Бұл жобалар қоғамның әр саласына айтарлықтай әсер еткені сөзсіз. Олардың қатарында өңдеу өнеркәсібі, білім беру, денсаулық сақтау, мәдениет, экология және т.б. жобалар бар. Қордың қолдауы кәсіпкерлерге өз идеяларын жүзеге асыруға, жаңа жұмыс орындарын ашуға, инновацияларды дамытуға және қоғам мен елді жақсы жаққа өзгертуге мүмкіндік береді.

Тиімді бизнес-ортаны дамыту біздің жұмысымыздың негізгі аспектілерінің біріне айналды және біз кәсіпкерлердің «Даму» Қоры атынан өздерінің іскерлік сапарының әр қадамында қолдау көрсетуге дайын сенімді серіктес тапқанын мақтан тұтамыз.

Ұсынылған жыл сайынғы есеп бизнес өкілдері мен үкіметтің өзара әрекеттесуі үшін тиімді платформа құрудағы бірлескен күш-жігеріміздің дәлелі.

Біз қол жеткізген нәтижелер осы жолды бұдан да зор ынта мен тиімділікпен жалғастыруға шабыт пен мотивация беретініне сенімдіміз.

**Премьер-Министрдің орынбасары-
Қазақстан Республикасы
Ұлттық экономика министрі
Байбазаров Н.С.**

«ДАМУ» КӘСІПКЕРЛІКТІ ДАМУ ҚОРЫ» АҚ БАСҚАРМА ТӨРАЙЫМЫНЫҢ ҮНДЕУІ

«Даму» кәсіпкерлікті дамыту қоры» АҚ 25 жылдан астам отандық бизнес-ортаны дамытуға елеулі үлес қосып келеді. 2023 жылдың қорытындысы бойынша Қордың қатысуымен қазақстандық кәсіпкерлердің 23 852 жобасы мемлекет тарапынан қолдау тауып, өз ісін дамытуға немесе кеңейтуге бағытталған 1 566,4 млрд теңге сомасына несие қаражатын алды.

Қор Мемлекеттік қолдау бағдарламаларының операторы ретінде кәсіпкерлікті дамытудың 2021-2025 жылдарға арналған ұлттық жобасы және қарапайым заттар экономикасы шеңберінде МШОК-ты дамытуға 290 млрд теңге бағыттады.

Қор сыйақы мөлшерлемесін субсидиялау бөлігінде 1 005,2 млрд теңге сомасына 12,3 мың жобаны, кепілдік беру құралы бөлігінде 363,2 млрд теңге сомасына 8,2 мың жобаны, жеңілдікті қаржыландыру құралы бойынша 197,9 млрд теңге сомасына 3,3 мың қарыз алушыны қолдады.

2023 жылдың қорытындысы бойынша мемлекеттік қолдауға ие болған кәсіпорындар жалпы сомасы 21 500,5 млрд теңгеге шығарылған өнім, бюджетке 1 566,2 млрд теңге көлемінде төленген салық түрінде елеулі әлеуметтік-экономикалық нәтижеге қол жеткізді. 2024 жылы біз жоғарыда көрсетілген көрсеткіштердің 10% -дан астам өсімін күтеміз.

Алға қойылған мақсаттарға қол жеткізудің басты құралы компанияның даму стратегиясы болып табылады. Осылайша, 2023 жылы Қор Қазақстандағы кәсіпкерлікті дамыту институты ретіндегі рөлін жүзеге асыру үшін қызметтің негізгі бағыттарына негізделген жаңа он жылдық стратегияны бекітті.

Бұл ретте стратегияны табысты іске асырудың маңызды аспектісі жоғары кредиттік рейтингті қолдау болып табылады. 2023 жылы Moody's және S&P халықаралық рейтингтік агенттіктері Қордың кредиттік рейтингтерін растады, сондай-ақ өз болжамдарын жақсартты. Moody's «Вaa3/Prime-3» рейтингін растады және «Позитивті» болжамын жақсартты, ал S&P «BBB-/A-3» рейтингін «Тұрақты» болжамымен растады. Рейтингтік агенттіктер тарапынан оң бағалар «Даму» қорының сенімділігі мен қаржылық тұрақтылығын растайды.

Қор үшін өткен жыл баламалы қаржыландыру көздерін іске қосу тұрғысынан серпінді жыл болды. Қор МШОК субъектілеріне баламалы көздерді тарту мүмкіндігін беру, сондай-ақ жеке нарықты бизнес жобаларға инвестициялау үшін тарту арқылы субъектілерді қолдау бағытында жұмыс жасады. Осылайша, 2023 жылдың төртінші тоқсанында KASE Қазақстан қор биржасының алаңында 2021-2025 жылдарға арналған ұлттық кәсіпкерлікті дамыту жобасын іске асыру аясында Қазақстанда субсидияланатын облигациялар бойынша сауданың алғашқы ашылуы өтті. 2023 жылы Қор облигациялардың жалпы сомасы 5,5 млрд теңгені құрайтын үш жобаға қолдау көрсетті.

Мемлекет басшысының 2023 жылғы 1 қыркүйектегі «Әділетті Қазақстанның экономикалық бағдары», шағын және орта кәсіпкерлікті қолдаудың кешенді бағдарламасына «Бизнестің жол картасы» және «Қарапайым заттар экономикасы» бағдарламаларын біріктіру туралы Қазақстан халқына Жолдауын іске асыру жөніндегі жалпыұлттық іс-шаралар жоспарының 58-тармағын орындау мақсатында, 2023 жылы Қор ҚР Үкіметімен бірлесіп 2024 жылдың қаңтарында бекітілген Бірыңғай кешенді бағдарламаны әзірлеуге қатысты. Бағдарлама өңдеуші өнеркәсіптегі жобаларды қолдауға, моно-, шағын қалалар мен ауылдық елді мекендердегі шағын және орта бизнесті дамытуға баса назар аудара отырып, алты бағытты қамтиды, сондай-ақ әлеуметтік кәсіпкерлікті қолдау және қор нарығын дамыту үшін жеке бағыттар бөлінген.

Қор шағын және орта бизнес операцияларын факторингтік қаржыландыруды дамытуға көңіл бөлуді жалғастыруда. 2023 жылы Қордың факторинг құралы бойынша орналастырған қаражатын пайдалана отырып, 4 011 млн теңге несие сомасына 28 кәсіпкерге қолдау көрсетілді, сондай-ақ «Банк ЦентрКредит» АҚ-мен қосымша 1 млрд теңге мөлшерінде қаражат орналастырылды.

Бүгінгі таңда қаржылық көрсеткіштермен қатар бизнестің әлеуметтік және экологиялық жауапкершілігіне де көп көңіл бөлінетінін атап өткім келеді. ESG бағалауының жоғары деңгейі

компанияның беделін нығайтуға көмектеседі және оның имиджін арттырады. 2023 жылы S&P Global Corporate Sustainability Assessment халықаралық рейтингтік агенттігі тұрақты даму саласында Қорға «22» деңгейінде баға берді.

Сондай-ақ, мемлекеттік қолдауға жүгінген кәсіпкерлер санының жыл сайын артып келе жатқанын ескере отырып, Қор процестерді автоматтандыру және оларды онлайн форматқа көшіру бойынша жұмысты жалғастыруда. 2023 жылы кәсіпкерлерге ыңғайлы болу үшін Қордың барлық бизнес-процестері цифрлық форматқа көшірілді. Енді кәсіпкерлер мемлекеттік қолдауды online.damu.kz және bgov.kz порталдары арқылы алады. Енгізілген инновациялардың арқасында өтінімдерді қарау мерзімі 21-ден 5 жұмыс күніне дейін, ал микро және шағын бизнесті қолдау бағдарламасы аясында 1 күнге дейін қысқарды.

Қабылданған шаралар кәсіпкерлермен өзара іс-қимылды айтарлықтай жеңілдетті және процестердің барынша ашықтығын қамтамасыз етті. Бұл ретте өзара іс-қимылдың офлайн-арналарына жүктеме азайды.

Жыл сайын мемлекеттік қолдауға ие болған кәсіпорындар шығаратын өнімдерді ілгерілету және танымал ету мақсатында Қор қазақстандық тауар өндірушілердің «ULTTYQ ONIM» көрмесін өткізеді. 2023 жылғы 7-ші көрмеге еліміздің түкпір-түкпірінен 320-ға жуық микро, шағын және орта бизнес өкілдері қатысты, келушілер саны 22 мыңнан астам адамды құрады. Көрмеге құрылыс материалдары, машина жасау жабдықтары, химия өнеркәсібі тауарлары, жиһаз, азық-түлік өнімдері, киім-кешек, аяқ киім және т.б. ұсынылды.

«Даму» қоры кәсіпкерлерге көрсетілетін қызметті жақсартуға ұмтылады. Ағымдағы жылға арналған басты міндеттердің бірі бизнес-ортаны жақсарту және қазақстандық бизнестің өсімі мен дамуының жаңа мүмкіндіктерін іздеу үшін кәсіпкерлік қоғамдастықпен және басқа да ұйымдармен белсенді өзара іс-қимыл жасау болып табылады.

Сондай-ақ «Даму» қоры өзінің тиімділігін, ашықтығын және есептілігін арттыруға назар аударуды жалғастырады. Ішкі процестерді оңтайландыру, басқарудың озық технологиялары мен әдіснамаларын енгізу, сондай-ақ мониторинг және нәтижелерді бағалау жүйесін нығайту жоспарланып отыр.

Бұл жоспарларды іске асыру Қордың қаржылық тұрақтылығын нығайтып, оның қызметіне деген сенімді арттырады. Сонымен қатар, Қордың қызметі кәсіпкерлер үшін бұрынғыдан да қарапайым және қолжетімді болады.

Бурибаева Г.А.
«Даму» кәсіпкерлікті дамыту қоры» АҚ
Басқарма Төрайымы

ҚОР ТУРАЛЫ

«Даму» кәсіпкерлікті дамыту қоры» АҚ – мақсаты қаржылық қолдау көрсету арқылы Қазақстан Республикасында жеке кәсіпкерлікті сапалы дамытуға жәрдемдесу болып табылатын мемлекеттік қолдау құралдарын іске асыратын Қаржы агенттігі. Қор кәсіпкерлер үшін өнімдер мен қызметтердің кең спектрін ұсынады:

- екінші деңгейдегі банктер, микроқаржы ұйымдары, лизингтік компаниялар және Қор серіктестерінің басқа да заңды тұлғалары арқылы несиелендіру бағдарламалары шеңберінде жеңілдікті кредит беру;
- несиелер/микрокредиттер/лизингтік операциялар бойынша сыйақы мөлшерлемелерін субсидиялау;
- несиені кепілдендіру;
- консультациялық қолдау;
- ақпараттық-талдау материалдарын тарату;
- кәсіпкер жобасының бағдарламалар шарттарына сәйкестігін, мақсатты пайдаланылуын және іске асырылуын бақылау.

Қор өз қызметін іске асыру шеңберінде қаржыландырудың қосымша көздерінің қаражатын тартуды, бизнес-процестерді цифрландыруды, кәсіпкерлер жобаларын сүйемелдеу жөніндегі жұмысты жүзеге асырады, сондай-ақ халықаралық ынтымақтастық, ақпараттық белсенділікті дамыту мәселелері пысықталуда.

ҚОРДЫҢ БИЗНЕС - ҮЛГІСІ

Микро, шағын және орта кәсіпкерлік субъектілерін қолдау және дамыту

Микро, шағын және орта кәсіпкерлік субъектілері

ҚОРДЫҢ ТАРИХЫ

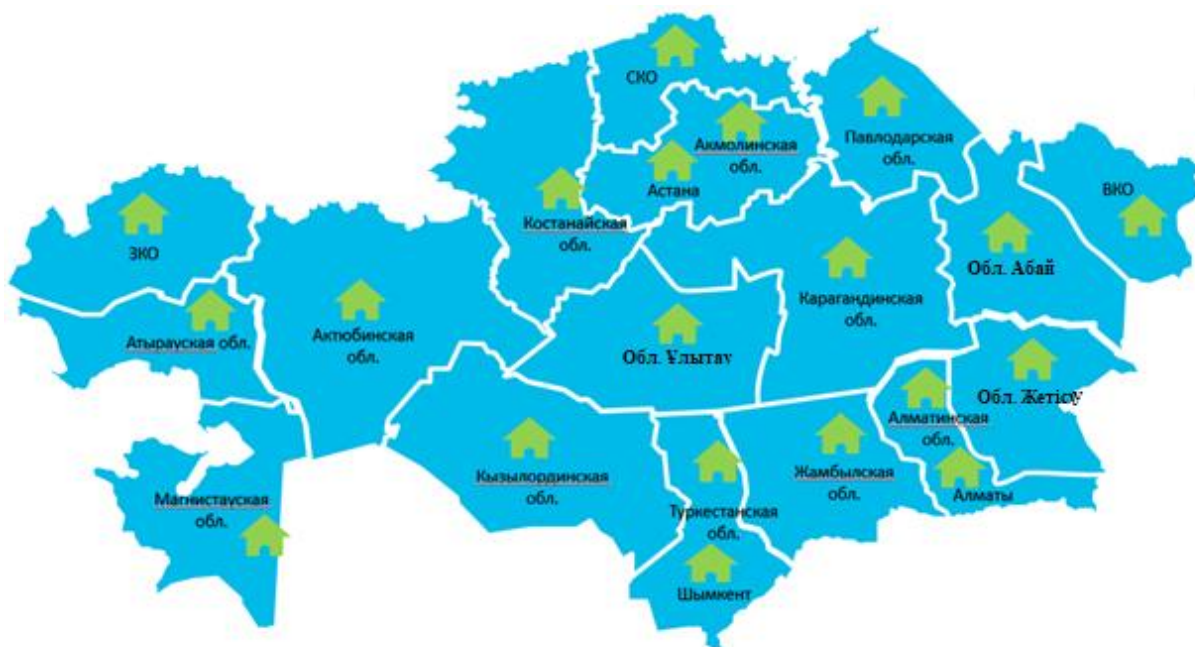
1997 жыл	Қорды құру («Шағын кәсіпкерлікті дамыту қорын құру туралы» Қазақстан Республикасы Үкіметінің 1997 жылғы 26 сәуірдегі № 665 қаулысы. ¹⁾)
1997-2007 жылдар	<p>2002 жылдан бастап шағын бизнеске өз қаражатынан тікелей кредит беру: «Шағын кәсіпкерлік субъектілеріне республикалық бюджет қаражатынан кредит беру бағдарламасы» және «Шағын қалаларды дамытудың 2004-2006 жылдарға арналған бағдарламасы» іске асырылды.</p> <p>2005 жылдан бастап жобалық қаржыландыру және лизинг бағдарламаларын, Қазақстанда микрокредит беру жүйесін дамыту бағдарламаларын, екінші деңгейдегі банктерден алынатын шағын кәсіпкерлік субъектілерінің кредиттеріне кепілдік беру бағдарламаларын іске асыру арқылы шағын кәсіпкерлікті қолдауды жүзеге асыру</p> <p>2007 жылдан бастап Отандық тауар өндірушілерді қолдау жөніндегі шаралар бағдарламасы бойынша, сондай-ақ Азия Даму Банкі мен Еуропалық қайта құру және даму банкінің кредиттік желілері бойынша мемлекеттік бюджет қаражатының пайдаланылуын есепке алу және бақылау жөніндегі агент функциясын жүзеге асыру</p>
2007 жыл – қазіргі уақытқа дейін	<p>2007 жылдан бастап тартылған және меншікті қаражат есебінен қаражатты шартты орналастыру бойынша оператордың функцияларын жүзеге асыру</p> <p>2010 жылдан бастап Қор кәсіпкерлердің кредиттері/лизингтік мәмілелері бойынша сыйақы мөлшерлемесін субсидиялау және кәсіпкерлердің банктерге/лизингтік компанияларға берген несиелеріне кепілдік беретін қаржы агенттігі болып табылады</p> <p>2013 жылы Жалғыз акционер – «Бәйтерек» ұлттық басқарушы холдингі» АҚ ауысуы</p> <p>2016 жылы Қор Нәтижелі жұмыспен қамтуды және жаппай кәсіпкерлікті дамытудың 2017–2021 жылдарға арналған бағдарламасы бойынша Қаржы агенті болып таңдалды</p> <p>2017 жылы Қордың 2014–2023 жылдарға арналған даму стратегиясы өзектендірілді</p> <p>2018 жылы Қор «Қазақстан қор биржасы» АҚ платформасында облигациялардың бірінші шығарылымын жүзеге асырды</p> <p>2020 жылы Қор «Астана» халықаралық қаржы орталығының биржа алаңында «жасыл» облигацияларды сәтті орналастыруды жүзеге асырды</p> <p>2021 жылы Қор Қазақстан қор биржасында «әлеуметтік» облигацияларды сәтті орналастыруды жүзеге асырды</p> <p>2023 жылы Қордың 2024–2033 жылдарға арналған даму стратегиясы бекітілді</p>

¹Қордың бұрынғы атауы: «Шағын кәсіпкерлікті дамыту қоры» АҚ.

ҚОР ҚЫЗМЕТІНІҢ ГЕОГРАФИЯСЫ

Қор өз қызметін толық жүзеге асыру үшін Қазақстан Республикасының барлық өңірлерінде өкілдік етеді және өз функцияларын Қазақстанның барлық облыстарында, сондай-ақ республикалық маңызы бар қалаларда орналасқан дамыған өңірлік филиалдар желісі арқылы жүзеге асырады:

1. Абай облысы бойынша аймақтық филиал;
2. Ақмола облысы бойынша аймақтық филиал;
3. Ақтөбе облысы бойынша аймақтық филиал;
4. Алматы облысы бойынша аймақтық филиал;
5. Атырау облысы бойынша аймақтық филиал;
6. Шығыс Қазақстан облысы бойынша аймақтық филиал;
7. Жамбыл облысы бойынша аймақтық филиал;
8. Жетісу облысы бойынша аймақтық филиал;
9. Батыс Қазақстан облысы бойынша аймақтық филиал;
10. Қарағанды облысы бойынша аймақтық филиал;
11. Қостанай облысы бойынша аймақтық филиал;
12. Қызылорда облысы бойынша аймақтық филиал;
13. Маңғыстау облысы бойынша аймақтық филиал;
14. Павлодар облысы бойынша аймақтық филиал;
15. Солтүстік Қазақстан облысы бойынша аймақтық филиал;
16. Түркістан облысы бойынша аймақтық филиал;
17. Ұлытау облысы бойынша аймақтық филиал;
18. Астана қаласы бойынша аймақтық филиал;
19. Алматы қаласы бойынша аймақтық филиал;
20. Шымкент қаласы бойынша аймақтық филиал.

2023 жылы: Қордың аймақтық желілеріне 4 533 клиент жүгінді, оларға 5 844 қызмет көрсетілді.

ҚОРДЫҢ НЕГІЗГІ КОРПОРАТИВТІК ҚҰНДЫЛЫҚТАРЫ

Құзыреттілік пен кәсібилік - Қор қызметкерлерінің тиісті білімі, жұмыс тәжірибесі, салмақты және жауапты шешім қабылдай білуі тиіс. Қор өз қызметкерлері үшін кәсіби білім мен дағдылардың деңгейін арттыру, кәсіби, шығармашылық қабілеттерін іске асыру, әлеуетті және мансаптық өсу мүмкіндіктерін дамыту үшін жағдайлар жасайды.

Қор өз жұмыскерлерінде және олардың жұмысында бағалайды:

- Қордың стратегиялық мақсаттарына қол жеткізуге бағдарлану;
- кәсібилік және өзінің кәсіби деңгейін арттыруға ұмтылу;
- лауазымдық міндеттерін орындау кезіндегі бастамашылық және белсенділік;
- тәртіптілік және жауапкершілік;
- қызметкерлер арасындағы өзара қолдау;
- жас мамандарға көмек көрсету және Қордың ардагерлеріне құрмет көрсету.

Патриотизм - мемлекет тарапынан қорға артылған жоғары сенім және оның әлеуметтік жауапкершілігі патриоттық сезім мен ұлттық экономиканың тұрақты дамуына үлес қосуға және мемлекет үшін барынша пайданы қамтамасыз етуге деген ұмтылысты қалыптастырады.

Ашықтық - Қор Қор туралы, Қазақстанның кәсіпкерлік секторын қолдаудың іске асырылып жатқан бағдарламаларына, оның жетістіктері мен қызметінің нәтижелері туралы ақпараттың барынша ашықтығына, айқындығына және сенімділігіне ұмтылады. Қор Жалғыз Акционерді, мемлекет пен әріптестерді істің жай-күйі туралы адал, уақтылы хабардар етуге, Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес есептілік пен есепке алу сапасын жақсарту негізінде ақпараттың ашықтығы мен қолжетімділігін арттыруға ұмтылады. Сонымен бірге, Қор коммерциялық және Қазақстан Республикасының заңнамасымен қорғалатын өзге де құпияны құрайтын ақпарат пен мәліметтердің жария етілмеуін қадағалайды.

Жауапкершілік және ізгі ниеттілік - Қор қабылданған міндеттемелерге, Қазақстан Республикасы заңнамасының талаптарына, шарттық қатынастарға, іскерлік айналым дәстүрлеріне және моральдық-адамгершілік қағидаттарына жауапкершілікпен және адалдықпен қарайды. Қор өзінің мемлекет және қоғам алдындағы әлеуметтік жауапкершілігін, сондай-ақ Қор қызметінің қоғамдық саланың мүдделі тараптарына әсерін түсінеді.

Адалдық пен дұрыстық - Қор қызметінің «негізі» және оның іскерлік беделі. Қор жеке мүдделер мен кәсіби қызмет арасындағы қайшылықтарға жол бермейді. Алдау, үндемеу және жалған мәлімдемелер лауазымды тұлғаның, Қор қызметкерінің мәртебесімен үйлеспейді.

Адамның жеке басына құрмет - лауазымына, жұмыс орнына, атқаратын қызметтік және еңбек міндеттеріне қарамастан Қордың әрбір лауазымды тұлғасы мен қызметкері басшылыққа алатын негізгі принцип. Қызметкерлерге қатысты лауазымды тұлғалар үшін де, Қордың лауазымды тұлғалары мен барлық басқа қызметкерлеріне қатысты қызметкерлер үшін де жеке тұлғаны құрметтеу қағидатын өзара сақтау міндетті.

Команда - бірлескен қызметтен неғұрлым жоғары нәтижелерге қол жеткізу үшін ынтымақтастық.

2023 ЖЫЛДЫҢ НЕГІЗГІ ОҚИҒАЛАРЫ

1. Рейтингі растау

2023 жылғы 31 қазанда Moody's Investors Service халықаралық рейтинг агенттігі тиісінше Baa3/Prime деңгейінде шетел және ұлттық валютадағы міндеттемелер бойынша Қордың ұзақ мерзімді және қысқа мерзімді кредиттік рейтингтерін растады. Тұрақты болжамның артуынан кейін Moody's Investors Service сондай-ақ Қордың болжамын «Тұрақты» - дан «Позитивті» - ге көтерді. Болжамның «Позитивтіге» өзгеруі болашақта ағымдағы серпін сақталған жағдайда рейтингті одан әрі көтеру мүмкіндігінің белгісі болып табылады. Ұлттық шкала бойынша рейтинг «Aa2.kz» деңгейінде расталды.

2023 жылғы 01 қарашада S&P Global Ratings халықаралық рейтинг агенттігі тиісінше «Тұрақты» болжамын BVB-/A-3 деңгейінде шетел валютасындағы міндеттемелер бойынша Қордың ұзақ мерзімді және қысқа мерзімді рейтингтерін растады. Ұлттық шкала бойынша рейтинг «kzAAA» деңгейінде расталды.

2. ULTTYQ ONIM

5-7 мамырда мемлекеттік қолдауға ие болған қазақстандық тауар өндірушілердің VII «ULTTYQ ONIM» көрмесі өтті. «ULTTYQ ONIM» отандық өндірушілерінің көрмесін «Даму» Қоры 2015 жылдан бері өткізіп келеді және қазақстандық өндірушілерді біріктірудің тиімді алаңы болып табылады. 2023 жылы қатысушылардың саны мемлекеттік бағдарламалармен қолдау тапқан экономиканың түрлі секторлары мен еліміздің өңірлерінен 320 кәсіпорынды құрады. 3 күн ішінде келушілер саны 22 000 адамнан асып, сатылым көлемі 74,1 млн теңгені құрады.

3. 2024-2033 жылдарға арналған даму стратегиясын бекіту

2023 жылдың қарашасында «Даму» қорының 2024-2033 жылдарға он жылдық кезеңге арналған жаңа Даму стратегиясы бекітілді. Стратегия Холдингтің Даму жоспарын, мемлекеттік жоспарлау жүйесінің жоғары тұрған құжаттарын ескере отырып әзірленді және Қордың 2033 жылға дейінгі миссиясы мен пайымын айқындайды.

4. Тұрақты даму

- S&P Global Corporate Sustainability Assessment халықаралық рейтинг агенттігі Қорға «22» деңгейінде баға берді. Бағалау «Даму» қорының тұрақты даму саласындағы қызметін талдау негізінде жүргізілді. «Даму» қоры алғашқылардың бірі болып Қазақстан Республикасының қаржы институттары арасында ESG бағасын алды.

- Қор **Green Investment Principles for Belt and Road**-тың Орталық Азиядағы қол қоюшыларының қатарына енді.

- Қор қызметіне ESG-бастамаларды енгізу мақсатында 2023 жылы Қордың **ESG-бастамаларының жол картасы** бекітілді.

– 2021-2025 жылдарға арналған кәсіпкерлікті дамыту жөніндегі ұлттық жоба шеңберінде субсидиялау және кепілдік беру құралдары бойынша **әлеуметтік кәсіпкерлік** субъектілерін мемлекеттік қолдау енгізілді (Қазақстан Республикасы Үкіметінің № 64 қаулысы).

5. Бірыңғай кешенді бағдарламаны әзірлеу

Мемлекет басшысының 2023 жылғы 1 қыркүйектегі «Әділетті Қазақстанның экономикалық бағдары» туралы Қазақстан халқына Жолдауын іске асыру жөніндегі жалпыұлттық іс-шаралар жоспарының 58-тармағын орындау шеңберінде, 2023 жылы Қор Қазақстан Республикасының Үкіметімен бірлесіп, өңдеуші өнеркәсіптегі жобаларды қолдауға, моноқалалар мен ауылдық елді мекендердегі шағын және орта бизнесті дамытуға негізгі екпінмен алты бағытты қамтитын, сондай-ақ әлеуметтік кәсіпкерлікті қолдау және қор нарығын дамыту үшін жеке бағыттар бөлінген Бірыңғай кешенді бағдарламаны әзірлеуге қатысты.

6. Жеңілдікті қаржыландыру (қаражаттарды тарту және орналастыру)

- «Шағын және орта жеке кәсіпкерлік субъектілерін өңірлік қаржыландыру» бағдарламасы аясында бірлесіп қаржыландыру шартымен жергілікті атқарушы органдардан 3 850 млрд теңге көлемінде қаражат тартылды. Бюджеттен тыс қаржыландыру көздерінен атап айтқанда Ақтөбе облысы Хромтау қаласы бойынша өңірлік бағдарламаны іске асыру үшін «Қазхром» трансұлттық компаниясы» АҚ-нан 500 млн теңге көлемінде қаражат тартылды. Қор 5 900 млн теңге көлемінде бөлген қаражатты есепке алғанда, өңірлік қаржыландыруға бағытталған қаражаттың жалпы көлемі 9 850 млн теңгені құрады.

- Қазақстан Республикасы Ұлттық қорының 34,4 млрд теңге сомасында қайтарылатын қаражаты қайта бөлінді және «Қазақстан Халық Банкі» АҚ, «Банк ЦентрКредит» АҚ, «Bereke Bank» АҚ, «ForteBank» АҚ және «Еуразиялық банк» АҚ-да орналастырылды.

7. Купондық сыйақы мөлшерлемесін субсидиялау

2023 жылға арналған купондық сыйақы мөлшерлемесінің бір бөлігін субсидиялау құралы бойынша 3 жобаға қол қойылды, шығарылған облигациялар сомасы 5,5 млрд теңгені құрады.

8. ЕҚДБ облигациялары

2023 жылы қор Еуропалық қайта құру және даму банкімен бірлесіп, қазақстандық бизнесті қолдау мен қаржыландыруға 23 млрд теңге бөлді. Қор ұйымдасқан бағалы қағаздар нарығында Еуропалық қайта құру және даму банкінің облигацияларын сатып алатын инвестор ретінде әрекет етті. Екінші деңгейлі банктер арқылы алынған қаражат Қазақстандағы шағын және орта бизнесті қолдауға жұмсалды.

9. АЕСМ-ге қосылу

«Даму» қоры Еуроодақтың Еуропалық кепілдік беру ұйымдары қауымдастығына кірді. Ресми деректер бойынша АЕСМ-ге мүше ұйымдардың кепілдіктер қоржынының жалпы көлемі шамамен 6 млн шағын және орта кәсіпорындарды қамти отырып, 312 млрд еуроны құрайды. Қосылу АЕСМ материалдары мен зерттеулеріне, еуропалық кепілдендірудің үздік тәжірибесіне және ЕО кепілдендірілген ұйымдарымен тәжірибе алмасу мүмкіндігіне, сондай-ақ Қордың халықаралық серіктестік желісін кеңейту әлеуетін берді.

10. Жобалардың мониторингі

- Активтерді, мүлікті, операциялық қызмет фактілерін көзбен шолу үшін қосымша активтің орналасқан жеріне бармай-ақ мобильді қосымша арқылы бағдарламалық кешен енгізілді. Бағдарламалық кешен кепіл заттарын қарау/мониторингілеу уақытын **3 сағаттан 30 минутқа дейін** қысқартуға мүмкіндік берді.

- Мониторинг бойынша менеджерлерді QR-кодтары бар бейдждер арқылы сәйкестендіру жүйесі енгізілді. Бейжде көрсетілген QR-код кәсіпкерлерге ҚР өңірлері бөлінісінде мониторинг жүргізуге уәкілетті қызметкерлер туралы өзекті ақпарат көрсетілген Қор сайтына өтуге мүмкіндік береді.

Жобалардың мониторингі

1. ҚОРДЫҢ ДАМУ СТРАТЕГИЯСЫ

Қордың миссиясы

Қордың миссиясы – Қазақстанда микро, шағын және орта кәсіпкерлікті қолдаудың кешенді және тиімді құралдарын іске асыру арқылы тұрақты дамытудағы белсенді рөлі болып табылады.

Қордың пайымы

Қордың пайымы – ұлттық даму институты – микро, шағын және орта кәсіпкерлікті қолдау және дамыту жөніндегі бағдарламалардың бастамашысы және іске асырушысы.

«Даму» қорының 2014-2023 жылдарға арналған даму стратегиясы Қордың Директорлар кеңесінің шешімімен 2017 жылғы 3 шілдеде бекітілді және Қазақстанның микро, шағын және орта кәсіпкерлік секторын дамытуға бағытталған, ол мемлекеттік және жеке МШОК дамыту бағдарламаларын табысты әрі тиімді іске асыру тәжірибесін ескереді. Қордың кәсіпкерлікті қолдауда 25 жылдан астам тәжірибесі бар, сондай-ақ Даму стратегиясын тиімді іске асыруда және қойылған мақсаттар мен міндеттерге қол жеткізуде қолданылатын бірқатар басқа да күшті жақтары бар.

«ДАМУ» ҚОРЫН ДАМУДЫҢ СТРАТЕГИЯЛЫҚ БАҒЫТТАРЫ

Стратегиялық бағыттар	Стратегиялық міндеттер
Ісін жаңа бастаған және жұмыс істеп тұрған кәсіпкерлерді қолдау және дамыту	<ul style="list-style-type: none">Микробизнесі кредиттеуді кеңейту, микроқаржы ұйымдары мен кредиттік серіктестіктерді қолдау құралдарын әзірлеу және іске асыруҚордың қаржылық бағдарламаларымен МШОК-тарды қамту үлесін ұлғайтуҚолдау көрсетілетін МШОК кәсіпорындарының экономикалық тиімділігін арттыру
Қордың тұрақты институционалдық дамуы	<ul style="list-style-type: none">Қосымша қаржыландыру көздерінен қаражат тартуҚаржылық қызмет нәтижелерінің жоспарланған деңгейіне қол жеткізуБизнес-процестерді цифрландыруКорпоративтік басқару деңгейін арттыру

Қордың 2024-2033 жылдарға арналған даму стратегиясын бекіту

2023 жылғы қарашада 2024-2033 жылдарға арналған алдағы онжылдық кезеңге арналған жаңа Даму стратегиясы бекітілді. Стратегия Қордың Жалғыз Акционерінің Даму жоспарын ескере отырып әзірленді, сондай-ақ Қазақстан Республикасы Президентінің елдегі жағдай туралы Жолдауын және мемлекеттік экономикалық саясаттың негізгі бағыттарын ескереді. Даму стратегиясы Қор қызметінің мемлекеттік индустриялық-инновациялық және әлеуметтік-экономикалық даму саясатында кәсіпкерлікті дамыту институты ретіндегі рөлін жүзеге асыру жөніндегі негізгі стратегиялық бағыттарына негізделген. Стратегия 2024 - 2033 жылдар кезеңіне арналған Қор қызметінің миссиясын, пайымын, стратегиялық бағыттарын, сондай-ақ мақсаттарын, міндеттері мен болжанатын мәнін айқындайды.

Қордың даму стратегиясының толық мәтінімен келесі сілтеме бойынша танысуға болады:
<https://damu.kz/o-fonde/o-nas/strategicheskie-napraveniya/>

ҚЫЗМЕТТІҢ НЕГІЗГІ КӨРСЕТКІШТЕРІ

Қордың Стратегиясы «Бәйтерек» ҰБХ» АҚ біріктірілген тиімді даму институтын құру және стратегиялық бағыттарды іске асыру жөніндегі міндеттерді орындау үшін Қордың стратегиялық мақсаттары мен міндеттеріне қол жеткізу деңгейін, сонымен қатар оның қызметінің тиімділігін айқындайтын көрсеткіштердің жиынтығы болып табылатын қызметтің негізгі көрсеткіштерін (НТК) анықтайды. НТК карталарын жасау кезінде Қор келесі ішкі құжаттарды және (немесе) құқықтық актілерді басшылыққа алады, бірақ олармен шектелмейді:

- Даму стратегиясы және оны жүзеге асыру бойынша іс-шаралар жоспары;
- Қордың даму жоспары;
- Қордың лауазымды тұлғаларының (басқарушы қызметкерлерінің) міндеттерін бөлу туралы бұйрық;
- Қорда жүзеге асырылатын жол карталары;
- Қазақстан Республикасы Президентінің елдегі жағдай және ішкі және сыртқы саясаттың негізгі бағыттары туралы Қазақстан халқына Жолдауы;
- Мемлекеттік жоспарлау жүйесінің құжаттарына енгізілген өзгерістер, сондай-ақ Қор қызметіне елеулі әсер ететін ішкі және сыртқы ортадағы өзгерістер;
- Қазақстан Республикасы Үкіметінің мемлекеттік бағдарламаларды бекіту туралы қаулылары.

Қорда НТК-ны қалыптастырудың келесі жүйесі құрылған:

- «Бәйтерек» ҰБХ» АҚ-ның НТК;
- Қордың басқарушы қызметкерлерінің (Басқарма мүшелерінің) НТК;
- Қор қызметкерлерінің НТК.

Қордың стратегиялық НТК Акционердің НТК ескере отырып әзірленеді. Акционердің стратегиялық НТК тікелей каскадтау жолымен немесе декомпозиция жолымен Қордың басшы қызметкерлерінің НТК-сында каскадталады. Бұл ретте стратегиялық НТК Қордың басшы қызметкерлерінің НТК карталарына декомпозициялау кезінде Қордың басшы қызметкерлерінің карталарында төменгі деңгейлі НТК нысаналы көрсеткіштеріне қол жеткізу Қордың бастапқы жоғарғы деңгейлі стратегиялық НТК орындалуын қамтамасыз етеді.

Корпоративтік НТК және Қордың басқарушы қызметкерлерінің НТК Қордың Директорлар кеңесімен бекітіледі. Қор қызметкерлерінің НТК Қордың Басқармасымен бекітіледі. Қордың басқарушы қызметкерлерінің НТК нақты мәндері есепті жыл аяқталғаннан кейін есептеледі, ал қызметкерлер бойынша – тоқсан сайын есептеледі.

Қордың 2014-2023 жылдарға арналған даму стратегиясына сәйкес қызметтің негізгі көрсеткіштерін орындау

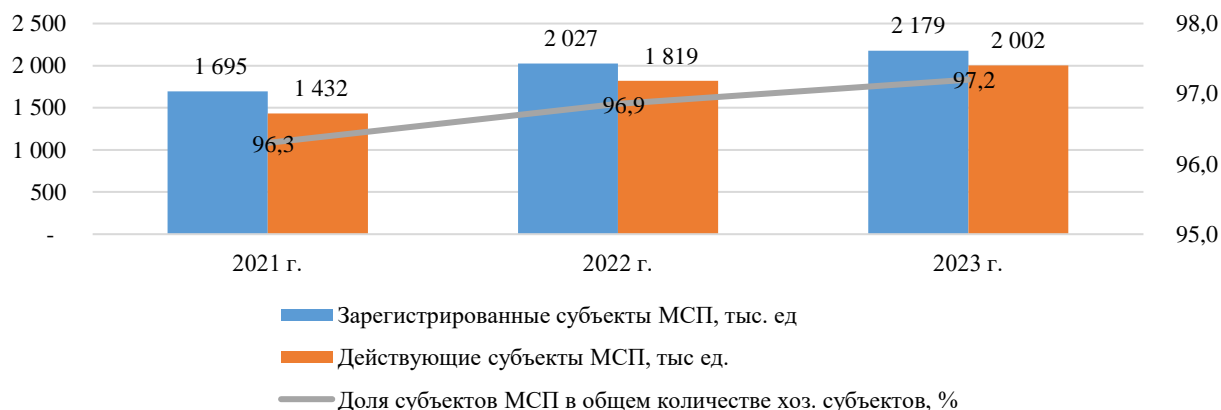
№	НТК атауы	2022 ж.	2023 ж.		
		Факт	Жоспар	Факт	Жоспардың орындалу %-ы
СТРАТЕГИЯЛЫҚ БАҒЫТ 1. Ісін жаңадан бастаған және жұмыс істеп тұрған кәсіпкерлерді қолдау және дамыту					
Микробизнесті кредиттеуді кеңейту, МҚҰ мен кредиттік серіктестіктерді қолдау құралдарын әзірлеу және іске асыру					
1	Қордың кредиттік портфеліндегі МҚҰ портфелінің үлесі, %	57%	-	-	-
	Микроқаржы ұйымдары мен лизингтік компанияларға қаражатты шартты орналастыру үлесі, %	-	14%	23,36%	167%
2	Қолдау көрсетілетін кәсіпкерлердің жалпы санынан микро- және шағын кәсіпкерлердің үлесі, %	98,61%	87,5%	96,1%	110%

Қордың қолданыстағы қаржы бағдарламаларымен МШОК-ты қамту үлесін ұлғайту					
3	Нарықтағы МШОК субъектілерінің жалпы санына қаржылық қолдау алған МШОК үлесі, %	9,51%	8,17%	9,39%	115%
4	Еңбек өнімділігін арттыруды және өткізу нарықтарын кеңейтуді ескере отырып, қолданыстағы өндірістерді модернизациялау және кеңейту жөніндегі жаңа жобалар мен жобалардың саны (жыл соңына), бірл.	172 997	190 695	187 939	98,5%
5	Қордың кредит портфеліндегі жеке сектордың үлесі, %	99%	95%	100%	105%
6	Қордан қолдау алған кәсіпорындардың кіріс көлемі (жыл ішінде), млрд.теңге	23 013	6500	21 500,5 <i>(ХҚО Мемлекеттік кірістер комитетінен алынған алдын ала мәліметтер бойынша)</i>	331%
Қолдау көрсетілетін МШОК кәсіпорындарының экономикалық тиімділігін арттыруды қамтамасыз ету					
7	Қордан қолдау алған кәсіпкерлік субъектілерінің төлеген салықтарының артуы, млрд	254.7	60	277,7 <i>(ХҚО Мемлекеттік кірістер комитетінен алынған алдын ала мәліметтер бойынша)</i>	463%
СТРАТЕГИЯЛЫҚ БАҒЫТ 2. Қордың тұрақты институционалдық дамуы					
Қосымша қаржыландыру көздерін тарту					
8	Есепті жылы қарыз алудың жалпы құрылымындағы мемлекеттік емес қарыз алу көздерінің үлесі, %	0%	10%	11,5%	115%
9	Қарыз/Капитал (артық емес)	1.44	1.56	1.10	71%
Қаржылық қызмет нәтижелерінің жоспарланған деңгейіне қол жеткізу					
10	ROA (ең төменгі оң мәннен төмен емес)	12,91%	1,36%	9,08%	667%
11	Жалпы активтердегі кредит портфелінің үлесі, % (жопардан кем емес)	40,33%	30,76%	53,38%	174%
Бизнес-процестерді автоматтандыру					
12	Қордың негізгі бизнес-процестерін цифрландыру, %	100%	100%	100%	100%
Корпоративтік басқару деңгейін арттыру					
13	«Даму» кәсіпкерлікті дамыту қоры» АҚ қызметіне МШОК субъектілерінің сенімін және қанағаттануын бағалау, %	91,4%	80%-дан кем емес	87,2%	109%

2. ҚАЗАҚСТАНДАҒЫ ШОК-ТЫ ТАЛДАУ. ДАМУ ПЕРСПЕКТИВАЛАРЫ

2023 жылы Қазақстанда тіркелген МШОК санының 8% -ға, 2 179 мың бірлікке дейін өскені байқалды. Елдегі шаруашылық жүргізуші субъектілердің жалпы санындағы ШОК үлесі 97,2% -ға дейін өсті. Жұмыс істеп тұрған кәсіпкерлердің саны 10% -ға артты, бұл өсім ДК және ШҚ санының тиісінше 11% және 12% -ға өсіміне байланысты. 2018-2023 жылдары тіркелген ШОК санының орташа жылдық өсу көрсеткіші 6,9% деңгейінде бағаланғанын атап өту қажет, ал осы кезеңде жұмыс істеп тұрған кәсіпкерлердің өсу мәні - 10,4%. Жұмыс істеп тұрған кәсіпкерлер санының өсімі, тіркелген кәсіпкерлер санының өсу қарқынынан озып, бұрын тіркелген кәсіпкерлердің бизнесті белсенді жүргізуінің ұлғайғанын көрсетеді.

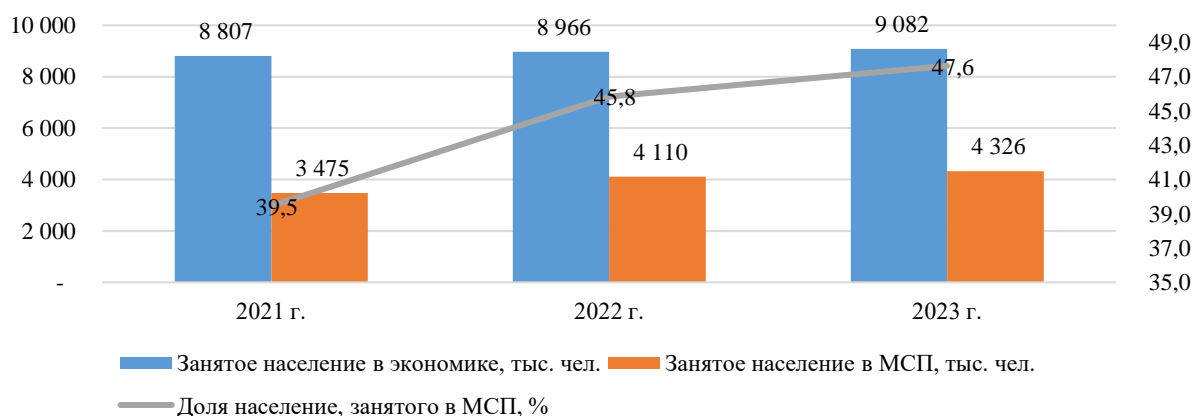
ҚР-да тіркелген ШОК субъектілері санының серпіні

Дерек көзі: Қазақстан Республикасы Стратегиялық жоспарлау және реформалар жөніндегі агенттігінің Ұлттық статистика бюросы (www.stat.gov.kz).

ҚР СЖЖРА Статистика бюросының мәліметі бойынша 2023 жылдың қорытындысы бойынша жұмыспен қамтылған халық саны 9 082 мың адамды құрайды. Бұл ретте, 2024 жылғы 1 қаңтардағы жағдай бойынша ШОК субъектілерінде жұмыспен қамтылғандар саны 4 326 мың адамды (барлық қызметкерлердің 47,6%-ы) құрайды. Өткен жылмен салыстырғанда ШОК саласында жұмыспен қамтылғандар саны 5,3%-ға өсті. Бұл ретте Қазақстан Республикасында жұмыспен қамтылғандар жалпы санының 1,3%-ға өскені байқалады.

ҚР-да жұмыспен қамтылған халық санының серпіні

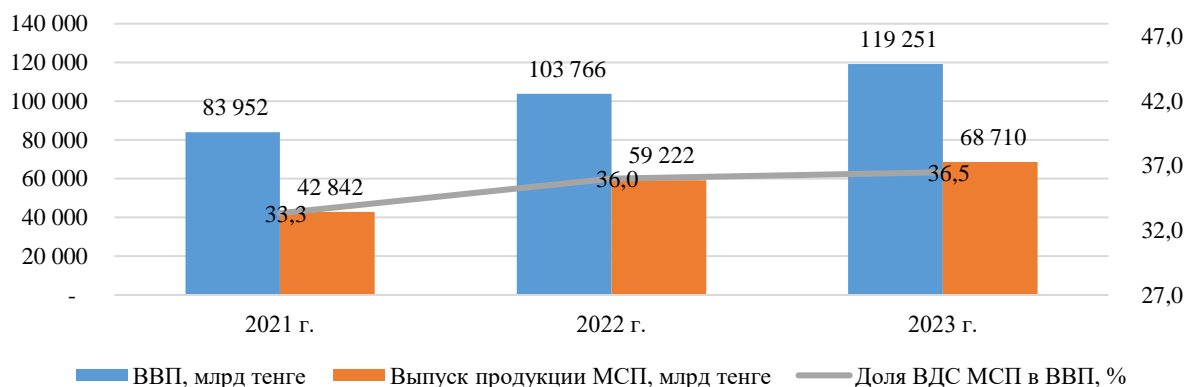
Дерек көзі: Қазақстан Республикасы Стратегиялық жоспарлау және реформалар жөніндегі агенттігінің Ұлттық статистика бюросы (www.stat.gov.kz).

Соңғы 10 жылда Қазақстанның ЖІӨ нақты мәнде өскенін көрсетті (2020 жылдан басқа, COVID-19 пандемиясына байланысты енгізілген бірқатар шектеулерге байланысты). Осылайша, 2023 жылдың қорытындысы бойынша Қазақстан Республикасының ЖІӨ-нің нақты мәнде өсімі

байқалады, ол 5,1%-ға өсті және 119,3 трлн теңгені құрады; Тауарлар өндірісі ЖІӨ-нің 36,3% (оның ішінде өнеркәсіп өндірісі есебінен 26,4%), қызмет көрсету өндірісі - 56%, өнімге салынатын салық - 7,7% құрайды.

ҚР СЖЖРА статистикалық бюросының мәліметі бойынша 2023 жылы ШОК өнімі 68 710 млрд теңгені құрады. 2023 жылы ШОК өнімінің 68,6%-ын шағын кәсіпорындар, 17,6%-ын орта кәсіпкерлік субъектілері, тағы 13,8%-ын жеке кәсіпкерлер мен шаруа қожалықтары өндірді. 2023 жылға арналған алдын ала деректер бойынша ШОК жалпы қосылған құнның ЖІӨ-дегі үлесі 36,5%-ға бағаланады.

ҚР-да ЖІӨ және ШОК өнімдерін шығару серпіні

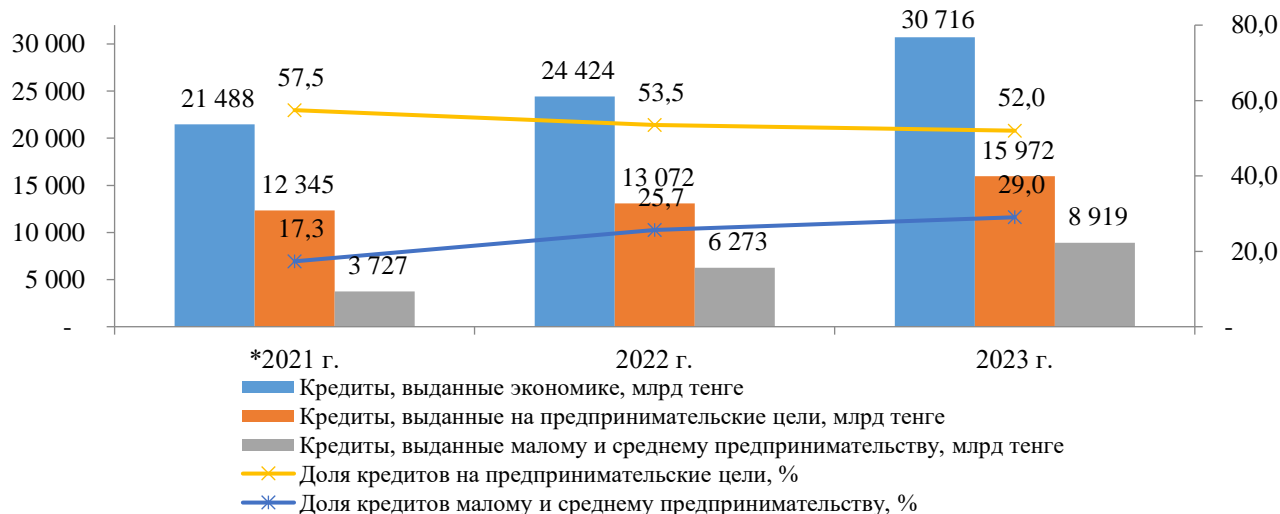

Дерек көзі: Қазақстан Республикасы Стратегиялық жоспарлау және реформалар жөніндегі агенттігінің Ұлттық статистика бюросы (www.stat.gov.kz).

Кәсіпкерлікті кредиттендіру көрсеткіштері және кредиттендірудегі Қордың үлесі

Тұтастай алғанда, 2023 жылы банктік кредит беру көлемі 25,8% -ға 30,8 трлн теңгеге дейінгі көлемдегі өсімді көрсетті. Өсім экономиканың көптеген секторларында және кредиттеудің барлық объектілері бойынша байқалады. Оның ішінде кәсіпкерлік мақсаттарға арналған кредиттер бойынша 2023 жылы олардың өсімі 22,2% -ды құрап, 16,0 трлн теңгеге жетті. Шағын және орта кәсіпкерлікті кредиттеуде бүкіл банктік кредиттеудің өсуін басып озу (42,3% өсім) байқалады.

Экономика мен шағын кәсіпкерлікті несиелендірудің жыл сайынғы көлемі

*-2021 3 727 млрд теңге – шағын кәсіпкерлік субъектілеріне берілген несиелер

Дерек көзі: Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі (www.nationalbank.kz).

ҚАЗАҚСТАНДАҒЫ ШОК-ТЫҢ ДАМУ ПЕРСПЕКТИВАЛАРЫ

2023 жылдың қорытындысы бойынша әлемдік нарықта қалыптасқан қолайсыз факторларға қарамастан ұлттық экономиканың өсімі 5,1% -ды құрады. Шағын және орта кәсіпкерлік субъектілерін қолдау бойынша мемлекеттің жүргізіп отырған жұмысы жұмыс істеп тұрған кәсіпкерлерді сақтап қана қоймай, жаңаларын да көбейтуге мүмкіндік берді. 2023 жылдың соңына қарай Қазақстанда 2 миллионнан астам жұмыс істеп тұрған шағын және орта кәсіпкерлік субъектілері бар, оларда елдің экономикалық белсенді халқының жартысына жуығы жұмыс істейді. Осы көрсеткіш бойынша біз ЭЫДҰ елдерінің деңгейіне жақындадық. ЖІӨ-дегі кәсіпкерлік үлесі артты, бұл бизнестің - «Даму» қорының - мемлекеттің бірлескен жұмысының нәтижелерінің бірі болып табылады.

Бүгінгі таңда Қазақстан Республикасының Үкіметі қазақстандық кәсіпкерлікті, оның ішінде «Даму» қоры ұсынатын мемлекеттік қаржылық қолдау құралдары арқылы дамытудың берік негізін қалады.

Соңғы 10 жылдағы ШОК статистикалық көрсеткіштері мемлекеттік қолдау шараларының өз міндеттерін орындағанын көрсетеді: шағын және орта кәсіпкерлік субъектілері мен жаңа өндірістік кәсіпорындар саны өсті, тіркелген шағын және орта кәсіпкерлік субъектілері бойынша өсім 2013 жылдан бастап 2023 жылға дейін 42% -ды, қолданыстағылары бойынша - 125% -ды құрады.

Кәсіпкерлікті дамыту экономиканы әртараптандыру, салаларды цифрландыру, қолда бар қуаттарды жаңғырту және экспорттық әлеуетті ұлғайту есебінен Қазақстан экономикасының тұрақтылығын сақтауға бағытталған мемлекеттің экономикалық саясатының стратегиялық бағытындағы басым бағыттардың бірі болып табылады.

2023 жылы елдегі белсенді МШОК саны 10%-ға – 2,0 млн. субъектіге, ал ШОК-те жұмыспен қамтылғандар саны – 5%-ға (4,3 млн. адамға) өсті. ЖІӨ-дегі ШОК үлесі 2023 жылдың қорытындысы бойынша 36,5%-ды құрады және 44,0 млрд теңгеге жетті.. Экономиканың барлық салаларында оң серпін байқалады.

Экономиканы одан әрі дамыту үшін маңызды басымдықтардың бірі ретінде экономикалық өсудің негізгі «қозғалтқышы» ретінде ШОК секторын дамыту, оның ішінде қазіргі заманғы бизнес-құзыреттерді дамыту жолымен (2050 жылға қарай ЖІӨ-дегі шағын және орта бизнестің үлесін 50% -ға дейін ұлғайту) міндеті ерекшеленеді. Бүгінгі күні Қазақстанда ШОК-ты табысты дамыту үшін барлық жағдайлар жасалуда, өйткені мемлекет елдің экономикалық дамуының негізгі басымдығы ШОК-ты қолдау жөніндегі мақсатты және дәйекті саясат болып табылатынын түсінеді. «Даму» қоры өз қызметінде ШОК-ты дамыту саласындағы мемлекеттік экономикалық саясаттың негізгі бағыттарын және мемлекеттік қаржылық қолдау құралдары арқылы басшылыққа алады, кәсіпорындардың орнықты және пайдалы дамуға шығуына жәрдемдеседі.

3. ҚЫЗМЕТТІҢ ҚАРЖЫЛЫҚ НӘТИЖЕЛЕРІ

Активтерді тиімді басқару

Қордың активтері мен міндеттемелерін басқару – стратегиялық көрсеткіштерге қол жеткізуді, табыстылықты сақтауды, қаражатты тарту мен орналастырудың мөлшерлері мен мерзімдерінің сақталуын қамтамасыз ететін және негізсіз тәуекелдерді барынша азайтуды қамтамасыз ететін баланстың активтері мен пассивтерінің осындай құрылымын қалыптастыру және қолдау процесі. Қордың активтері мен пассивтерін басқарудың негізгі міндеті тәуекелдерді барынша азайта отырып, Қордың жоғары қаржылық көрсеткіштеріне қол жеткізетіндей активтер мен міндеттемелерді реттеу болып табылады.

Заманауи жағдайларда Қордың активтері мен міндеттемелерін тиімді басқару қажеттілігі келесілермен анықталады:

- жаңа күрделі өнімдердің пайда болуы;
- тартылған ресурстардың құрылымындағы өзгерістер;
- экономикалық тұрақсыздық;
- Қордың барлық бағыттары бойынша қызметін үйлестіру қажеттілігі;
- тәуекелдерді басқарудың жалпы шеңберінде контрагенттерге қаражат беру тәсілдерін үйлестіру қажеттілігі.

Активтер мен пассивтерді басқарудағы Қордың негізгі мақсаттары өтімділікті ақша ағынының барлық қажеттіліктерін өтеу үшін жеткілікті деңгейде ұстап тұру және мүмкіндігінше артық өтімділікті тиімді орналастыру, кез келген кәсіпкерлік тәуекелдерді жабу үшін капиталдың жеткілікті мөлшерін ұстап тұру, уақытша бос қаражаттың сақталуы және ағымдағы міндеттемелер бойынша төлем қабілеттілігі, пайда болған инвестициялық мүмкіндіктерді қаржыландыру мүмкіндігі.

2024 жылғы 1 қаңтардағы жағдай бойынша Қор активтері 422 млрд теңгені, капиталы 200 млрд теңгені құрады және 2023 жылдың басымен салыстырғанда 25,5 млрд теңгеге немесе 13%-ға өсті. Сонымен бірге, 2024 жылғы 1 қаңтардағы жағдай бойынша Қордың міндеттемелері 222 млрд теңгені құрады, бұл есепті кезеңнің басындағы көрсеткіштен 30 млрд теңгеге аз.

Қордың несиелік портфелі есепті күнге 225 млрд теңгені құрайды, бұл активтерінің 53%-ын құрайды. Ақша қаражаттары мен олардың баламалары 125 млрд теңгені немесе активтердің 30 пайызын құрайды. ЕДБ депозиттері 60 млрд теңгені немесе активтердің 14%-ын құрайды.

Қаржылық нәтижелер

Қордың 2023 жылғы жиынтық кірісі 83,1 млрд теңгені құрады, оның ішінде негізгі қызметтен түскен кіріс – 54,3 млрд теңге, негізгі емес қызметтен түскен кіріс – 28,8 млрд теңге.

Қордың 2023 жылға жалпы шығыстары 44,5 млрд теңгені құрады. Қор шығыстарының негізгі үлесін нарықтық мөлшерлемелерден төмен мөлшерлемелер бойынша қаржы құралдарын бастапқы тану кезінде жұмсалған шығыстар – 44%, корпоративтік табыс салығы бойынша шығыстар – 20%, сыйақы бойынша шығыстар – 18%, әкімшілік шығыстар – 14% құрайды.

2023 жылдың қорытындысы бойынша Қордың қаржылық нәтижесі 38,6 млрд теңгені құрады, бұл жоспарланған көрсеткіштен 6 есеге артық.

Қызметтің кірісті көрсеткіштері

Атауы	2019	2020	2021	2022	2023
ROA, активтердің кірістілігі	1,10%	1,37%	6,81%	12,91%	9,08%
ROE, капиталдың кірістілігі	4,8%	4,63%	19,18%	32,85%	20,55%
ІҚД орташа алынған кірістілігі	8%	10,15%	8,9%	12,43%	16,28%
Қызметтің кірістілігі	20,6%	16,51%	104,31%	124,11%	107,79%
NI margin	19,2%	23,08%	55,64%	70,68%	71,05%
Қарыз/меншікті капитал	2.9	1.99	1.67	1.44	1.10
Кредит портфелінің активтердегі үлесі	77,9%	61,27%	62,10%	40,33%	53,38%

2023 жылға таза кірістің жоспарланған деңгейден асуы есебінен Қордың кірістілік көрсеткіштерінің нақты құны жоспарланған мәннен айтарлықтай асып түседі:

- ROA (активтердің кірістілігі) жоспарланған 1,36%-да 9,08%-ды құрады;
- ROE (капиталдың кірістілігі) жоспарланған 3,41% -да 20,55%-ды құрады;
- Қызметтің кірістілігі жоспарланған 9,37% -да 107,79%-ды құрады;
- NI margin (таза кіріс маржасы) жоспарланған 11,85% -да 71,05%-ды құрады;
- Кредит портфелінің активтердегі үлесі есепті күнге жоспарланған 53,38% -да 30,76% -ды құрады.

Қордың даму жоспары

«Даму» қорының Даму стратегиясын іске асыру, сондай-ақ стратегиялық бағыттарға, мақсаттарға, міндеттерге және түйінді көрсеткіштерге сәйкес «Даму» қорын дамытуды қамтамасыз ету үшін қызметті стратегиялық және ағымдағы жоспарлауды үйлестіру мақсатында Қордың Даму жоспары әзірленеді және жыл сайын түзетіледі.

«Даму» Қорының даму жоспары мыналар негізінде әзірленеді:

- Қазақстан Республикасының стратегиялық және бағдарламалық құжаттары;
- «Даму» Қорының Даму стратегиясында көзделген стратегиялық мақсаттар, міндеттер, қызметтің негізгі көрсеткіштері;
- тиісті мемлекеттік органдардың стратегиялық жоспарлары;
- Қазақстан Республикасы Президентінің Қазақстан халқына жыл сайынғы жолдауы;
- мемлекеттік жоспарлау жөніндегі орталық уәкілетті орган ұсынған жоспарлы жылдарға арналған макроэкономикалық көрсеткіштердің болжамдары;
- «Даму» қоры қызметінің күшті және әлсіз жақтарын талдау нәтижелері;
- «Даму» Қорының ағымдағы жылға арналған Даму жоспарының орындалуының мониторингі нәтижелері;
- «Даму» қоры қызметінің тиімділігін бағалау;
- ағымдағы жылдың алдындағы жыл үшін аудиттелген жылдық қаржылық есептілік.

Директорлар кеңесінің 2023 жылғы 29 қарашадағы шешімімен «Даму» Қорының стратегиялық міндеттерін іске асыруға жоспарланған қаржылық көрсеткіштерді көздейтін «Даму» Қорының 2024–2028 жылдарға арналған Даму жоспары бекітілді.

2024 жылғы өз қызметінің нәтижесінде Қор 2023 жылға алынған нәтижелерден кем емес, оның ішінде тартылған және меншікті қаражат есебінен қаражатты шартты орналастыру жөніндегі бағдарламаларды іске асырудан, кәсіпкерлердің кредиттері/лизингтік мәмілелері бойынша сыйақы мөлшерлемесін субсидиялаудан және кәсіпкерлердің банктер/лизингтік компаниялар алдындағы кредиттеріне кепілдік беруден жалпы кіріс алуды жоспарлап отыр. Сондай-ақ, «Даму» қоры негізгі емес қызметтен кіріс алуды жоспарлап отыр.

«Даму» қорының 2024 жылға арналған алдағы шығыстары бөлігінде Даму жоспарының көрсеткіштері 2023 жылғы нәтижелерден аспайды. Алдағы кезеңде Қор алынған кредиттер бойынша сыйақыны төлеу бойынша шығыстарды, әкімшілік шығыстарды және резервтерді қалыптастыру бойынша шығыстарды, корпоративтік табыс салығы бойынша шығыстарды, қаржы активтерін бастапқы тану кезіндегі шығыстарды көтереді.

Нәтижесінде Даму жоспарының жоғарыда көрсетілген көрсеткіштеріне қол жеткізгеннен кейін «Даму» Қоры 2024 жылы оң қаржылық нәтиже алуды жоспарлайды.

4. «ДАМУ» ҚОРЫ ҚЫЗМЕТІНІҢ НЕГІЗГІ НӘТИЖЕЛЕРІ

2023 жылы Қор ЕДБ, ЛК, МҚҰ-ға қаражатты шартты орналастыру, кәсіпкерлердің кредиттері бойынша пайыздық мөлшерлемелерді субсидиялау және кредиттерге кепілдік беру бағдарламаларын, оның ішінде субсидиялау және кепілдік беру құралдары шеңберінде Кәсіпкерлікті дамыту жөніндегі 2021-2025 жылдарға арналған ұлттық жобаны іске асыру арқылы іске асыруды жалғастырды.

2023 жылы Қор қаржы құралдарын пайдаланатын кәсіпкерлердің 23,9 мың жобасына 1,57 трлн теңге кредит сомасында қолдау көрсетті.

Бағдарламаларды іске асырудың барлық кезеңінде «Даму» қоры жалпы сомасы 12,1 трлн теңгеге 202,8 мыңнан астам кәсіпкерлер жобасына қолдау көрсетті. «Даму» қорының бағдарламаларына қатысушылардың әлеуметтік-экономикалық әсері жыл сайын ұлғаюда. 2010-2022 жылдан бастап қолдау көрсетілген шағын және орта кәсіпкерлік субъектілері 104,5 трлн теңгенің өнімін өндірді, 2010-2023 жылдар ішінде кәсіпорындардан түсетін салық сомасы 7,1 трлн теңгені құрады, ал құрылған жұмыс орындары - 208,8 мың бірлікті құрады (2010-2023).

ҚАРЖЫЛЫҚ БАҒДАРЛАМАЛАРДЫ ІСКЕ АСЫРУ ҚОРЫТЫНДЫЛАРЫ

	2018 ж.	2019 ж.	2020 ж.	2021 ж.	2022 ж.	2023 ж.
ЕДБ/МҚҰ/ЛК қаражатты шартты түрде орналастыру арқылы кәсіпкерлерді қаржыландыру						
Қатысушылар саны, бірл.	18 656	18 933	11 136	7 783	5 278	3 330
Қаржыландыру сомасы, млн.теңге	272 912	239 508	207 588	213 304	183 917	197 924
Сыйақы мөлшерлемелерін субсидиялау						
Қатысушылар саны, бірл.	1470	2 647	14 679	32 351	24 485	12 339
Кредиттер сомасы, млн.теңге	198 380	269 786	1 197 058	1 588 280	992 562	1 005 243
Кредиттерді кепілдендіру						
Қатысушылар саны, бірл.	1950	2,674	7 346	17 219	20 781	8 183
Кредиттер сомасы, млн.теңге	65 455	102 740	275 546	365 286	377 576	363 249

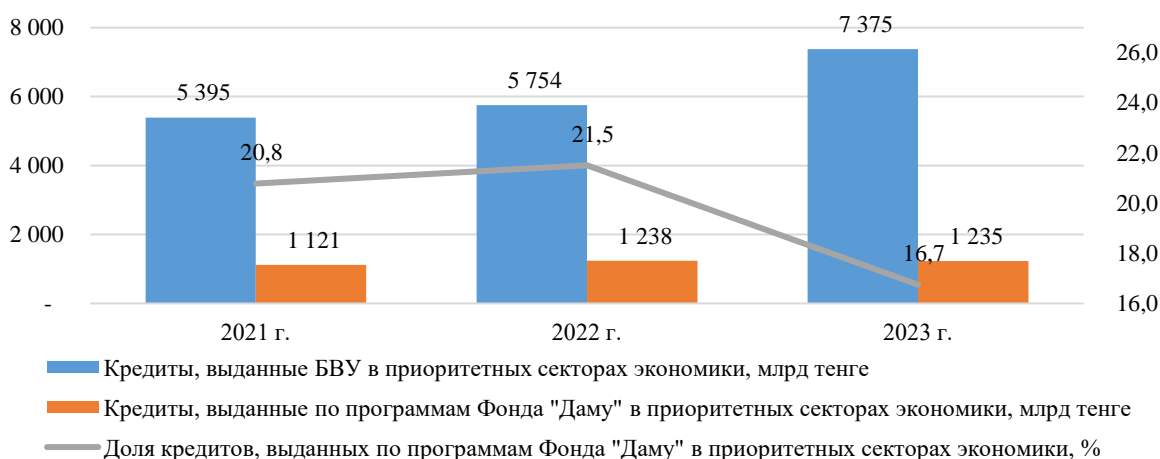
ШОК несиелеу нарығындағы мемлекеттік қолдау шараларымен қамту үлесі

2023 жылы Қор құралдарымен кәсіпкерлерге екінші деңгейдегі банктер, микроқаржы ұйымдары және лизингтік компаниялар арқылы 1 566 миллиард теңге кредит, оның ішінде 1 478 миллиард теңге екінші деңгейдегі банктер арқылы қолдау көрсетілді. Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің деректері бойынша кәсіпкерлік мақсаттарға банктік кредиттендірудің жалпы көлемінің 9,3%-ы Қор бағдарламаларына қатысушыларға тиесілі (екінші деңгейлі банктердің жалпы несиелеуі 15 951 млрд теңге).

Жалпы, екінші деңгейлі банктердің ШОК кредиттері бойынша кредит портфелі 7 651 млрд теңгені құрайды, оның 2 288 млрд теңгесі «Даму» Қорын мемлекеттік қолдау шараларымен қамтылған. Екінші деңгейлі банктердің шағын және орта бизнесті несиелендіру нарығында мемлекеттік қолдауды қамту үлесі 30% құрайды.

Экономиканың басым секторларындағы жобаларға арналған кредиттер серпіні

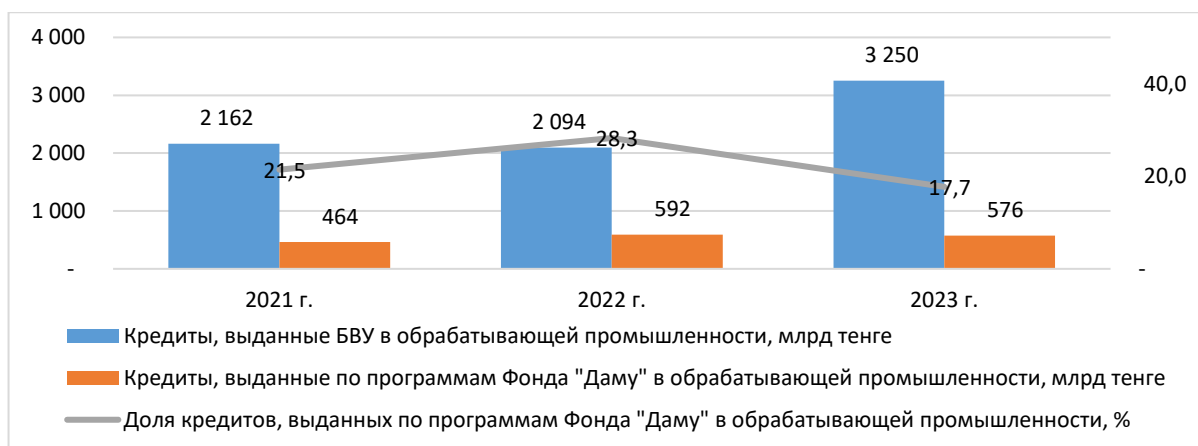
Қордың экономиканың басым секторларын қаржыландыруға қосқан үлесін қарастырған кезде үлестің 16,7%-ға дейін төмендеуі байқалады, бұл өткен жылмен салыстырғанда 4,8 пайызға төмен. Алайда нақты түрде алғанда берілген несиелеу көлемі 1,2 трлн теңге шегінде қалып отыр. Жалпы, экономиканың басым секторларын қолдауға баса назар аудару қазіргі таңда елдің стратегиясы болып табылады. Сәйкесінше, екінші деңгейлі банктердің басым секторлар бойынша беретін несиелерінің көлемі артып келе жатқанын көріп отырмыз, бұл осы салалардың сапалы даму бағытын көрсетеді.

Дерек көзі: Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі (www.nationalbank.kz), негізі (www.damu.kz).

Өңдеу өнеркәсібі жобаларына арналған кредиттер серпіні

Өңдеу өнеркәсібіндегі Қор несиелерінің үлесі де төмендеп, 17,7%-ды құрады. Үлестің төмендеуі экономиканың басым салаларын несиелендірудің 28%-ға, оның ішінде өңдеуші өнеркәсіптің 2023 жылы 55%-ға ұлғаюымен байланысты, бұл ретте «Даму» қорының осы салалардағы қолдауы 2022 жылғы деңгейде сақталды. Физикалық мәнде өңдеу өнеркәсібін қолдау 500-600 млрд тенге көлемінде қалды. Жалпы алғанда, өңдеу өнеркәсібінің басым сектор ретінде дамуы осы секторды несиелендіруге әсер етті, бұл да осы салалардағы экономикалық өсуді көрсетеді.

Дерек көзі: Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі (www.nationalbank.kz), негізі (www.damu.kz).

ҚАРЖЫ НАРЫҒЫНА БЮДЖЕТТІК ЖӘНЕ БЮДЖЕТТЕН ТЫС ҚОРЛАРДЫ ТАРТУ

Қор Қазақстанда ШОК секторын дамыту және ШОК-тың қаржы ресурстарына қол жеткізуін қамтамасыз ету шеңберінде 2023 жылы бюджет қаражаты есебінен де, тартылған мемлекеттік емес қарыз алу көздері есебінен де ағымдағы және жаңа қаржылық бағдарламаларды белсенді іске асыруды жалғастырды.

«Шағын және орта жеке кәсіпкерлік субъектілерін өңірлік қаржыландыру» өнімін іске асыру үшін Қор жергілікті атқарушы органдардан (ЖАО/Әкімдіктерден) қаражат тартады және Қордың өз қаражатымен қоса қаржыландыру арқылы өз жобаларын нақты өңір үшін басым экономика салаларында іске асыратын кәсіпкерлерді одан әрі қаржыландыру үшін Әріптестерге бөледі. ЖАО өз өңірі үшін басым салаларды/олардың жоқтығын дербес айқындайды. Осылайша, екі көзден алынған ақша екінші деңгейдегі банктер мен микроқаржы ұйымдары арқылы әрбір өңірдің әлеуметтік-экономикалық даму басымдықтарын ескере отырып, шағын және орта кәсіпкерлік субъектілеріне жеңілдікті шарттармен кредит беруге жіберіледі.

2023 жылы қоса қаржыландыру шарттарында Алматы, Астана қалаларының, Шымкент қалаларының, Абай облысының, Ақтөбе, Шығыс Қазақстан, Қарағанды, Қостанай облыстарының ЖАО-нан 3 850 млрд теңге сомасында қаражат тартылды. Бұл ретте Шымкент қаласының ЖАО-нан жиналған 400 миллион теңге қаржы қайтарылды.

Қордың стратегиялық мақсаттарының бірі мемлекеттік емес қаражаттың бір бөлігін алмастыру мақсатында қарыз алудың жалпы құрылымындағы мемлекеттік емес қарыз алу көздерінің үлесін ұлғайту болып табылады. Осыған байланысты Қор мемлекеттік емес қарыз алу көздерін тарту бойынша жұмыс жүргізеді, халықаралық қаржы институттары, инвестициялық қорлар арқылы, оның ішінде капиталдың ішкі және сыртқы нарықтарында облигациялар шығару арқылы жаңа әлеуетті инвесторлармен ынтымақтастық орнатады. Осы мақсатта 2023 жылы Қор "Қазхром" трансұлттық компаниясы "АҚ-нан Ақтөбе облысы Хромтау қаласы бойынша өңірлік бағдарламаға бірлесіп қаржыландыру шартымен қатысу үшін 500 млн теңге мөлшерінде бюджеттен тыс ақша тартты. Сонымен қатар, 2023 жылы халықаралық қаржы ұйымдарынан қаражат тартылмаған. Бұл қаражатты тарту үшін нарықтық жағдайлардың өтімділіктің жоғары құнына байланысты Қор үшін де, ЕДБ/ХҚҰ/ЛК үшін де тартымды болмауына байланысты.

2023 жылы Қор 4 350 млрд теңге тартты, оның 88,5 пайызы мемлекеттік несиелер. Қарыз алудың мемлекеттік емес көздерінің үлесі 11,5%-ды құрады. Қордың даму жоспарында «Есепті жылдағы қарыз алудың жалпы құрылымындағы қарыз алудың мемлекеттік емес көздерінің үлесі» көрсеткіші кемінде 10% деңгейінде көзделген.

КӘСІПКЕРЛЕРГЕ ҚАРЖЫЛЫҚ ҚОЛДАУ КӨРСЕТУ

Қаражатты шартты орналастыру

Шартты орналастыру бағдарламасы Қазақстандағы ШОК субъектілерін қаржылық қолдау жөніндегі мемлекеттік саясатты іске асыру құралдарының бірі болып табылады. Бұл құралды кейіннен ШОК несиелеу үшін белгілі (мақсатты және шектеуші) шарттарда серіктестерге қаржы ресурстарын (қаржыландыру) беретін Қор жүзеге асырады.

Жұмыс істеп тұрған ШОК субъектілерін қаржылық бағдарламалармен қамтуды арттыру мақсатында 2023 жылы Қор бұл бағыттағы жұмысты жалғастырды, екінші деңгейлі банктер/ЛК/МҚҰ нәтижесінде 198 млрд теңгеге 3 330 жоба қаржыландырылды.

«Шағын және орта жеке кәсіпкерлік субъектілерін өңірлік қаржыландыру» өнімі шеңберінде, Қор бөлген 5 900 млн теңге мөлшеріндегі қаражатты ескере отырып, облыстық бюджеттердің қаражатымен қоса қаржыландыру шартымен, өңірлік қаржыландыруға 9 850 млн теңге мөлшеріндегі қаражаттың жалпы көлемі бағытталды (оның 400 млн теңгесі орналастыру сатысында). Қаражат экономиканың басым секторларында осы өңірлердің шағын және орта кәсіпкерлік субъектілеріне кейіннен кредит беру үшін «Қазақстан Халық Банкі» АҚ, «Bank RBK» АҚ, «Банк ЦентрКредит» АҚ және «ForteBank» АҚ орналастырылған. Шағын және орта кәсіпкерліктің бір субъектісіне арналған қарыздың ең жоғары сомасы өңірге байланысты 20 млн теңгеден 150 млн теңгеге дейін болады. 2023 жылы шағын және орта кәсіпкерліктің 485 субъектісі 37,2 млрд теңге сомаға қаржыландырылды.

Өңдеу өнеркәсібі саласында жұмыс істейтін шағын және орта кәсіпкерлік субъектілерін қолдау бағдарламасы шеңберінде (Қазақстан Республикасының Ұлттық қорынан қаражат (1,2,3 транштар), Қазақстан Республикасының экономикасын жаңғырту мәселелері жөніндегі мемлекеттік комиссияның шешімі бойынша 2023 жылы Қор ЕДБ арасында 34,4 млрд теңге мөлшерінде қайтарылатын қаражатты қайта бөлді. Қаражат «Қазақстан Халық Банкі» АҚ, «Банк ЦентрКредит» АҚ, «Bereke Bank» АҚ, «ForteBank» АҚ және «Еуразиялық банк» АҚ орналастырылған. Өңдеу өнеркәсібі саласында жұмыс істейтін шағын және орта кәсіпкерлік субъектілері үшін номиналды сыйақы мөлшерлемесі жылдық 6% -дан аспайды. 2023 жылы

шағын және орта кәсіпкерліктің 277 субъектісі бұған дейін аталған бағдарламалар шеңберінде бөлінген қаражат бойынша револьверлік беру ескерумен 115,8 млрд теңгеге қаржыландырылды.

«Еңбек» бағдарламасы аясында босатылған қаражатты пайдалана отырып, халықты кәсіпкерлік қызметке тартуға бағытталған МШОК қайта несие беру жүзеге асырылды. 2023 жылы осы бағдарлама бойынша бұрын бөлінген айналым қаражатын есепке ала отырып, жалпы сомасы 3,4 млрд теңгеге 209 МШОК қаржыландырылды.

2023 жыл ішінде Қор қаражатты шартты орналастырудың келесі бағдарламаларын қайта бағдарлады:

- «Даму-Лизинг» бағдарламасы бойынша лизинг алушы лизинг нысанасын алғаннан кейін лизингтік төлемдер бойынша негізгі борыш сомасын төлейтін шарт көзделген. Сондай-ақ төмен өтімді және жеделдетілген амортизацияға ұшыраған қамтамасыз етуді қабылдау тәуекелдерін төмендету мақсатында Лизингтік компаниялар Қорға кепілге беретін лизинг заттарына қойылатын ең төменгі талаптар әзірленді;

- Мақсатты өңірлік бағдарламаға сәйкес қарыз алушы үшін жылдық 7%-ға дейінгі жеңілдікті сыйақы мөлшерлемесін ескере отырып, барлық өңірлер үшін қарсы міндеттемелер қарастырылған.

Сыйақы мөлшерлемесін субсидиялау

Сыйақы мөлшерлемесін субсидиялау – мемлекет кәсіпкердің несие/микрокредит/лизингтік мәмілелер бойынша сыйақыны төлеу жөніндегі шығыстарын өтеусіз және қайтарымсыз негізде ішінара өтеу үшін пайдаланатын қаржылық қолдау құралы. Бұл құрал «Қарапайым заттардың экономикасы» бағдарламасы аясында, сондай-ақ 2022 жылдан бастап кәсіпкерлікті дамытудың 2021-2025 жылдарға арналған ұлттық жобасы аясында жүзеге асырылады.

Ұлттық жоба шеңберінде бүгінгі күні қор нарығына шығуға шағын және орта кәсіпкерлік субъектілерін (эмитенттерді) ынталандыру мақсатында, кредит бойынша сыйақы мөлшерлемесін субсидиялау құралынан басқа, эмитенттердің облигациялары немесе исламдық бағалы қағаздары бойынша купондық сыйақы мөлшерлемесінің бір бөлігін субсидиялау құралы бойынша қолдау шарасы көзделген, «Қазақстан қор биржасы» АҚ бағалы қағаздарының ресми тізіміне, сондай-ақ «Астана» халықаралық қаржы орталығы биржасының тізіміне енгізілген. Купондық сыйақы мөлшерлемесінің бір бөлігін субсидиялау жаңа инвестициялық жобаларды қаржыландыру үшін шығарылған, сондай-ақ өндірісті жаңғыртуға және кеңейтуге және жобалар бойынша ағымдағы міндеттемелерді қайта қаржыландыру үшін бағытталған облигациялар немесе исламдық бағалы қағаздар бойынша жүзеге асырылады.

2023 жылдың 4-тоқсанында купондық мөлшерлеменің бір бөлігін субсидиялау құралы бойынша 3 жобаға қолдау көрсетілді, шығарылған облигациялар сомасы 5,5 млрд.

Қазақстан Республикасы Үкіметінің 07.10.2022 жылғы № 795 қаулысына сәйкес, «Даму» қоры Екінші деңгейдегі банктер, Қазақстанның Даму Банкі, лизингтік қызметті жүзеге асыратын өзге де заңды тұлғалар отандық жоғары технологиялық тауарлар мен Қазақстан Республикасының Сауда және интеграция министрлігі (СИМ қағидасы) әзірлеген және бекіткен қабылданған халықаралық міндеттемелерді ескере отырып, шикізаттық емес экспортты ілгерілету жөніндегі бірыңғай оператор тарапынан сақтандырылуға жататын өңдеуші өнеркәсіп қызметтерін шетелдік сатып алушыларға беретін кредиттер және жасалатын лизингтік мәмілелер бойынша сыйақы мөлшерлемесін субсидиялау қағидалары шеңберінде қаржы агенті болып айқындалды.

2023 жылы Қордың бастамасымен барлық қатысушылар үшін СИМ қағидаларын іске асыру рәсімін жақсартатын өзгерістер мен толықтырулар (ҚР Сауда және интеграция министрінің м.а. 25.05.23 ж. № 186-НҚ бұйрығы) бекітілді.

2023 жылы «Даму» Қоры» АҚ субсидиялау құралы бойынша көрсетілген қолдауы

Бағдарлама	Жобалар саны	Кредит портфелі, млрд теңге	Төленген субсидиялар млрд теңге
Кәсіпкерлікті дамытудың 2021-2025 жылдарға арналған ұлттық жобасы	7 841	761.5	170.9
Қарапайым заттардың экономикасы	151	202.5	73.7
Портфельді субсидиялау – микро және шағын кәсіпкерлікті қолдау	4 325	39.5	21.2
БҰҰДБ	22	1.7	0.6
Жалпы жиыны	12 339	1005.2	266.4

Кепілдік беру

Кепілдік беру - кепілдікті қамтамасыз етудің жеткіліксіздігі жағдайында кәсіпкерлердің банктік кредит беру/қаржы лизингі шарттары бойынша міндеттемелерді орындауын қамтамасыз ету үшін мемлекет пайдаланатын қаржылық қолдау құралы. Кепілдік беру құралы кәсіпкерлік субъектілерінің кредиттік ресурстарға қол жеткізуін қамтамасыз ету және оңайлату жөніндегі қажетті және тиімді өнімдердің бірі болып табылады. Осылайша, кредиттік кепілдіктер тетігі бір жағынан МШОК өздеріндегі кепілдіктерден бірнеше есе асатын қаржыландыруды тартуға мүмкіндік береді, екінші жағынан банктерге МШОК қаржыландыруға байланысты тәуекелдерді мемлекетпен бөлісуге мүмкіндік береді және сол арқылы банктерді тәуекелді стартап жобаларды және МШОК жобаларын қаржыландыруға ынталандырады.

Кепілдік беру құралын Қор 2021-2025 жылдарға арналған кәсіпкерлікті дамыту жөніндегі ұлттық жоба мен «Қарапайым заттар экономикасы» мемлекеттік қолдау бағдарламалары шеңберінде де, сондай-ақ жеткілікті кепілдікті қамтамасыз етуі жоқ және мемлекеттік бағдарламалардың шарттарына сәйкес келмейтін шағын және орта кәсіпкерлік субъектілерін банктік қаржыландыруға қол жеткізуді ұсыну мақсатында әзірленген «Даму Оптима» бағдарламасы шеңберінде де іске асырады.

Осы құралды іске асыру жылдары бизнес-процестерді цифрландыру бойынша жүргізілген жұмысты ескере отырып, Қор қарау мерзімін 10-нан 5 жұмыс күніне дейін, ал портфельдік кепілдендіру бойынша 1 жұмыс күніне дейін қысқарта отырып, кепілдік беру бойынша өтінімдерді қарау процесін жеделдете алды, бұл жасалатын шарттардың өсімін едәуір ұлғайтуға мүмкіндік берді.

2023 жылы «Даму» қоры» АҚ кепілдік беру құралы бойынша көрсетілген қолдауы

Бағдарлама	Жобалар саны	Кредит портфелі, млрд теңге	Кепілдік сомасы, млрд теңге
Кәсіпкерлікті дамытудың 2021-2025 жылдарға арналған ұлттық жобасы	4 052	298.6	132.6
Қарапайым заттардың экономикасы	14	5.8	2.6
Портфельдік кепілдік – микро және шағын бизнесті қолдау	3 891	33.8	28.7
Агроөнеркәсіп кешеніне кепілдік беру	4	0.4	0.1
Даму-Оптима	222	24.6	10.4
Жалпы жиыны	8 183	363.2	174.4

Субсидиялау және кепілдік беру бағдарламалары бойынша өзгерістер

2023 жылы Даму 2021-2025 жылдарға арналған кәсіпкерлікті дамыту жөніндегі ұлттық жоба шеңберінде қаржы агентінің функцияларын орындауды, сондай-ақ микро және шағын

кәсіпкерлікті портфельдік әдіспен қолдау шеңберінде субсидиялау және кепілдік беру құралдарын іске асыруды жалғастырды.

2023 жылы Қор 2021-2025 жылдарға арналған ұлттық кәсіпкерлікті дамыту жобасына өзгерістер енгізу бойынша келесі жұмыстарды атқарды:

- субсидиялау және кепілдік беру құралдары бойынша әлеуметтік кәсіпкерлік субъектілерін қолдау шарасы қарастырылды;

- әрбір транш бойынша үш жақты субсидиялау шартына қол қоюмен қатар қосылу шарты қарастырылды (субсидиялау ЕДБ мен қарыз алушылар арасында қол қойылатын және Қор келісетін төлемдер кестесі негізінде жүзеге асырылатын болады);

- субсидиялау құралы бойынша сыйақы мөлшерлемелері қайта қаралды (субсидияланатын сыйақы мөлшерлемесінің белгіленген мөлшеріне көшу);

- облигациялар бойынша купондық сыйақы мөлшерлемесін субсидиялау құралы бойынша субсидияланатын купондық сыйақы мөлшерлемесі бар исламдық бағалы қағаздар қарастырылды;

- субсидиялау және кепілдік беру құралдары бойынша экономиканың басым секторларының тізбесі шығарылатын тауарларды қоспағанда, өндірістік қызметтің жетіспейтін түрлерімен (116 ЭҚЖК) толықтырылды;

- субсидиялау және кепілдік құралдары бойынша кәсіпкерлердің қарсы міндеттемелерінің шарттары қайта қаралды;

- Жезқазған және Қонаев қалаларының кәсіпкерлеріне 2023 жылдың 31 желтоқсанына дейін моно және шағын қалалар мен ауылдық елді мекендер үшін көзделген шарттармен субсидиялар мен несиелерді кепілдендіру түрінде мемлекеттік қолдау алу мүмкіндігі берілді.

Сондай-ақ, субсидиялау және кепілдік беру құралдарына қатысты Қор 2023 жылы өңдеуші және агроөнеркәсіптік секторларда жұмыс істейтін жеке кәсіпкерлікті қолдауға арналған «Қарапайым заттардың экономикасы» бағдарламасын іске асыруды жалғастырды. 2023 жылы «Қарапайым заттардың экономикасы» бағдарламасына өзгерістер енгізу бойынша келесі жұмыстар жүргізілді:

- экономика салаларының басымдылығына қарай субсидиялау құралы бойынша сараланған сыйақы мөлшерлемесі белгіленді;

- субсидиялау құралы бойынша айналым қаражатын толықтыруға арналған кредиттің/лизингтің ең жоғары сомасы 5 млрд теңгеден аспайтын мөлшерде белгіленді және экономиканың ең негізгі (басымдық) секторлары үшін субсидиялау мерзімі (20 ЭҚЖК) 7 жылға дейін ұлғайтылды;

- инвестициялық мақсаттарға берілген несие сомасы 10 млрд теңгеден асатын субсидиялау құралына (өтеу мерзімі, таза пайда, кірістің ішкі нормасы, ақша ағындары) іріктеу критерийлері анықталды.

Жоғарыда көрсетілген өзгерістер жұмыс істеп тұрғандарын қолдау және жаңа тұрақты жұмыс орындарын құру үшін МШОК-ты ынталандыруға, отандық кәсіпорындардың өндіріс деңгейін ұлғайтуға және қаржыландыруға барынша қол жетімділікті қамтамасыз етуге ықпал ететін болады.

ҚАРЖЫЛЫҚ БАҒДАРЛАМАЛАРДЫҢ МОНИТОРИНГІ

Қор шағын және орта бизнесті қолдаудың мемлекеттік және меншікті бағдарламаларының негізгі операторы бола отырып, бюджет қаражатын тиімді пайдалану мақсатында сондай-ақ:

- мемлекеттік бағдарламалар шеңберінде кәсіпкердің несиені мақсатты пайдалануына мониторинг жүргізуді;
- кәсіпкердің төлем тәртібіне мониторинг жүргізуді;
- кәсіпкер жобасының іске асырылуына мониторинг жүргізуді;
- кәсіпкер жобасының қолдау көрсетілген бағдарламалар шарттарына сәйкестігіне мониторинг жүргізуді іске асырады.

2023 жылы бюджет қаражатын пайдалану мониторингін оңтайландыру мақсатында Қор келесі жұмыстарды жүзеге асырды:

- активтің орналасқан жеріне қосымша барусыз мобильді қосымшаның көмегімен активтерді, мүлікті және операциялық фактілерді визуалды тексеруге арналған бағдарламалық кешен енгізілді. Бағдарламалық кешен кепілді тексеру/бақылау уақытын **3 сағаттан 30 минутқа дейін** қысқартуға мүмкіндік берді.

- Қор үшін беделді және сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін төмендету, сондай-ақ жоба мониторингі процесінде үшінші тұлғалардың алаяқтық әрекеттерімен күресу мақсатында QR кодтары бар бейджерді пайдалана отырып, мониторинг менеджерлерін анықтау жүйесі енгізілді. Төсбелгіде көрсетілген QR коды кәсіпкерлерге Қордың сайтына кіруге мүмкіндік береді, онда мониторинг жүргізуге уәкілетті қызметкерлер туралы Қазақстан Республикасының аймақтары бойынша бөлінген ағымдағы ақпарат көрсетіледі.

- мониторинг шеңберінде Субсидиялау ережесіне инвестициялық жобаларды іске асыру мерзімдерін шектеу жөніндегі норма (қаржы агенттігі шешім қабылдаған күннен бастап 24 ай) және осы норманы орындамағаны үшін шара (субсидияларды тоқтату және қайтару) толықтырылды. Аталған шектеу нормасы кәсіпкерлерге өздерінің бизнес-жобаларын іске асыруға неғұрлым жауапкершілікпен қарауға мүмкіндік береді.

- Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің Мемлекеттік кірістер комитеті ұсынатын деректер негізінде ЖКС-ның тоқтатыла тұрған/тоқтатылған қызметі бойынша жобалардың мониторингі және тиімділік өлшемдеріне ЖКС-ның қол жеткізуі бойынша алдын ала мониторинг тетігі әзірленді.

- Портфельдік субсидиялау және ішінара кепілдік беру (ПСЖК) қағидаларына өзгерістер енгізілді, онда кредиттің мақсатты пайдаланылуы түпкілікті қарыз алушылардың сатып алатын активті/жұмыстарды/көрсетілетін қызметтерді төлеуімен және жеткізуімен расталады. Бұл норма портфельдік субсидиялау/кепілдік беру жобалары бойынша мониторингті күшейтеді және қаражатты мақсатсыз пайдаланатын жобалар бойынша, оның ішінде ағымдағы сәтте Қор талаптардың жалпы көлемінің шамамен 80% кепілдіктерін төлейтін айналым қаражатын толықтыруға бағытталған жобалар бойынша кепілдіктерді уақтылы жоюға мүмкіндік береді. Сондай-ақ жалпы алғанда, ПСЖК шеңберінде қаралатын жобалардың сапасын жақсарту күтілуде.

Мемлекеттік бағдарламаларды іске асыру шеңберінде жүргізілген мониторинг нәтижелері

Мониторинг атауы	Іс жүзінде тексерілді (жобалар саны)						
	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Қордың Шартты инвестициялық бағдарламалары шеңберіндегі жобалардың мониторингі	2 334	1238	1548	1712	954	1 350	695
Өңдеу өнеркәсібінде айналысатын шағын және орта бизнесті қолдау бағдарламалары шеңберіндегі жобалардың мониторингі (ҚР ҰҚ қаражаты)	576	896	1610	1029	836	903	684
БЖЗҚ жобаларының мониторингі жөніндегі агенттік келісімдер (ҰБ, ҚДБ)	777	737	321	5	0	0	0
Субсидияланатын жобалардың мониторингі	2 595	2 339	2793	2912	5,583	6 727	8 250
Кепілдендірілген жобалардың мониторингі	989	1 131	2 257	1919	2269	1 265	2 298
Гранттардың мониторингі	183	522	523	834	1007	1059	107
Қордың балансына берілген жобалардың мониторингі	0	0	0	0	0	201	0
ЖИЫНЫ	7 454	6 863	9 052	8 411	10 649	11 505	12 034

Ескертулерге/бұзушылықтарға қатысты қабылданған шаралар

Мониторинг атауы	Ескертулер/бұзушылықтар саны	оның ішінде қаражатты мақсатты пайдаланылуы туралы ескертулер, млн.теңге		Есептелген айыппұлдар, млн.теңге		Өндірілген айыппұлдар, шеңберіндегі		Ауыстыру жасалды, млн.теңге	
		Саны	сомасы	Саны	сомасы	Саны	сомасы	Саны	сомасы
Қордың Шартты инвестициялық бағдарламалары аясындағы жобалардың мониторингі	35	22	333.3	28	30,0	28	30,0	21	261.6
Өндеу өнеркәсібінде айналысатын шағын және орта бизнесті қолдау бағдарламалары шеңберіндегі жобалардың мониторингі (ҚР ҰК)	5	4	430.9	3	40.6	2	38.9	4	241.4
Субсидияланатын жобалардың мониторингі	1 116	қайтарылатын жалпы сома 851 жоба бойынша 1 095,2 млн.теңге, оның ішінде 247 жоба бойынша 256,1 млн.теңге сомасында субсидия қайтарылды.							
Кепілдендірілген жобалардың мониторингі	374	оның ішінде 5 506,8 млн.теңге сомасына 297 кепілдік жойылды, 325,8 млн.теңге сомасына 77 жоба бойынша кепілдіктер сомасын азайту жүзеге асырылды.							
Гранттардың мониторингі	29	анықталған бұзушылықтар туралы хабарламалар Бағдарламаның аймақтық үйлестірушісіне және конкурс комиссиясына жолданады.							
ЖИЫНЫ:	1559	26	764.2	31	70.6	30	68.9	25	503,0

БАҒДАРЛАМА ТИІМДІЛІГІНІҢ МОНИТОРИНГІ

2021-2025 жылдарға арналған кәсіпкерлікті дамыту жөніндегі ұлттық жоба шеңберінде пайыздық мөлшерлемелерді субсидиялау және кредиттерді кепілдендіру кәсіпорындардың қаржылық көрсеткіштерін жақсартуға ықпал етеді, бұл қазіргі экономикалық жағдайда әсіресе өзекті. Өз кезегінде, кәсіпорындардың қызметіндегі жақсарулар есебінен бюджетке түсімдердің өсуі қамтамасыз етіледі, бағдарламаның бюджеттік тиімділігі және оның экономикалық негізділігі жақсарады.

Бағалау бойынша 2024 жылғы 1 қаңтарға жобаға қатысушылар төлеген салықтардың жалпы сомасы 5,6 трлн теңгені құрады, оның ішінде ҚР Қаржы министрлігі Мемлекеттік кірістер комитетінің (бұдан әрі - МКК) алдын ала деректері бойынша 2023 жылға – 1 401 млрд теңге.

Алдын ала деректер бойынша, Кәсіпкерлікті дамытудың 2021-2025 жылдарға арналған ұлттық жобасына қатысушы кәсіпорындар 2024 жылғы 1 қаңтардағы жағдай бойынша өнім шығару көлемі 86,4 трлн теңгені құрады, оның ішінде 2023 жылы – 19,1 трлн теңге.

*Мемлекеттік кірістер комитетінің алдын ала мәліметтері бойынша

Бағдарламаға МШОК тарапынан кеңінен қамтылу және қызығушылықтың артуы оны іске асырудың халықты жұмыс орындарымен қамтамасыз етудегі әлеуметтік тиімділігін бағалауға мүмкіндік береді. Осылайша, Ұлттық жоба аясында қолдау көрсетілетін кәсіпорындарда 2024 жылғы 1 қаңтардағы жағдай бойынша 542 мыңнан астам адам алдын ала жұмысқа орналасты.

Қазақстан Республикасы Ұлттық қоры қаражаты есебінен өңдеуші өнеркәсіптегі шағын және орта бизнесті қолдау бағдарламасы

2014-2023 жылдарға арналған Қазақстан Республикасы Ұлттық қорының қаражаты есебінен өңдеу өнеркәсібінде шағын және орта кәсіпкерлікті қолдау бағдарламасына қатысушы кәсіпорындардан шығарған өнім көлемі шамамен 15,9 трлн теңгені, оның ішінде 2023 жылға арналған алдын ала деректер бойынша 3 045 млрд теңгені құрады.

Осы бағдарлама бойынша қаржыландыру алған кәсіпкерлер 2014-2023 жылдарға 1 048 млрд теңге салық төледі. Оның ішінде 2023 жылға – 232,6 млрд теңге.

Проблемалық активтермен жұмыс

Проблемалық активтерді қайтару мақсатында Қор Қазақстан Республикасының заңнамасы шеңберінде сот тәртібімен және соттан тыс тәртіпте қарызды мәжбүрлеп өндіріп алу бойынша жұмыс жүргізуде.

2023 жылға арналған негізгі көрсеткіштер:

- 778 млн теңге сомаға орындалған кепілдіктер бойынша проблемалық берешекті қайтару қамтамасыз етілді.
- «Сбербанк» АҚ ЕБ мен «Банк ВТБ (Қазақстан)» АҚ ЕҰ-дан қабылданған несиелік портфельін қосымша 2 млрд теңгеге өтеу (қалдық 2 млрд). Жалпы өтеу - 10,2 млрд (87,5%).
- Нұрлы Таудың барлық 7 нысаны жалпы құны 5,23 млрд теңгеге (+830 млн) іске асырылды.

КӘСІПКЕРЛЕРГЕ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕМЕС ҚОЛДАУ КӨРСЕТУ

Кәсіпкерлерді қолдау бағдарламалары туралы хабардар ету мақсатында Қор әлеуметтік желілерде және корпоративтік веб-сайтта белсенді жұмыс жүргізді. Осылайша, 2023 жылы корпоративтік веб-сайтта 700 000-нан астам бірегей пайдаланушылар Қордың қолдау бағдарламаларына қызығушылық танытты. Әрі қарай кеңес алу үшін әлеуметтік желілердегі жарнамалық жазбалар арқылы кәсіпкерлерден 8 мыңнан астам өтініш түсті.

2023 жылы Facebook және Instagram әлеуметтік желілері арқайсысында 520 хабарлама/жарияланымдар, фотоматериалдар, ақпараттандыру, жарнамалық және имидждік бейнелер, инфографика, маңызды оқиғаларды/іс-шараларды қамту, сондай-ақ қолдау алған SSP-тердің сәтті оқиғаларын жариялады. Telegram арнасында 635 жарияланым бар.

2023 жылы Қор «Кәсіпкерлікті дамытудың 2021-2025 жылдарға арналған ұлттық жобасы» бағдарламасы аясында «Қолданыстағы кәсіпкерлік қызметті жүргізуге сервистік қолдау көрсету» құрамдас бөлігіне мониторингті жалғастырды. 2023 жылы сервистік қолдау қызметіне 22 093 шағын және орта бизнес субъектілері жүгінген.

Қордың аймақтық желісінің филиалдарына 4532 клиент хабарласып, оларға 5831 қызмет көрсетілді.

Колл орталық

Есепті жыл ішінде Қордың Колл орталығының қызметкерлері 43 302 клиентке кеңес берді. Кеңес беру мақсатында 3 414 шығыс қоңырау шалынды. Қордың корпоративтік веб-сайтындағы қалқымалы терезе 11 786 сұранысты қабылдады.

Колл орталығының жұмысын жақсарту үшін IVR жаңа дауыстық мәзірі – интерактивті дауыстық мәзір – Байланыс орталығының ішінде қоңырауларды бағыттау функциясын орындайтын алдын ала жазылған дауыстық хабарламалар жүйесі енгізілді. Оны жүзеге асырғаннан кейін негізгі емес қоңыраулар саны 40%-ға қысқарды, осылайша Қордың 1408

желісін түсірді. Бұдан басқа, Колл орталық операторларының дағдыларын арттыру үшін Қор тұрақты негізде оқыту іс-шараларын өткізеді, сондай-ақ клиенттерге қызмет көрсету бойынша скрипттер жаңартылады.

Шағын және орта кәсіпкерлікке арналған форумдар мен көрмелер

2023 жылы шағын және орта кәсіпкерлік субъектілеріне Қор және халықаралық ұйымдар ұйымдастырған халықаралық көрмелер мен форумдарға қатысу мүмкіндігі берілді:

- 2023 жылғы 26 қыркүйекте Қор Team Finland компаниясының Алматы қаласына сапары шеңберінде өткізілген Фин-Қазақстан бизнес-форумын ұйымдастыруға көмек көрсетті, бұған дейін Қор іске асыратын құралдар шеңберінде мемлекеттік қолдау алған 33-тен астам шағын және орта кәсіпкерлік субъектілерінің қатысуын ұйымдастырды. Форум барысында бірқатар В2В-кездесулер өткізілді, оның шеңберінде қазақстандық кәсіпкерлер жаңа фин инновацияларымен және технологияларымен танысуға, тау-кен өнеркәсібі, машина жасау, агробизнес, сумен жабдықтау, қалдықтарды өңдеу және т.б. салалардағы әлеуетті серіктестермен жаңа байланыстар мен келіссөздер орнатуға мүмкіндік алды.
- 2023 жылғы 22-25 қарашада Қор ҚР Ұлттық экономика министрлігімен бірлесіп, қазақстандық шағын және орта кәсіпкерлік субъектілерінің Баку қаласында (Әзірбайжан) БҰҰ-ның Орталық Азия экономикаларына арналған арнайы бағдарламасына (СПЕКА) қатысуын ұйымдастырды. Іс-шараның мақсаты қатысушы елдердің экономикалық әлеуетін көрсету, өзара тиімді ынтымақтастық және мемлекеттер арасындағы өңірлік экономикалық байланыстарды нығайту мүмкіндіктерін талқылау болды. Қор тарапынан бұрын Қор іске асыратын құралдар шеңберінде мемлекеттік қолдау алған 44 шағын және орта кәсіпкерлік субъектілерінің қатысуы қамтамасыз етілді.

Оқыту

2023 жылы шағын және орта кәсіпкерлік субъектілерін белгілі бір тақырыптар бойынша блоктарға бөлінген табысты қазақстандық және халықаралық кәсіпкерлердің түрлі өнер көрсетулері бар жұмыс істеп жатқан және ісін жаңа бастаған кәсіпкерлерге арналған оқыту курстарын қамтитын бейнеплатформа форматында қашықтықтан оқыту жалғастырылды. Есепті жылы Қордың қашықтықтан оқыту платформасында 8 761 адам тіркелді.

Веб-платформаның мазмұны 4 блоктан тұрады:

- Бизнес үлгісі
- Операциялық басқару
- Маркетинг
- Сатылымдар

Әр блоктың құрылымында тауашалық және топ-спикерлерден 2 бейне сабақ бар.

Әрбір шығарылымда қазақстандық және халықаралық спикерлер - жұмыс істеп жатқан бизнесмендер өз ісін ашуға қалай шешім қабылдағанын, күнделікті қандай қиындықтармен бетпе-бет келетінін және оларды қалай еңсеретінін айтады. Өз бизнесінің басшылары өз бизнесін бастауды немесе дамытуды ойлағандар үшін өз тәжірибелерімен және ұсыныстарымен, нарықта өз орнын алу үшін қандай мәселелерді ескеру қажет екендігімен бөліседі.

Қашықтықтан оқыту туралы ақпарат «Даму» қорының корпоративтік сайтында www.damu.kz «Оқығым келеді» бөлімінде жарияланған, сондай-ақ кәсіпкерлерді тегін оқытуға қатысуға шақыра отырып, Қордың әлеуметтік желілерінде мерзімді мақалалар жарияланады.

ХАЛЫҚАРАЛЫҚ ЫНТЫМАҚТАСТЫҚ

Қазіргі уақытта ұйым қызметінде халықаралық ынтымақтастық бағытын дамыту үлкен мәнге ие. Әлемдік игілік пен экономикалық даму мақсаттарына қол жеткізу үшін жаһандық шешімдер мен бірлескен іс-қимылдар қабылдау дәуірінде әлемдік трендтерден тыс қалу мүмкін емес. Маңызды оқиғалардан хабардар болу, озық тәжірибені зерделеу, өзекті мәселелер бойынша

пікір және көзқарас алмасу, жыл сайын артып келе жатқан өзекті мәселелер мен сын-қатерлерді бірлесіп шешу үшін күш-жігер жұмсау талап етіледі.

МШОК-ты дамыту ел экономикасына үлкен ықпал ететінін назарға ала отырып, Қор қаржылық және қаржылық емес қолдау көрсету жолымен МШОК-пен тиімді және сапалы өзара іс-қимыл жасауға ұмтылады. Қор өзінің әріптестік желісін дамытады және кеңейтеді, қосымша қаржы қаражатын тарту, кәсіпкерлерге қарсы әріптестермен қарым-қатынас құруға жәрдемдесу, техникалық көмек көрсету және бизнесті дамыту үшін пайдалы болып табылатын өзекті ақпаратты ұсыну мақсатында халықаралық қаржы институттарымен, даму институттарымен, қауымдастықтармен және халықаралық ұйымдармен тығыз байланыс жасайды.

Еуропалық қайта құру және даму банкімен (ЕҚДБ) ынтымақтастық аясында 2023 жылы қазақстандық бизнесті қолдауға және қаржыландыруға 23 млрд теңге бөлінді. Қор ұйымдасқан бағалы қағаздар нарығында ЕҚДБ облигацияларын сатып алып, инвестор ретінде әрекет етті. Алынған қаражат екінші деңгейлі банктер арқылы Қазақстандағы шағын және орта бизнесті қолдауға бағытталды.

Қор сондай-ақ қаражат тарту және шағын және орта кәсіпкерлікті қолдау бағдарламаларын іске асыру мәселелерін талқылау үшін Дүниежүзілік банкпен, БҰҰ-ның Қазақстандағы Даму бағдарламасымен, Еуропалық инвестициялық банкпен, Францияның даму агенттігімен және басқа ұйымдармен белсенді өзара іс-қимыл жасады.

2023 жылдың сәуірінде Қор 1992 жылы құрылған халықаралық коммерциялық емес ұйым болып табылатын Еуропалық Одақтың Еуропалық кепілдік ұйымдарының қауымдастығына қосылды. Бұл платформа озық тәжірибе алмасуға, маңызды оқиғаларға қатысуға және оларды қолдау тетіктерін жетілдіруге мүмкіндік береді.

Сонымен қатар, Moody's Investors Service and S&P Global сияқты жетекші халықаралық рейтингтік агенттіктермен жұмыс жалғастырылды. Жүргізілген жұмыстардың қорытындысы бойынша шетел және ұлттық валютадағы міндеттемелер бойынша ұзақ мерзімді және қысқа мерзімді кредиттік рейтингтер расталды. Негізгі маңызды оқиға S&P Global компаниясынан ESG ресми бағасын «22» деңгейінде беру болды. Бағалау Қордың орнықты даму саласындағы қызметін талдау негізінде жүргізілді.

Тұрақты даму және ESG қағидаттарын енгізу мәселелеріне көп көңіл бөлінеді. Мақсатқа жету және процедуралар мен ережелерді жетілдірудің әлемдік тәжірибесі зерттеледі. Осылайша, 2023 жылдың желтоқсанында Қор «Бір белдеу, бір жол» жасыл инвестициялық қағидаттарының қатысушысы болды. Бұл ұйымның қызметі тұрақты даму мақсаттары мен жасыл экономика мәселелерін ілгерілетуге бағытталған.

Қор халықаралық серіктестермен ынтымақтастық аясында әйелдер кәсіпкерлігін дамыту, тұрақты даму мәселелерін ілгерілету, тауарлар мен қызметтерді ілгерілету бойынша вебинарлар, семинарлар және түрлі оқыту іс-шараларын, сондай-ақ шетелдік кәсіпкерлермен ынтымақтастықты құруға арналған іс-шараларды ұйымдастырды.

Қор 2023 жылы қатысқан халықаралық іс-шаралардың ішінде мыналарды бөліп көрсетуге болады:

- Еуропалық кепілдік ұйымдары қауымдастығы мүшелерінің жыл сайынғы жиналысы (Афина, Греция);
- Түркі мемлекеттері ұйымы шеңберінде ақпарат және тәжірибе алмасу бағдарламасы (Стамбул, Түркия);
- Ислам мемлекеттері ұйымына мүше елдер арасындағы ШОК ынтымақтастығы желісін зерттеу іс-шарасы (Стамбул, Түркия);
- Дүниежүзілік банк тобы мен Халықаралық валюта қорының жыл сайынғы отырысы (Марракеш, Марокко);
- Дүниежүзілік шағын және орта бизнес форумы (Баку, Әзірбайжан);
- БҰҰ-ның Орталық Азия экономикасына арналған арнайы бағдарламасының 25 жылдығына арналған көрме (Баку, Әзірбайжан);

- Климаттың өзгеруі жөніндегі БҰҰ негіздемелік конвенциясының Тараптар Конференциясының 28-ші сессиясы (Дубай, БАӘ).

Қауымдастықтарға мүшелік

«Даму» Қоры келесі қауымдастықтардың мүшесі болып табылады:

№	Ұйымның/қауымдастықтың/одақтың атауы	Орналасқан жері	Бұл ұйымдардағы Қордың орны мен функциялары
1.	Еуропалық кепілдік беру мекемелері қауымдастығы, ЕО (European Association of Guarantee Institutions, AECM)	Бас кеңсе Брюссель, Бельгия	2023 жылы «Даму» қоры тәжірибе алу, Қордың кепілдік беру құралдарын ілеспе уақытқа сәйкес ілгерілету мен жаңарту және бағдарламаларды жаңарту, Жұмыс топтарының отырыстарына және жыл сайынғы семинарларға, жедел тренингтерге қатысу, сондай-ақ спикерлерді шақыра отырып, жекелеген мәселелер бойынша арнайы іс-шаралар өткізу үшін Еуропалық кепілдік беру мекемелері қауымдастығының, ЕО-ның (European Association of Guarantee Institutions, AECM) әріптесі болды
2.	«Қазақстанның микроқаржы ұйымдарының қауымдастығы» заңды тұлғалар бірлестігі	Алматы, Гоголь көшесі 111, 610 кеңсе	ҚМҰҚ - қызметі өз мүшелерінің және тұтастай алғанда Қазақстанның микроқаржы секторының мүдделерін күшейтуге және ілгерілетуге бағытталған коммерциялық емес ұйым. ҚМҰҚ Қазақстанның жетекші микроқаржы ұйымдарының бастамасы бойынша 2004 жылғы ақпанда құрылды. ҚМҰҚ Қазақстан Республикасында микроқаржыландыруды дамытуға мүдделі ұйымдарды біріктіретін жалғыз салалық одақ болып табылады.
3.	«Атамекен» ҚР Ұлттық кәсіпкерлер палатасы	Астана, Қабанбай батыр 19	«Атамекен» ҚР ҰКП – Қазақстан Республикасының Үкіметімен және мемлекеттік органдармен бизнестің келіссөздер жүргізу мүмкіндігін нығайту мақсатында құрылған коммерциялық емес ұйым. Кәсіпкерлер палатасы кәсіпкерліктің барлық салаларын, соның ішінде ішкі және сыртқы сауданы қамтитын шағын, орта және ірі бизнес субъектілерінің мүдделерін қорғайды. «Атамекеннің» негізгі міндеті – бизнестің құқықтары мен мүдделерін қорғау және бизнеске қатысты заңнамалық және басқа да реттеуші нормаларды қалыптастыру үдерісіне барлық кәсіпкерлерді кеңінен қамтуды және тартуды қамтамасыз ету.
4.	Қазақстан Қаржыгерлер Қауымдастығы.	Алматы, Байзақов көшесі, 280, «Almaty Towers» БО	ҚКҚ қаржы нарығының 128 қатысушысын, оның ішінде банктерді, сақтандыру ұйымдарын, ипотекалық және лизингтік компанияларды, микрокредиттік ұйымдар мен ломбардтарды, «БЖЗҚ» АҚ, бағалы қағаздар нарығының кәсіби қатысушыларын, аудиторлық және консалтингтік компанияларды, ғылыми-білім беру мекемелері мен БАҚ біріктіреді. ҚКҚ құрамына кіретін қаржы ұйымдары Қазақстанның бүкіл қаржы қоғамдастығының өкілді ұйымдастырушы бірлігін құрайды.
5.	Жаңа Қазақстанның салық төлеушілер қауымдастығы	Алматы, Шевченко көшесі, 165 б,	ЖҚСТҚ - салық төлеушілердің заңды құқықтары мен мүдделерін қорғауға жәрдемдесу, салықтарды ерікті және уақтылы

		«МТС Компани» БО, 503 кеңсе	<p>төлеуді қамтамасыз ету мақсатында олардың білім деңгейін арттыру мақсатында құрылған коммерциялық емес ұйым.</p> <p>ЖҚСТҚ салық салу саласындағы проблемалық мәселелерді, ұсыныстар мен ескертулерді жүйелейді және талдайды. Жоспарлы жұмыстың нәтижесі дөңгелек үстелдер, конференциялар, форумдар мен жұмыс топтары аясындағы мемлекеттік органдар мен салық төлеушілер арасындағы диалог, сондай-ақ салық салу мәселелері бойынша ҚР заңнамасына өзгерістер мен толықтырулар енгізу бойынша ұсыныстар кешені болып табылады.</p>
6.	ESG Club	Қазақстан	<p>ESG Club 2022 28 жылғы 2022 шілдеде Astana Finance Days шеңберінде құрылды және өз салаларында ESG-трансформациясының көшбасшылары болып табылатын 19 компанияны біріктірді. Қор тең негізін қалаушылардың бірі болып табылады. Бұл бизнеске, ESG мамандарының сарапшыларына, сондай-ақ қазақстандық корпоративтік сектор қызметкерлеріне арналған диалог алаңы. ESG клубы тұрақты даму мақсаттарына қол жеткізуге, энергия тиімділігін арттыруға, адам құқықтарын сақтауға, жауапты компаниялар үшін тиісті ынталандыруларды енгізуге жәрдемдеседі. Клуб ESG саласындағы үздік тәжірибелерді тарату үшін озық тәжірибе алмасуға дайын ең жауапты және прогрессивті компанияларды біріктіреді.</p>
7.	«Атамекен» ҰКП жанындағы ESG және тұрақты даму кеңесі	Қазақстан	<p>Тұрақты даму жөніндегі кеңес және ESG экономика салаларында және өңірлер деңгейінде тұрақты даму және ESG қағидаттарын енгізу үшін кәсіпкерлік субъектілері мен мемлекеттік органдардың тиімді өзара қарым-қатынасын үйлестіру және қамтамасыз ету үшін «Атамекен» ҚР ҰКП жанындағы тұрақты консультативтік-кеңесші орган болып табылады.</p> <p>Кеңес органы 2023 жылғы 24 қазанда құрылды.</p>

АҚПАРАТТЫҚ ТЕХНОЛОГИЯЛАРДЫ ДАМУ

МШОК бизнес процестерін цифрландыру үшін ақпараттық технологияларды дамыту мемлекеттік саясаттың басым міндеттерінің бірі. Қордың стратегиялық мақсаттарының бірі негізгі бизнес процестерді цифрландыру болып табылады. Осыған байланысты, қолда бар ақпараттық ресурстарды пайдалану тиімділігін арттыру мақсатында 2023 жылы мынадай міндеттер табысты іске асырылды:

«OnlineDamu» мобильді қосымшасы

2023 жылы шағын және орта кәсіпкерлік субъектілерінің ұсынылатын мемлекеттік қолдау шаралары (МҚШ) бойынша толық және өзекті ақпарат алуына арналған «OnlineDamu» мобильді қосымшасы енгізілді. Сондай-ақ, кәсіпкер мобильді қосымша арқылы барлық қажетті құжаттарға электрондық цифрлық қолтаңба қою арқылы МҚШ алуға өтінім бере алады. Интернетке шығудың басым бөлігі мобильді құрылғылар арқылы жүзеге асырылатынын ескере отырып, мобильді қосымша кәсіпкерлер үшін МҚШ - қа қолжетімділікті арттырады, сондай-ақ олардың қамтылуын ұлғайтады.

«OnlineDamu» мобильдік қосымшасы мемлекеттік қызметтерге жүгіну процесін айтарлықтай жеңілдетеді. Өтінім беру тікелей жүзеге асырылады, бұл жауап алу процесін айтарлықтай жылдамдатады. Бұлтты ЭЦҚ арқылы құжаттарға қол қою бойынша пайдаланылатын функционал барлық қажетті құжаттарды ресімдеу уақытын айтарлықтай қысқартады.

Мемлекеттік деректер базасымен интеграция

2023 жылы Smart Data Ukimet арқылы Қордың ақпараттық жүйелерін мемлекеттік дерекқорлармен (МДҚ) интеграциялау жүзеге асырылды. МДҚ-дан өзекті деректерді алу МҚШ алу үшін кәсіпкерлерден сұралатын құжаттар тізімін қысқартуға мүмкіндік береді, өтінімдерді қарау анағұрлым жылдам жүзеге асырылады, ал олар бойынша шешімдер неғұрлым өзекті және толық деректер негізінде қабылданады. Қор жүйелеріндегі ақпаратты уақтылы жаңарту ресурстарды бөлу және кәсіпкерлерге қолдау көрсету туралы шешімдерді қабылдау кезінде пайдаланылатын деректердің нақтылығы мен өзектілігін арттырады.

Сондай-ақ, МДҚ-дан деректерді қосу мемлекеттік қолдау бағдарламаларына қатысатын жобаларды мониторингілеу процесін жеңілдетеді және жеделдетеді. Бұл Қорға олардың ілгерілеуін уақтылы қадағалауға және бағалауға, сондай-ақ кез келген туындайтын проблемаларға немесе өзгерістерге уақтылы ден қоюға мүмкіндік береді.

Басқарушылық есептілік порталындағы витриналар мен дашбордтар

2023 жылы Power BI басқару есеп беру порталында Қордың құрылымдық бөлімшелері үшін келесі бағыттар бойынша көрмелер мен бақылау тақталары жасалды:

- кепілдік беру;
- субсидиялар;
- бағдарлама несиелері;
- қарыз алушының портреті;
- әлеуметтік-экономикалық әсер;
- қарсы міндеттемелерді орындау.

Іске асырылған витриналар мен дашбордтар талдамалық деректерге негізделген тиімді басқару шешімдерін қабылдау үшін талдамалық тұғырнаманы білдіреді, Қордың деректерін жоғары ашықтықты және кешенді басқаруды қамтамасыз етеді.

«ДАМУ» ҚОРЫНЫҢ 2024 ЖЫЛҒА АРНАЛҒАН ЖОСПАРЛАРЫ

2024 жылы Қор бірқатар іс-шаралар мен жобаларды жүзеге асыруды жоспарлап отыр:

1. Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігі Мемлекеттік кірістер комитетінің және Қордың жұмыс жүйелерін біріктіруді қоса алғанда, мемлекеттік деректер базаларымен ықпалдастыру шараларын жалғастыру;

2. Кәсіпкер әйелдерге арналған «Үміт» бағдарламасын бекіту;

3. Субсидиялау және кепілдік құралдарын қолдау шеңберінде Бірыңғай кешенді бағдарламаны бекіту;

4. Халықаралық рейтинг агенттігінің ESG рейтингін көтеру;

5. Қордың 2024-2028 жылдарға арналған PR стратегиясын әзірлеу және бекіту;

6. 2024-2033 жылдарға арналған алдағы онжылдық кезеңге арналған Қордың жаңа даму стратегиясы шеңберінде үздік әлемдік тәжірибелерге бағдарланып, Қор қызметінің барлық салаларына орнықты даму қағидаттарын ықпалдастыруды, оларды Қордың барлық өнімдері мен қолдау бағдарламаларына және стратегиялық құжаттарға дәйекті енгізуді өз міндеті етіп қояды. Осыған байланысты Қор ESG-бастамаларының бекітілген Жол картасында көрсетілген іс-шараларды іске асыру жөніндегі жұмысты жалғастырады.

5. КОРПОРАТИВТІК БАСҚАРУ

Қор корпоративтік басқаруды қызметтің тиімділігін арттыру, транспаренттілік пен есептілікті қамтамасыз ету, беделді нығайту және капиталды тартуға арналған шығындарды төмендету құралы ретінде қарастырады. Қор корпоративтік басқарудың тиісті жүйесін Қазақстан Республикасындағы заңнаманың үстемдігін қамтамасыз етуге өз үлесі және Қордың қазіргі заманғы экономикадағы және тұтастай алғанда қоғамдағы орнын айқындайтын фактор ретінде қарастырады. Корпоративтік басқару жүйесі Қордың органдары, лауазымды тұлғалары мен қызметкерлері арасындағы өкілеттіктер мен жауапкершілікті нақты ажыратуды көздейді.

Корпоративтік басқарудың негізгі принциптері:

- 1) билікті бөлу принципі;
- 2) Жалғыз акционердің құқықтары мен мүдделерін қорғау принципі;
- 3) Директорлар кеңесі мен Басқарманың Қорды тиімді басқару принципі;
- 4) тұрақты даму принципі;
- 5) тәуекелдерді басқару, ішкі бақылау және ішкі аудит принципі;
- 6) корпоративтік жанжалдар мен мүдделер қақтығысын реттеу принципі;
- 7) Қор қызметі туралы ақпаратты ашудағы ашықтық пен объективтілік принциптері.

КОРПОРАТИВТІК БАСҚАРУ ЖҮЙЕСІ

Қордың корпоративтік басқару жүйесінің құрылымы

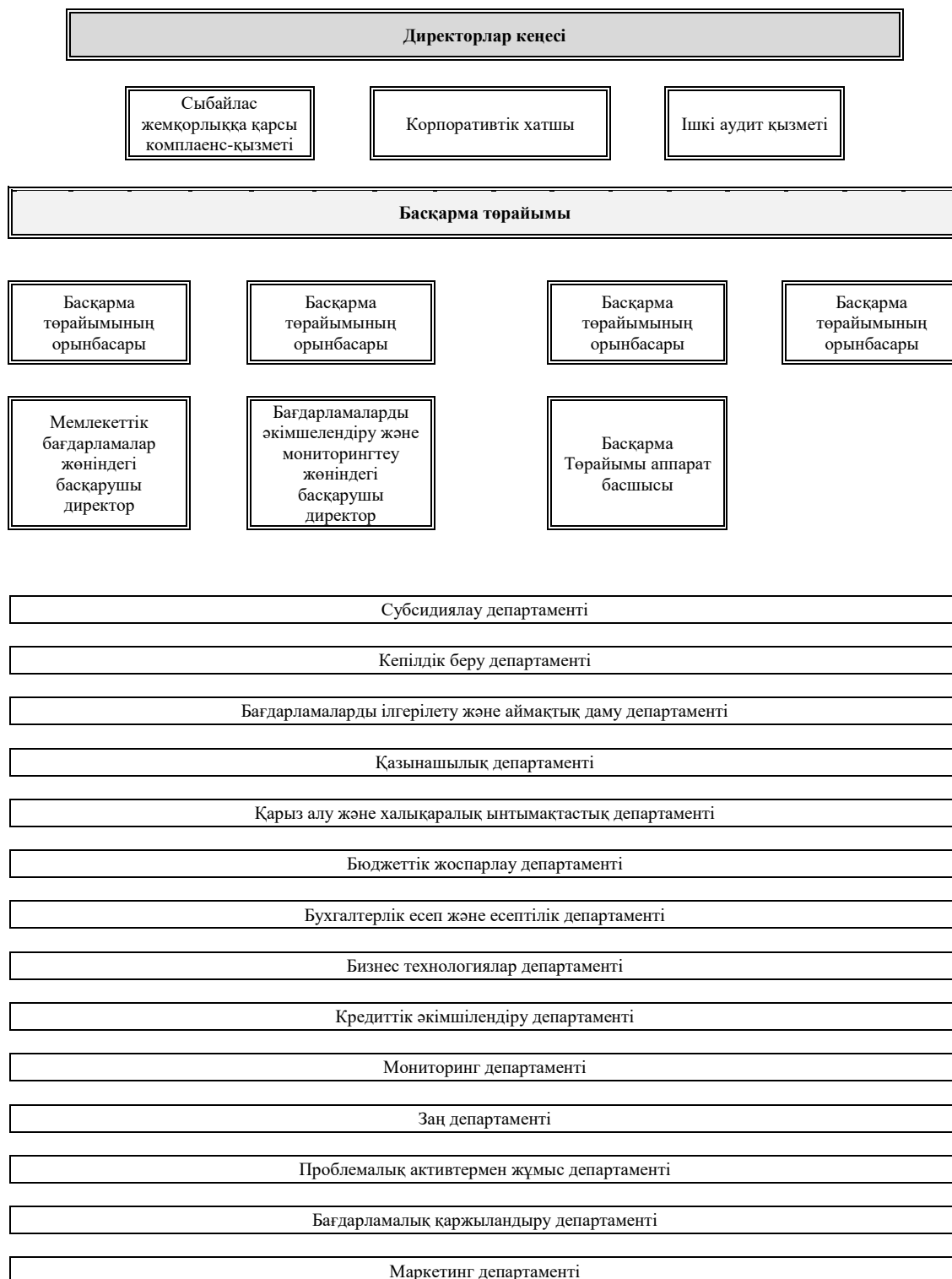
- Жоғарғы орган – Жалғыз акционер;
- Басқарушы орган – Директорлар кеңесі;
- Атқарушы орган – Басқарма;
- Қордың қаржы-шаруашылық қызметін бақылауды жүзеге асыратын органы - Ішкі аудит қызметі;
- Ішкі кредит саясатын жүзеге асыратын орган – Кредиттік комитет;
- Активтер мен міндеттемелерді әртараптандыру қағидаттарына қол жеткізу, қаржылық тәуекелдерді оңтайландыру және қаржылық тұрақтылықты қамтамасыз ету мақсатында Қордың активтері мен міндеттемелерін басқару тиімділігін арттыру жөніндегі органы - Активтер мен пассивтерді басқару жөніндегі комитеті;
- Қордың кредиттік, лизингтік, инвестициялық, құжаттамалық, шаруашылық қызметін жүзеге асыру нәтижесінде туындаған проблемалық дебиторлық берешекті

қайтару жөніндегі жұмысты жүзеге асыратын органы - Проблемалық активтермен жұмыс жөніндегі комитеті;

- Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес құрылған өзге де органдар.

Қордың ұйымдастырушылық құрылымы

Қордың ұйымдық құрылымы стратегиялық мақсаттар мен міндеттерге тиімді шешуге мүмкіндік береді. Қордың құрылымы Басқарманың 5 мүшесінен, 4 тәуелсіз құрылымдық бөлімшеден (Басқарушы директорлар, Аппарат басшысы, Корпоративтік хатшы), 22 департаменттен, 3 қызметтен, 20 аймақтық филиалдардан тұрады.

Мемлекеттік органдармен өзара іс-қимыл департаменті
Тәуекел-менеджмент департаменті
Стратегиялық талдау және корпоративтік даму департаменті
Ақпараттық технологиялар департаменті
Басқарма Төрайымының қызметі
Персоналды дамыту департаменті
Әкімшілік департаменті
Сатып алу департаменті
Қауіпсіздік департаменті
Алматы қ. бойынша аймақтық филиалы
Астана қ. бойынша аймақтық филиалы
Шымкент қ. бойынша аймақтық филиалы
Ақмола облысы бойынша аймақтық филиалы
Ақтөбе облысы бойынша аймақтық филиалы
Алматы облысы бойынша аймақтық филиалы
Атырау облысы бойынша аймақтық филиалы
Шығыс Қазақстан облысы бойынша аймақтық филиалы
Жамбыл облысы бойынша аймақтық филиалы
Батыс Қазақстан облысы бойынша аймақтық филиалы
Қарағанды облысы бойынша аймақтық филиалы
Қостанай облысы бойынша аймақтық филиалы
Қызылорда облысы бойынша аймақтық филиалы
Маңғыстау облысы бойынша аймақтық филиалы
Павлодар облысы бойынша аймақтық филиалы
Солтүстік Қазақстан облысы бойынша аймақтық филиалы
Түркістан облысы бойынша аймақтық филиалы
Абай облысы бойынша аймақтық филиалы
Жетісу облысы бойынша аймақтық филиалы
Ұлытау облысы бойынша аймақтық филиалы

Корпоративтік басқару жүйесі

2023 жылы Қор Қазақстан Республикасы заңнамасының талаптарына және тиісті халықаралық стандарттарға жауап беретін Корпоративтік басқару кодексінің қағидаттары мен ережелерін сақтады. 2023 жылғы Қордың Корпоративтік басқару кодексінің қағидаттары мен

ережелерін сақтау/сақтамау туралы есепті Директорлар кеңесі қарады және Директорлар кеңесінің 2024 жылғы 31 мамырдағы шешімімен (№ 03/2024 хаттама) бекітілді.

2023 жылға арналған Қордың Корпоративтік басқару кодексінің қағидаттары мен ережелерін сақтау/сақтамау туралы қысқаша есеп Жылдық есепке № 2 қосымшада (Есептің толық нұсқасы Қордың корпоративтік веб-сайтында орналастырылған) көрсетілген.

Корпоративтік басқару кодексінің талаптарына сәйкес Қор кемінде үш жылда бір рет корпоративтік басқаруға тәуелсіз бағалау жүргізуге міндетті. 2021 жылдың желтоқсан айында жүргізілген зерттеу нәтижелері бойынша, корпоративтік басқарудың тәуелсіз диагностикасы, корпоративтік басқару деңгейінің озық тәжірибе талаптарына сәйкестігі 90,8% құрайды.

Бұл ретте, 2023 жылғы 28 желтоқсанда Қордың ішкі аудит қызметі корпоративтік басқару тиімділігін бағалау аудитін аяқтады. «Dostyk Advisory» ЖШС тәуелсіз бағалау компаниясы жүргізген корпоративтік басқару диагностикасының нәтижелері бойынша қорытынды балл 96,2% құрады, бұл 2021 жылмен салыстырғанда 5,4% жоғары. Өсу келесі құрамдастардың өзгеруіне байланысты: процестер мен ашықтық. Өткен аудиттің нәтижелері бойынша Қордың жауапты құрылымдық бөлімшелері Қордың ішкі аудит қызметінің ұсынымдарын орындады.

ЖАЛҒЫЗ АКЦИОНЕР

Қордың жалғыз акционері «Бәйтерек» ҰБХ» АҚ (бұдан әрі – Холдинг) болып табылады.

Холдингтің миссиясы 2050 жылға дейінгі Стратегияда қойылған міндеттерге қол жеткізу мақсатында Қазақстан Республикасының тұрақты экономикалық дамуын қолдау болып табылады. Холдинг мемлекеттік және үкіметтік бағдарламаларды жүзеге асырудағы негізгі оператор болып табылады.

Холдингтің негізгі міндеттерінің бірі Холдинг компаниялары тобының тиімді және бірін-бірі толықтыратын жұмыс істеуін қамтамасыз ету болып табылады.

Бағалы қағаздың түрі	жай акциялар
ҮСН	KZ1C00002286
Шығарылымды тіркелген күні	13.05.2020
Номиналды құны*	100 000 теңге
Жарияланған акциялардың саны	27 962 244
Орналастырылған акциялардың саны	27 762 244
Акционерге тиесілі акциялардың саны	27 762 244
Акционер туралы ақпарат	«Бәйтерек» ҰБХ» АҚ
Орналастырылған акциялардан акционердің үлесі	100%
Акционердің дауыс беретін акциялардан үлесі	100%

* Акцияларды соңғы орналастыру құны

Қор тек жай акцияларды шығарады. Жай акция Жалғыз акционерге қарауға ұсынылған барлық мәселелер бойынша шешім қабылдау құқығын береді. Жай акция, сондай-ақ Қордың таза кірісі болған жағдайда Жалғыз акционерге дивидендтер алуға және Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен ол таратылған кезде Қор мүлкінің бір бөлігін алуға құқық береді.

ДИРЕКТОРЛАР КЕҢЕСІ

Қордың Директорлар кеңесі Қорды стратегиялық басқаруды және Қор Басқармасының қызметін бақылауды қамтамасыз ететін басқару органы болып табылады.

Қордың Директорлар кеңесі Жалғыз акционер алдында өз қызметінің толық ашықтығын қамтамасыз етеді және өз функцияларын Қазақстан Республикасының заңнамасына, Қор Жарғысына, Корпоративтік басқару кодексіне және Қордың басқа да құжаттарына сәйкес жүзеге асырады.

Директорлар кеңесінің жауапкершілігі

Директорлар кеңесінің мүшелері директорлар кеңесі мүшесінің міндеттерін, оның ішінде сенімгерлік міндеттемелерді және қабылданған шешімдерді орындауға, олардың қызметінің тиімділігіне, әрекеттеріне және/немесе әрекетсіздігіне дербес жауапкершілікте болады.

Директорлар кеңесінің құрамы

Директорлар кеңесінің, оның комитеттерінің мүшелігіне кандидаттарды ұсыну және іріктеу тәртібі, сондай-ақ Директорлар кеңесінің, оның комитеттерінің мүшелігіне кандидаттарды ұсыну кезінде пайдаланылатын өлшемшарттар Корпоративтік басқару кодексімен және Қордың Директорлар кеңесі туралы ережемен регламенттелген.

Қордың директорлар кеңесінің құрамы Жалғыз акционердің өкілдері ретінде директорлар кеңесіне сайлауға ұсынылған (ұсынылған) тұлғалардан, Жалғыз акционердің өкілі ретінде директорлар кеңесіне сайлауға ұсынылмаған (ұсынылмаған) жеке тұлғалардан қалыптастырылады.

Директорлар кеңесінің және оның комитеттерінің құрамы Қор қызметінің салалық ерекшелігіне, Қор қызметінің ауқымына, директорлар кеңесінің комитеттері қарайтын мәселелерге байланысты, Қор мен Жалғыз акционердің мүдделерінде тәуелсіз, объективті және тиімді шешімдер қабылдауды қамтамасыз етуге мүмкіндік беретін олардың мүшелерінің дағдыларының, тәжірибесі мен білімінің теңгерімін көздеуге тиіс. Жеке тұлға ғана Қордың Директорлар кеңесінің мүшесі бола алады.

Жалғыз акционер Қазақстан Республикасының заңнамасында, Жарғыда және Қордың ішкі құжаттарында айқындалған тәртіппен кандидаттардың құзыреттерін, дағдыларын, жетістіктерін, іскерлік беделі мен кәсіби тәжірибесін ескере отырып, Қордың Директорлар кеңесінің мүшелерін сайлайды.

2023 жылғы 31 желтоқсанына Қордың Директорлар кеңесінің құрамында 7 мүше бар, олардың 3-еуі - тәуелсіз директорлар, бұл корпоративтік басқарудың үздік тәжірибесіне сәйкес келеді.

Директорлар кеңесінің құрамы

Директорлар кеңесінің төрағасы– Жамаубаев Ерулан Кенжебекович	
1974 ж.т., Қордың Директорлар кеңесінің мүшесі ретінде сайланған күні 2022 жылғы 26 сәуір, Директорлар кеңесінің төрағасы ретінде сайланған күні 2022 жылғы 3 мамыр.	<ul style="list-style-type: none"> • Оқытушы-тағылымдамашы, Қазақ мемлекеттік басқару академиясының оқытушысы (1996-1998); • Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің жетекші талдаушысы, бас талдаушысы, бас маман-талдаушысы, басқарма бастығы, Зерттеу және статистика департаменті директорының орынбасары (1998-2006); • Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкі Үйлестіру департаментінің директоры (2006-2014); • «Қазақстанның тұрғын үй құрылыс жинақ банкі» АҚ басқарушы директоры (2014-2015); • Қазақстан Республикасы Президенті Әкімшілігінің Әлеуметтік-экономикалық мониторинг бөлімі меңгерушісінің орынбасары (07.2015-11.2015); • Қазақстан Республикасы Президенті Әкімшілігінің Әлеуметтік-экономикалық мониторинг бөлімінің меңгерушісі (11.2015-11.2018); • Қазақстан Республикасы Президентінің көмекшісі (29.11.2018-22.03.2019); • Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің жауапты хатшысы (22.03.2019-05.2020);

	<ul style="list-style-type: none"> • Қазақстан Республикасының Қаржы министрі (18.05.2020, 18.01.2021, 11.01.2022-29.03.2022); • ҚР Премьер-Министрінің орынбасары - Қаржы министрі (с 29.03.2022).
Директорлар кеңесінің мүшесі – Жаксылыков Тимур Мекешевич	
<p>1968 ж.т., Қор Директорлар кеңесінің мүшесі болып сайланған күні 2021 жылғы 28 шілде (2022 жылғы 5 сәуірден бастап Директорлар кеңесінің 3 жылдық өкілеттік мерзіміне қайта сайланды).</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Семей бизнес және кәсіпкерлік институтының атқарушы ректоры (1993-1996); • Қазақстан Республикасының Стратегиялық жоспарлау және реформалар жөніндегі агенттігінің бас маманы, бөлім бастығы (1997 - 1998); • Қазақстан Республикасы Президенті Әкімшілігінің Талдау және стратегиялық зерттеулер орталығының сектор меңгерушісі (1998-1999); • Қазақстан Республикасы Қауіпсіздік Кеңесінің Талдау орталығының сектор меңгерушісі (1999-2002); • Қазақстан Республикасы Индустрия және сауда министрлігінің ДСҰ-ға кіру жөніндегі департаментінің директоры (2003-2004); • Қазақстан Республикасы Индустрия және сауда министрлігінің Дүниежүзілік сауда ұйымының Женева қаласындағы мәселелері жөніндегі өкілі (2004 - 2005); • Қазақстан Республикасы Сыртқы істер министрлігінің Швейцария Конфедерациясындағы Қазақстан Республикасының тұрақты өкілдігінің бірінші хатшысы (2005); • Қазақстан Республикасы Экономика және бюджеттік жоспарлау министрлігінің «Экономикалық зерттеулер институты» РМК бас директоры (2006); • Астана қаласы әкімі аппаратының «Елорданы орнықты дамыту орталығы» МКК директоры (2006-2007); • Астана қаласы Экономика және бюджеттік жоспарлау департаментінің директоры (2007-2008); • Астана қаласы әкімінің орынбасары (2008-2009); • ҚР Индустрия және сауда вице-министрі, Индустрия және жаңа технологиялар министрлігі Инвестициялар комитетінің төрағасы (2009 - 2010); • «Қазақстанның инвестициялық қоры» АҚ басқарма төрағасы (2010 - 2011); • Қазақстан Республикасының Ұлттық экономика вице-министрі (2012 - 2017); • Еуразиялық экономикалық комиссияның (ЕЭК) экономика және қаржы саясаты жөніндегі алқа мүшесі (министр) (2017 - 2021); • Қазақстан Республикасы Президентінің көмекшісі (2018); • Ұлттық экономика бірінші вице-министрі (2021 - осы уақытқа дейін).
Директорлар кеңесінің мүшесі – Мухамеджанов Адиль Бектасович 2	

²Жалғыз акционердің 25.12.2023 жылғы № 52/23 хаттамасының шешімімен А.Б. Мұхамеджановтың өкілеттігі оның өз бастамасы бойынша мерзімінен бұрын тоқтатылды.

<p>1981 ж.т., 2021 жылғы 16 маусымда Қордың Директорлар кеңесінің мүшесі болып сайланған күні (2022 жылғы 5 сәуірден бастап Директорлар кеңесінің 3 жылдық өкілеттік мерзіміне қайта сайланды).</p>	<ul style="list-style-type: none"> • «ҚазТрансОйл» АҚ Жобаларды басқару департаментінің маманы (2003-2004); • Қаржы менеджері, вице-президент, Caspian Energy Inc, «Арал Петролиум Капитал» ЖАҚ директорлар кеңесінің мүшесі (2004-2016); • «Отан" ашық жинақтаушы зейнетақы қоры» АҚ басқарма төрағасы (2010-2011); • «АзияКредитБанк» АҚ директорлар кеңесінің мүшесі (2008-2016); • «Қазақстан тұрғын үй компаниясы» АҚ басқарма төрағасы. (2016-2021); <p>2021 жылғы 31 мамырдан бастап «Бәйтерек» ҰБХ» АҚ Басқарма Төрағасының орынбасары болып табылады.</p>
<p>Директорлар кеңесінің мүшесі, Жалғыз акционердің өкілі – Аушарипов Ерлан Серикович</p>	
<p>1991 ж.т., Қордың Директорлар кеңесінің мүшесі, Жалғыз акционердің өкілі ретінде сайланған күні, 2023 жылғы 25 желтоқсан.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • ҚР Ұлттық экономика министрлігі Экономика салаларын дамыту департаментінің сарапшысы (2013-2014); • ҚР Ұлттық экономика министрлігі Экономика салаларын дамыту департаментінің бас сарапшысы (2014-2016); • «ҚДБ-Лизинг» АҚ № 1 Жобалық дирекциясының бас менеджері, «Қазақстанның Даму Банкі» АҚ еншілес ұйымы (2016-2017); • Стратегия және жоспарлау департаментінің директоры, «Өнеркәсіпті дамыту қоры» АҚ (бұрын - «ҚДБ-Лизинг» АҚ), «Қазақстанның Даму Банкі» АҚ еншілес ұйымы (2017-2021); • Басқарма Төрағасының орынбасары, «Қазақстандық мемлекеттік-жеке меншік әріптестік орталығы» АҚ (2021-2023); • Корпоративтік қаржымен жұмыс жөніндегі басқарушы директор, «Қазақстанның Даму Банкі» АҚ (2023); • «Бәйтерек» ҰБХ» АҚ басқарушы директоры (11.2023 жылдан бастап осы уақытқа дейін).
<p>Тәуелсіз директор – Баталов Раимбек Анварович</p>	
<p>1970 ж.т., 2020 жылғы 10 маусымда Қордың Директорлар кеңесінің мүшесі болып сайланған күні (2022 жылғы 5 сәуірден бастап Директорлар кеңесінің 3 жылдық өкілеттік мерзіміне қайта сайланды).</p>	<ul style="list-style-type: none"> • 90-шы жылдары «Риддер Инвест» металлургиялық кешенінің басқарушы директорларының қатарында болды, «Новоджамбул фосфор зауыты» химиялық кешенінің жұмысын басқарды, Тобыл элеваторын, Мерке, Шымкент ТЭЦ-3 қант зауытын басқарды. • 1992 жылдан бастап «Райымбек» сауда фирмасының негізін қалаушы, «Райымбек» холдингінің директорлар кеңесінің төрағасы • 2002 жылдан бері Қазақстан кәсіпкерлері форумы кеңесінің төрағасы • 2005 жылдан бастап Шанхай Ынтымақтастық Ұйымы (ШЫҰ) Іскерлік кеңесінің қазақстандық ұлттық бөлігін басқарады. • 2007 жылдан бастап - Қазақстан Республикасы Мәжілісінің жанындағы қоғамдық палатаның мүшесі.

	<ul style="list-style-type: none"> • 2009 жылдан бастап - Қазақстанның су асты спорты федерациясының президенті. • 2010 жылдан бастап - Қазақстан Республикасы Премьер-министрінің төрағалығымен бірыңғай үйлестіру кеңесінің мүшесі. Сондай-ақ, Қазақстан Республикасы Президентінің жанындағы кәсіпкерлік жөніндегі кеңеске және Қазақстанның Ұлттық кәсіпкерлер палатасының төралқасына кіреді. • 2012 жылдан бастап Еуразиялық экономикалық комиссияның (Мәскеу қ.) Кәсіпкерлік мәселелері жөніндегі консультативтік комитетінің тәуелсіз сарапшысы болып табылады. • 2015 жылғы қыркүйектен бастап ENACTUS Қазақстан директорлар кеңесінің төрағасы болып табылады - бизнес пен жоғары оқу орындарының ынтымақтастығына бағытталған ірі халықаралық коммерциялық емес ұйым. • 2015 жылы Қазақстан велоспорт федерациясының бірінші вице-президенті болып сайланды. • 2017 жылғы наурызда Азия велоспорт конфедерациясының вице-президенті болып сайланды. • Қазақстанның Ұлттық кәсіпкерлер палатасы Төралқасының мүшесі, «Атамекен» ҚР ҰКП Төралқа Төрағасының міндетін атқарушы, «Атамекен» Ұлттық кәсіпкерлер палатасы Төралқасының Төрағасы (2022 жылдан бастап). • Қазақстан Республикасы Президентінің жанындағы Реформалар жөніндегі жоғары кеңестің мүшесі (2022 жылдан бастап).
Тәуелсіз директор – Бахмутова Елена Леонидовна	
<p>1962 ж.т., Қордың тәуелсіз директоры, Директорлар кеңесінің мүшесі ретінде сайланған күні 2018 жылғы 19 қыркүйек (2022 жылғы 5 сәуірден бастап Директорлар кеңесінің 3 жылдық өкілеттік мерзіміне қайта сайланды).</p>	<ul style="list-style-type: none"> • № 7 Алматы-Атасельстрой КСМК-1 трестінің аға инженері (1983-1984); • Қазақ КСР Мемлекеттік жоспары жанындағы жоспарлау және нормативтер ғылыми-зерттеу экономикалық институтының экономисі (1984-1989); • Қазақ КСР Әлеуметтік қамсыздандыру министрлігінің аға экономисі (1989-1991); • «Елім-Ай» кино шаруашылығы бірлестігінің экономисі (1991-1992); • Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің жетекші, бас экономист, бөлім бастығы, әлеуметтік сала жөніндегі департамент бастығының орынбасары, Бюджет департаменті директорының орынбасары (1992-1998); • Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігі Бюджет департаментінің директоры (1998-2001); • Қазақстан Республикасының Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау вице-министрі (2001-2002); • Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің Қаржылық қадағалау департаментінің директоры (2002-2004); • Қазақстан Республикасы Қаржы нарығын және қаржы ұйымдарын реттеу мен қадағалау агенттігі төрағасының орынбасары (2004-2008);

	<ul style="list-style-type: none"> Қазақстан Республикасы Қаржы нарығын және қаржы ұйымдарын реттеу мен қадағалау агенттігінің төрағасы (2008-2011, агенттіктің таратылуына байланысты); «Самұрық-Қазына» АҚ Басқарма төрағасының орынбасары (2012-2016) «Самұрық-Қазына» АҚ қаржы және операциялар жөніндегі басқарушы директоры (2016); «Әлеуметтік медициналық сақтандыру қоры» коммерциялық емес АҚ Басқарма төрағасы (2016-2018); Қазақстан қаржыгерлері қауымдастығы кеңесінің төрайымы (2018 жылдан бастап қазіргі уақытқа дейін).
Тәуелсіз директор – Нурғалиева Асем Болатжановна³	
1983 ж.т., тәуелсіз директор, Қор Директорлар кеңесінің мүшесі ретінде сайланған күні 2021 жылғы 26 мамыр (2022 жылғы 5 сәуірден бастап Директорлар кеңесінің 3 жылдық өкілеттік мерзіміне қайта сайланды).	<ul style="list-style-type: none"> Маркетолог/«БТА Қазақстан »ЖЗҚ PR-менеджері (2006-2007); «РЕСПУБЛИКА» ЖЗҚ Стратегиялық маркетинг департаментінің директоры (зейнетақы қоры, инвестициялау) (2007-2012) STANDARD (жалпы сақтандыру) сақтандыру компаниясының Басқарушы директоры/Стратегиялық маркетинг департаментінің директоры (2012-2014); «БАНК АСТАНА» АҚ Маркетингтік талдау және ілгерілету басқармасының бастығы (2013-2015); Бизнесті дамыту жөніндегі директор, «Бірінші кредиттік бюро» ЖШС атқарушы директоры (2015-2023); «Қазпочта» АҚ басқарушы директоры (2023 жылдан бастап - осы уақытқа дейін).
Тәуелсіз директор – Хусайнов Галим Абильжанович	
1982 ж.т., тәуелсіз директор, Қордың Директорлар кеңесінің мүшесі ретінде сайланған күні 2023 жылғы 22 ақпан.	<ul style="list-style-type: none"> «Энергофинанс» ЖШҚ, «Омск-Полимер» ЖШҚ, «PROFIT» компаниясы» ЖШС, «Заречное» БК АҚ, «BRB INVEST» ЖШС, «BCC INVEST» АҚ (2004-2017); «Банк ЦентрКредит» АҚ Директорлар кеңесі төрағасының кеңесшісі, Басқарушы директор, «Банк ЦентрКредит» АҚ Басқарма мүшесі (2017); «Банк ЦентрКредит» АҚ Басқарма Төрағасы (2017-2022); «Teniz Capital Investment Banking» АҚ Директорлар кеңесінің төрағасы (2023 жылдан бастап - осы уақытқа дейін)
Директорлар кеңесінің мүшесі – Бурибаева Гаухар Асылбековна	
1983 ж.т., тәуелсіз директор, Қордың Директорлар кеңесінің мүшесі ретінде сайланған күні 2019 жылғы 24 сәуір (2022 жылғы 5 сәуірден бастап Директорлар кеңесінің 3 жылдық	<ul style="list-style-type: none"> GreenIntegratedLogisticsCo.LTD Оңтүстік Корея келік компаниясының менеджері (12.2003-12.2004); Қазақстан Республикасы Ауыл шаруашылығы министрлігінің «Азық-түлік келісім-шарт корпорациясы» АҚ қаржы мониторингі бөлімінің бас маманы (01.2005-09.2006);

³Жалғыз акционердің 22.02.2023 жылғы № 07/23 хаттамасының шешімімен А.Б. Нұрғалиеваның өкілеттігі оның жеке бастамасы бойынша мерзімінен бұрын тоқтатылды.

<p>өкілеттік мерзіміне қайта сайланды).</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Жобаларға кредит беру департаментінің бас менеджері, «Қазақстанның Даму Банкі» АҚ Жобалау дирекциясының бас фронт-менеджері (09.2006-05.2009); • «Самұрық-Қазына Инвест» ЖШС Инвестициялық жобаларды әкімшілендіру департаментінің бас менеджері (05.2009-10.2009); • «Альянс Банк» АҚ корпоративтік бизнес департаментінің бас менеджері (12.2009-03.2010); • «Қазақстанның Даму Банкі» АҚ Жобалау дирекциясы басшысының орынбасары (03.2010-08.2011); • «Көліктік логистиканы дамыту ұлттық орталығы» АҚ (қазіргі «ҚТЖ Express» АҚ) дамыту жөніндегі атқарушы директоры (08.2011-02.2013); • «ҚТЖ» ҰК» АҚ «Көліктік логистиканы дамыту орталығы» филиалы стратегия және талдамалық зерттеулер басқармасының бастығы (02.2013-08.2013); • Қазақстан Республикасы Президенті Іс басқармасының ведомстволық бағынысты ұйымының қаржы-экономикалық мәселелері жөніндегі вице-президенті (08.2013-03.2017); • «Даму» кәсіпкерлікті дамыту қоры» АҚ әкімшілік департаментінің директоры (03.2017-07.2017); • «Даму» кәсіпкерлікті дамыту қоры» АҚ басқарушы директоры (07.2017-06.2018); • «Даму» кәсіпкерлікті дамыту қоры» АҚ Басқарма төрағасының орынбасары (06.2018-04.2019); • 2019 жылдың сәуірінен бастап – «Даму» кәсіпкерлікті дамыту қоры» АҚ Басқарма төрайымы.
---	---

Қордың Директорлар кеңесінің мүшелері Қазақстан Республикасының азаматтары болып табылады, Қордың акцияларын, Қордың өнім берушілері мен бәсекелестерінің акцияларын иеленбейді.

2023 жылы Директорлар кеңесінің құрамындағы өзгерістер

1. 2023 жылғы 22 ақпандағы шешімімен (№ 07/23 хаттама) тәуелсіз директор А.Б.Нұрғалиеваның өкілеттігі өз бастамасымен мерзімінен бұрын тоқтатылды, сондай-ақ Ғ.Ә.Хұсайынов Директорлар кеңесінің өкілеттік мерзімі аяқталғанға дейін жалпы өкілеттік мерзімімен тәуелсіз директор болып сайланды. Директорлар кеңесінің 01.03.2023 жылғы шешімімен (№ 01/2023 хаттама) Ғ.Ә.Хұсайынов Тағайындау, сыйақы және әлеуметтік мәселелер комитетінің төрағасы және Аудит және тәуекелдерді басқару комитетінің және Стратегиялық жоспарлау және корпоративтік даму комитетінің мүшесі болып сайланды.

2. «Бәйтерек» ұлттық басқарушы холдингі» АҚ (Жалғыз акционер) Басқармасының 2023 жылғы 25 желтоқсандағы (№ 52/23 хаттама) шешімімен Директорлар кеңесінің мүшесі, Жалғыз акционер өкілі А.Б. Мұхамеджановтың өкілеттігі 2023 жылғы 4 желтоқсанныан бастап мерзімінен бұрын тоқтатылды. Сондай-ақ Е.С. Аушарипов Директорлар кеңесінің мүшесі, жалпы Директорлар кеңесінің өкілеттік мерзімі аяқталғанға дейін өкілеттік мерзімі бар Жалғыз акционердің өкілі болып сайланды.

Жаңадан сайланған директорларға Қордың қолданыстағы Даму стратегиясын, негізгі ішкі нормативтік құжаттарды (Жарғы, директорлар кеңесінің, комитеттердің, Басқарманың регламенттері және т.б.), Ішкі аудит қызметінің есептерін және т.б. қоса алғанда, Қор қызметінің негізгі аспектілеріне қатысты ақпарат жіберілді.

Тәуелсіз директорларды тарту

Қордың Корпоративтік басқару кодексіне сәйкес Директорлар кеңесінің құрамында тәуелсіз директорлардың болуы және қатысуы міндетті. Директорлар кеңесінің мүшелері болып табылатын тәуелсіз директорлардың саны Директорлар кеңесі құрамының отыз пайызынан кем болмауға тиіс. Директорлар кеңесінің құрамындағы тәуелсіз директорлардың ұсынылатын саны Директорлар кеңесі мүшелерінің жалпы санының елу пайызына дейін құрайды.

Қордың Директорлар кеңесі туралы ереженің талаптарына сәйкес тәуелсіз директорларға кандидаттардың объективті пайымдауды жүзеге асыруға қатер төндіруі мүмкін қандай да бір материалдық мүдделерден немесе Қормен қарым-қатынастардан, оны басқарудан немесе оның меншігінен, Жалғыз акционердің, атқарушы органның және өзге де мүдделі тараптардың ықпалынан бос тәуелсіз және объективті шешімдер қабылдау үшін жеткілікті кәсібилігі мен дербестігі болуға тиіс.

2023 жылдың соңында Қордың Директорлар кеңесінің мүшелері болып табылатын барлық тәуелсіз директорлар тәуелсіздік критерийлеріне сәйкес келеді.

2023 жылы Директорлар кеңесінде қаралған негізгі мәселелер.

Есепті кезеңде Директорлар кеңесі бизнес-процестердің, тәуекелдер мен бақылаулардың матрицасын, Сыбайлас жемқорлыққа қарсы комплаенс бағдарламасының және Сыбайлас жемқорлыққа қарсы комплаенс қызметі қызметкерлері қызметінің негізгі көрсеткіштерінің картасын, ішкі бақылау жүйесін бағалау жөніндегі есепті және ішкі бақылау жүйесін одан әрі жетілдіру жөніндегі іс-шаралар жоспарын бекіту, комитеттерінің құрамына өзгерістер енгізу мәселелерін, Жарғыға өзгерістер мен толықтыруларды мақұлдау, аудиттелген жылдық қаржылық есептілікті алдын ала бекіту, бір жылғы таза табысты бөлу тәртібі мен дивиденд мөлшерінің ұсыныстарын мақұлдау, Корпоративтік басқару кодексінің қағидаттары мен ережелерін сақтау/сақтамау туралы есепті бекіту, тәуекелдер туралы тоқсан сайынғы есептерді, Директорлар кеңесінің қызметін бағалау нәтижелерін қарауды, омбудсменнің жұмысы туралы есепті бекіту, Жылдық есепті мақұлдау, Корпоративтік басқаруды жетілдіру жөніндегі іс-шаралар жоспарының орындалуы туралы есептерді бекіту, Директорлар кеңесінің мүшесіне Директорлар кеңесіне сайланғаннан кейін туындаған басқа ұйымдарда жұмыс істеу және (немесе) лауазымда болу мүмкіндігіне қатысты Басқарма құрамындағы өзгерістерге келісім беру, Сыбайлас жемқорлыққа қарсы комплаенс-қызметтің комплаенс-бақылаушысын тағайындау, Сыбайлас жемқорлыққа қарсы комплаенс-қызмет туралы ережені бекіту, Даму жоспарының орындалуы туралы есептерді бекіту, 2024-2033 жылдарға арналған даму стратегиясын, 2024-2028 жылдарға арналған даму жоспарын бекіту, тәуекелдер тіркелімін, тәуекелдерді басқару жөніндегі іс-шаралар жоспарын, тәуекелдер картасын, тәуекелдердің негізгі индикаторларын, 2024 жылға арналған тәуекел-тәбеттің мөлшерін бекіту, аудит салаларының картасын және Ішкі аудит қызметінің жылдық аудиторлық жоспарын, Ішкі аудит қызметінің бюджетін, Ішкі аудит қызметінің қызметкерлерін кәсіптік оқыту жоспарын бекіту, Ішкі аудит қызметінің, комплаенс-бақылаушының, корпоративтік хатшының және т.б. қызметі мәселелерін қарады.

Директорлар кеңесінің қызметі туралы есеп

2023 жылы Директорлар кеңесінің 11 отырысы, оның ішінде Директорлар кеңесінің 7 күндізгі отырысы және 4 сырттай отырысы өткізіліп, 70-тен астам мәселе қаралды.

Қордың Директорлар кеңесінің отырыстарының саны:

2023 жыл	Күндізгі отырыс	Сырттай отырыс	Барлығы
1-тоқсан	1	-	1
2-тоқсан	2	1	3
3-тоқсан	2	1	3
4-тоқсан	2	2	4
жиыны:	7	4	11

Директорлар кеңесінің отырыстарында қаралған мәселелер саны:

2023	Күндізгі отырыс	Сырттай жиналыс	Барлығы
1 тоқсан	16	-	16
2-тоқсан	14	1	15
3-тоқсан	18	1	19
4-тоқсан	15	10	25
жиыны:	63	12	75

2023 жылы Қордың Директорлар кеңесі мүшелерінің отырыстарға қатысуы:

№	Директорлар кеңесінің мүшелері	Қатысу	%
1.	Жамаубаев Ерулан Кенжебекович	11/11	100%
2.	Баталов Раимбек Анварович	10/11	91%
3.	Бахмутова Елена Леонидовна	11/11	100%
4.	Жаксылыков Тимур Мекешевич	11/11	100%
5.	Мухамеджанов Адиль Бектасович	7/11	64%
6.	Хусаинов Галим Абильжанович	11/11	100%
7.	Бурибаева Гаухар Асылбековна	11/11	100%

Директорлар кеңесі жанындағы комитеттер

Қордың Директорлар кеңесі жанында 3 комитет: аудит және тәуекелдерді басқару, тағайындау, сыйақы және әлеуметтік мәселелер, стратегиялық жоспарлау және корпоративтік даму бойынша комитеттер жұмыс істейді.

Корпоративтік басқарудың үздік тәжірибесіне сәйкес Директорлар кеңесі жанындағы бейінді комитеттерді тәуелсіз директорлар басқарады.

Комитеттердің құрамы Директорлар кеңесінің келесі мүшелерінен бекітілді

<i>Аудит және тәуекелдерді басқару жөніндегі комитет</i>	
Комитет төрайымы	Е.Л. Бахмутова, тәуелсіз директор
Комитет мүшесі	Р.А. Баталов, тәуелсіз директор
Комитет мүшесі	Г.А. Хусаинов, тәуелсіз директор
Комитет мүшесі	А.Б. Мұхамеджанов, Директорлар кеңесінің мүшесі, Жалғыз акционердің өкілі
<i>Тағайындау, сыйақы және әлеуметтік мәселелер жөніндегі комитет</i>	
Комитет төрағасы	Г.А. Хусаинов, тәуелсіз директор
Комитет мүшесі	Р.А. Баталов, тәуелсіз директор
Комитет мүшесі	Е.Л. Бахмутов, тәуелсіз директор
Комитет мүшесі	А.Б. Мұхамеджанов, Директорлар кеңесінің мүшесі, Жалғыз акционердің өкілі
<i>Стратегиялық жоспарлау және корпоративтік даму жөніндегі комитеті</i>	
Комитет төрағасы	Р.А. Баталов, тәуелсіз директор
Комитет мүшесі	Е.Л. Бахмутова, тәуелсіз директор
Комитет мүшесі	Г.А. Хусаинов, тәуелсіз директор
Комитет мүшесі	А.Б. Мұхамеджанов, Директорлар кеңесінің мүшесі, Жалғыз акционердің өкілі

Стратегиялық жоспарлау және корпоративтік даму жөніндегі комитет

Орта және ұзақ мерзімді перспективада Қор қызметінің тиімділігін, оның рентабельді қызметі мен орнықты дамуын арттыруға ықпал ететін іс-шараларды әзірлеу жөніндегі мәселелерді қоса алғанда, қызметтің (дамудың) басым бағыттарын, стратегиялық мақсаттарды (даму стратегиясын) әзірлеу мәселелері бойынша ұсынымдар дайындайды.

Есепті жылы Комитеттің 7 отырысы өткізілді, 25 мәселе қаралды, оның ішінде Қордың жылдық есебі, Қордың Стратегиясын іске асыру бойынша есептер, Қордың даму жоспарлары (түзету) және т.б. алдын ала мақұлданды.

Аудит және тәуекелдерді басқару жөніндегі комитет

Қаржы-шаруашылық қызметті бақылаудың тиімді жүйесін (оның ішінде қаржылық есептіліктің толықтығы мен дұрыстығын) белгілеу бойынша, ішкі бақылау және тәуекелдерді басқару жүйесінің сенімділігі мен тиімділігін мониторингілеу бойынша ұсынымдар әзірлеумен, сондай-ақ корпоративтік басқару саласындағы, сыртқы және ішкі аудит пен комплаенс-бақылаушының тәуелсіздігін бақылау, Қазақстан Республикасының заңнамасын сақтау, Директорлар кеңесіне қызметтің (дамудың) басым бағыттарын әзірлеу және Қорда тәуекелдерді басқарудың барабар жүйесінің жұмыс істеуі, тәуекелдерді басқару жүйесін жетілдіру және нығайту мәселелері бойынша ұсынымдар дайындау үшін ішкі құжаттарды орындаумен айналысады;

2023 жылы Комитеттің 9 отырысы өткізілді, онда 55 мәселе қаралды, оның ішінде Ішкі аудит қызметінің тоқсандық есептері, Қордың тәуекелдері бойынша тоқсандық есептері, Қордың жылдық қаржылық есептілігі және басқа да мәселелер алдын ала мақұлданды.

Тағайындау, сыйақы және әлеуметтік мәселелер жөніндегі комитет

Директорлар кеңесінің кадр саясаты, тағайындаулар мен сыйақылар жүйесі саласындағы құзыретіне жататын мәселелерді тереңдетіп пысықтау және мониторинг жүргізу, сондай-ақ Қордың Директорлар кеңесі мүшелерінің, Қор Басқармасы мүшелерінің тұтастай және жеке-жеке қызметін бағалау, Басқарма Төрағасы мен мүшелерінің сабақтастығын жоспарлау және Корпоративтік хатшының қызметін бағалау арқылы Директорлар кеңесіне ұсынымдар дайындайды.

2023 жылы Комитеттің 11 отырысы өткізілді, онда 15 мәселе қаралды, оның ішінде Қордың басшы қызметкерлері қызметінің тиімділігінің негізгі көрсеткіштерінің карталары (функционалдық НТК), функционалдық НТК орындалуы және т.б.

Директорлар кеңесі комитеттерінің қызметі туралы есеп

2023 жылы Директорлар кеңесінің 11 отырысы, оның ішінде Директорлар кеңесінің 7 отырысы және 4 сырттай отырысы өткізіліп, 70-тен астам мәселе қаралды. Есепті жылы Директорлар кеңесі жанындағы комитеттердің 27-ден астам отырысы өткізілді, комитеттердің барлық отырыстары тек қана жеке өткізілді.

Тұтастай алғанда, Директорлар кеңесінің үш комитеті деңгейінде 95 мәселе қаралды, бұл ретте барлық мәселелердің жартысынан астамын Аудит және тәуекелдерді басқару комитеті (55 мәселе), Стратегиялық жоспарлау және корпоративтік даму жөніндегі комитеті (25 мәселе) және Тағайындау, сыйақы және әлеуметтік мәселелер комитеті (15) қарады.

Директорлар кеңесі қызметінің тиімділігін бағалау

Қор Директорлар кеңесі туралы ережеге сәйкес жыл сайын Директорлар кеңесі мен комитеттер қызметінің тиімділігін кешенді бағалауды және озық халықаралық тәжірибеге сәйкес директорлар қызметін жеке бағалауды жүргізеді.

Директорлар кеңесі мен оның комитеттерінің қызметін бағалау (бағалау) Директорлар кеңесі қызметінің негізгі бағыттарына жан-жақты талдау жасау мақсатында жүргізіледі және мыналарға мүмкіндік береді:

- Қордың Директорлар кеңесі қызметінің күшті және әлсіз жақтарын (артықшылықтары мен кемшіліктерін) талдау және анықтау;
- Қордың Директорлар кеңесінің жұмысына түзетулер енгізу және қызметінің мақсатты бағыттарын түзету;
- Директорлар кеңесінің құрылымы мен құрамы Қордың стратегиялық міндеттерін шешуге қаншалықты ықпал ететінін анықтау;

- директорлар кеңесі төрағасының және директорлар кеңесінің әрбір мүшесінің жұмысының тиімділігін анықтау;
- директорлар кеңесінің мүшелеріне еңбекақы төлеу жүйесінің тиімділігін анықтау

Директорлар кеңесі бағалау жүргізе алады:

- Қазақстан Республикасы заңнамасының немесе Қордың ішкі құжаттарының талаптарына сәйкес өз бетінше;
- корпоративтік рейтингтер беретін тәуелсіз консультанттарды, кәсіби қауымдастықтар мен ұйымдарды тарта отырып;
- басқа жолдармен.

Директорлар кеңесінің қызметін бағалау нәтижелері

Корпоративтік басқарудың үздік халықаралық тәжірибесінің ұсынымдарына сәйкес Директорлар кеңесі Директорлар кеңесі, Директорлар кеңесі мүшелері мен Директорлар кеңесі комитеттері қызметінің тиімділігіне бағалау жүргізу туралы шешім қабылдады. 2023 жылға арналған қорды дербес жүргізеді және Қордың Жалғыз акционеріне бағалау нәтижелері туралы ақпарат береді.

2024 жылдың наурыз айында Қордың Директорлар кеңесі туралы ережеде бекітілген қосымшаларға сәйкес бағалауға қатысушылармен кешенді сауалнама жүргізілді.

Директорлар кеңесінің 2024 жылғы 31 мамырдағы № 03/2024 шешімімен бекітілген өзін-өзі бағалау нәтижелеріне сәйкес, Қордың Директорлар кеңесінің, Директорлар кеңесі мүшелері мен Директорлар кеңесі комитеттерінің 2023 жылғы қызметі тиімді деп танылды.

Өзін-өзі бағалау нәтижелері Директорлар кеңесінің стратегиялық міндеттердің орындалуына, бюджеттің атқарылуына және Қор қызметінің тиімділігіне жүйелі түрде мониторинг жүргізетінін, Жалғыз акционермен және Қор Басқармасымен тиімді өзара іс-қимыл жасайтынын көрсетті. Директорлар кеңесінің ағымдағы құрамы тәжірибені, әртүрлілікті, тәуелсіздікті және т.б. Қордың алдында тұрған міндеттер контекстінде оңтайлы болып табылады, Директорлар кеңесі мүшелерінің, Директорлар кеңесі комитеттерінің қызметі тиімді, Директорлар кеңесімен, Басқарма мүшелерімен және т.б. тиімді өзара іс-қимыл қамтамасыз етіледі.

Директорлар кеңесінің өзін-өзі бағалаудың орташа нәтижесі 4 ең жоғары баллдың 3,9 балды құрады. Директорлар кеңесінің тиісті комитеттерінің өзін-өзі бағалау нәтижелері орта есеппен 3,9 баллды құрады, бұл 2022 жылға арналған ұқсас бағалаулармен салыстыруға болады.

Сондай-ақ, өткізілген өзін-өзі бағалаудың нәтижелері Директорлар кеңесі мен Комитеттердің өкілеттіктерін нақты айқындау, Директорлар кеңесі төрағасының қызметі, Директорлар кеңесі мен Комитеттердің отырыстарына Директорлар кеңесі мүшелерінің ұйымдастырылуы және белсенді қатысуы, тәуелсіз директорлардың тиімді қызметі мен белсенді ұстанымы сияқты мықты жақтарды атап өтті.

Бағалау нәтижелері директорлар кеңесі мүшелерінің өздеріне жүктелген міндеттерді жауапкершілікпен орындайтынын, Қордың ағымдағы қызметін мұқият зерттейтінін және Қордың ұзақ мерзімді және тұрақты өсіміне мүдделі екенін көрсетті.

Жалпы, Қордың Директорлар кеңесі мүшелерінің жұмысы оң бағаланып, нәтижелі деп танылды.

Сонымен қатар, 2023 жылы жүргізілген корпоративтік басқару диагностикасының нәтижелері бойынша Ішкі аудит қызметінің ұсынымдарына сәйкес 2024 жылдың қорытындылары бойынша Директорлар кеңесінің, комитеттердің және корпоративтік хатшының қызметіне тәуелсіз бағалау жүргізу (бюджеттеу және т.б.) бойынша жұмыс жүргізілуде.

БАСҚАРМА

Басқарма Қордың Директорлар кеңесіне және Жалғыз акционерге есеп беретін, Қор жарғысына сәйкес құрылған және Қордың және оның Жалғыз акционерінің мүддесі үшін Қордың ағымдағы қызметін басқаратын Қордың алқалы атқарушы органы болып табылады.

Басқарма Қазақстан Республикасының заңнамалық актілерімен және Қордың Жарғысымен Қордың басқа органдары мен лауазымды адамдарының құзыретіне жатқызылмаған Қор қызметінің кез келген мәселелері бойынша, оның ішінде заңнамамен және Қордың Жарғысымен оның құзыретіне жатқызылған мәселелер бойынша шешімдер қабылдауға құқылы.

Басқарма төрағасы Қазақстан Республикасының заңнамасына, Қордың Жарғысына және ішкі құжаттарына сәйкес Қор қызметіне жалпы басшылықты жүзеге асырады.

Басқарма төрағасы Жалғыз акционердің шешімімен тағайындалады. Басқарма мүшелерін Қордың Директорлар кеңесі сайлайды.

Басқарма Төрағасы мен мүшелерінің қызметін бағалаудың негізгі элементі Қордың Директорлар кеңесі бекітетін қызметтің белгіленген негізгі көрсеткіштеріне (НТК) қол жеткізу болып табылады.

Басқарманың құрамы

2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Қор Басқармасының құрамына 5 адам кірді.

Басқарма төрайымы – Бурибаева Гаухар Асылбековна 1983 жылы туылған, Басқарма төрағасы болып сайланған күні 2019 жылдың 29 сәуірі	
Қордың Басқармасын басқарады. Қордың барлық құрылымдық бөлімшелері мен қызметкерлерінің қызметін жалпы бақылауды, үйлестіруді және басқаруды жүзеге асырады, Басқарма мүшелерінің, Басқарма Төрағасының көмекшісінің, Аппарат басшысының, Ішкі аудит қызметінің, Комплаенс-бақылаушының, Корпоративтік хатшының қызметін тікелей бақылайды, үйлестіреді және басқарады.	<ul style="list-style-type: none"> • GreenIntegratedLogisticsCo.LTD Оңтүстік Корея көлік компаниясының менеджері (12.2003-12.2004); • Қазақстан Республикасы Ауыл шаруашылығы министрлігінің «Азық-түлік келісім-шарт корпорациясы» АҚ қаржы мониторингі бөлімінің бас маманы (01.2005-09.2006); • Жобаларға кредит беру департаментінің бас менеджері, «Қазақстанның Даму Банкі» АҚ Жобалау дирекциясының бас фронт-менеджері (09.2006-05.2009); • «Самұрық-Қазына Инвест» ЖШС Инвестициялық жобаларды әкімшілендіру департаментінің бас менеджері (05.2009-10.2009); • «Альянс Банк» АҚ корпоративтік бизнес департаментінің бас менеджері (12.2009-03.2010); • «Қазақстанның Даму Банкі» АҚ Жобалау дирекциясы басшысының орынбасары (03.2010-08.2011); • «Көліктік логистиканы дамыту ұлттық орталығы» АҚ (қазіргі «ҚТЖ Express» АҚ) дамыту жөніндегі атқарушы директоры (08.2011-02.2013); • «ҚТЖ» ҰК» АҚ «Көліктік логистиканы дамыту орталығы» филиалы стратегия және талдамалық зерттеулер басқармасының бастығы (02.2013-08.2013); • Қазақстан Республикасы Президенті Іс басқармасының ведомстволық бағынысты ұйымының қаржы-экономикалық мәселелері жөніндегі вице-президенті (08.2013-03.2017); • «Даму» кәсіпкерлікті дамыту қоры» АҚ әкімшілік департаментінің директоры (03.2017-07.2017); • «Даму» кәсіпкерлікті дамыту қоры» АҚ басқарушы директоры (07.2017-06.2018); • «Даму» кәсіпкерлікті дамыту қоры» АҚ Басқарма төрағасының орынбасары (06.2018-04.2019); <p>2019 жылдың сәуірінен бастап – «Даму» кәсіпкерлікті дамыту қоры» АҚ Басқарма төрайымы.</p>

<p>Басқарма төрайымының орынбасары – Абдолла Нұрсұлтан Аристалұлы 1989 ж.т., Қор Басқармасы Төрайымының орынбасары ретінде сайланған күні 2023 жылғы 10 тамыз</p>	
<p>Мемлекеттік бағдарламалар бойынша басқарушы директордың, Субсидиялау департаментінің, Кепілдік беру департаментінің, Бағдарламалық қаржыландыру департаментінің және Стратегиялық талдау және корпоративтік даму департаментінің жұмысына жетекшілік етеді және үйлестіреді.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • KazInvestBank АҚ Проблемалық қарыздармен жұмыс департаментінің ассистенті (08.2010-03.2013); • KazInvestBank АҚ проблемалық қарыздармен жұмыс жөніндегі менеджері (04.2013-03.2015); • KazInvestBank АҚ Проблемалық қарыздармен жұмыс департаменті директорының орынбасары (04.2015-05.2016); • KazInvestBank АҚ Корпоративтік клиенттерге кредит беру департаментінің директоры (06.2016-02.2017); • «Даму» КДҚ АҚ Астана қаласы бойынша өңірлік филиалы директорының орынбасары (08.2017-08.2018); • «Даму» КДҚ АҚ Астана қаласы бойынша өңірлік филиалының директоры (08.2018-07.2021); • «Даму» КДҚ АҚ Астана қаласы бойынша өңірлік филиалының басқарушы директоры - директоры (07.2021-08.2023); • 2023 жылдың тамызынан бастап «Даму» кәсіпкерлікті дамыту қоры» АҚ Басқарма төрайымының орынбасары қызметін атқарады.
<p>Басқарма төрайымының орынбасары – Сарсекеев Фархат Кайнарвич 1984 ж.т., 2019 жылғы 04 мамырда Қор Басқармасы Төрайымының орынбасары болып сайланған күні, еңбек шарты 2023 жылғы 09 тамызда бұзылды.</p>	
<p>Мемлекеттік бағдарламалар бойынша Басқарушы директордың, Субсидиялау департаментінің, Кепілдік беру департаментінің, Бағдарламалық қаржыландыру департаментінің және Стратегиялық талдау және корпоративтік даму департаментінің жұмысына жетекшілік етеді және үйлестіреді.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • «Қазкоммерцбанк» АҚ Шағын және орта бизнеске кредит беру басқармасының кредиттік менеджері (2005-2006); • «Демир Банк Қазақстан» АҚ Корпоративтік бизнес департаментінің кредиттік менеджері (2008-2009); • «АТФ Банк» АҚ (UniCredit Group) Restructuring and workout бас маманы (2009-2010); • «Қазақстанның даму банкі» АҚ Активтерді қайта құрылымдау департаментінің бас фронт-менеджері (2010-2012); • «Сбербанк» АҚ ЕБ Ұлттық компаниялармен және даму институттарымен жұмыс департаменті директорының орынбасары (2012-2015); • Қарағанды қаласындағы корпоративтік бизнес жөніндегі филиал директорының орынбасары «Сбербанк» АҚ ЕБ (2015-2018); • «Даму» кәсіпкерлікті дамыту қоры» АҚ басқарушы директоры (2018-05.2019); • 2019 жылғы мамырдан бастап «Даму» кәсіпкерлікті дамыту қоры» АҚ Басқарма төрайымының орынбасары қызметін атқарады.
<p>Басқарма төрайымының орынбасары – Макажанов Бахытжан Нигмеджанович 1990 ж.т., Қор Басқармасы Төрайымының орынбасары болып сайланған күні 2019 жылғы 07 қазан</p>	
<p>Қазынашылық департаментінің, Қарыз алу және халықаралық ынтымақтастық</p>	<ul style="list-style-type: none"> • «Қазгеология» АҚ Стратегия және корпоративтік даму департаментінің менеджері (2012-2013);

<p>департаментінің, Бухгалтерлік есеп және есептілік департаментінің, Бюджеттік жоспарлау департаментінің және Бизнес-технологиялар департаментінің жұмысын қадағалайды және үйлестіреді.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Басқарма Төрағасының орынбасары - «Оңалту және активтерді басқару компаниясы» АҚ Басқарма мүшесі (2014-2015); • «Оңалту және активтерді басқару компаниясы» АҚ Болжамдау, мемлекеттік сатып алу, бухгалтерлік есеп және есептілік департаментінің директоры (2015-2016); • Басқарма төрағасының орынбасары - «Қазақстанның инвестициялық қоры» АҚ Басқарма мүшесі (2016-2019); • 2019 жылғы қазаннан бастап «Даму» кәсіпкерлікті дамыту қоры» АҚ Басқарма төрайымының орынбасары қызметін атқарады.
<p align="center">Басқарма төрайымының орынбасары – Ескаков Ербол Амангельдинович 1982 ж.т., Қор Басқармасы Төрағасының орынбасары болып сайланған күні 2020 жылғы 6 наурыз</p>	
<p>Бағдарламаларды әкімшілендіру және мониторингілеу жөніндегі Басқарушы директордың, Мониторинг департаментінің, Кредиттік әкімшілендіру департаментінің, Проблемалық активтермен жұмыс жөніндегі департаменттің және Заң департаментінің жұмысын қадағалайды және үйлестіреді.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ақмола облысының Ішкі істер департаментіне тергеуші (2003-2006); • «АТФ Банк» АҚ Заң бөлімінің бас маманы, Алматы қ. (2006-2011); • «Қазақстанның даму банкі» АҚ құқықтық сараптама басқармасының бастығы, Астана қаласы (2011-2014); • Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі Құқықтық қамтамасыз ету департаментінің Басқарма бастығы, Алматы қ. (2014-2016); • «АФ Ипотека» АҚ Заң департаменті бас директорының орынбасары - директоры - ипотекалық ұйым, Алматы қаласы (2016-2017); • «Даму» кәсіпкерлікті дамыту қоры» АҚ Проблемалық активтермен жұмыс департаментінің директоры (2017-2020); <p>2020 жылғы наурыздан бастап «Даму» кәсіпкерлікті дамыту қоры» АҚ Басқарма төрайымының орынбасары болып тағайындалды.</p>
<p align="center">Басқарма төрайымының орынбасары – Бапаев Мурат Миркурбанович 1981 ж.т., Қор Басқармасы Төрағасының орынбасары болып сайланған күні 2022 жылғы 15 шілде</p>	
<p>Басқарушы директордың мемлекеттік органдармен өзара іс-қимыл бойынша, Мемлекеттік органдармен өзара іс-қимыл департаменті, Тәуекел-менеджмент департаменті, Ақпараттық технологиялар департаменті, Маркетинг департаменті, Әдіснама және жаңа өнімдер департаменті, Өңірлік филиалдар жұмысына жетекшілік етеді және үйлестіреді.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • «Gallaher Kazakhstan» ЖШС сату бөлімінің өкілі (2002-2003); • «Gallaher Kazakhstan» ЖШС көтерме сауда менеджері (2003-2004); • «LG Electronics Almaty Kazakhstan» АҚ өңірлік супервайзері (2004-2005); • «Milagro Foods» ЖШС өңірлік менеджері (2005-2008); • Сату және маркетинг жөніндегі менеджер «Generali Life» АҚ сақтандыру компаниясы (2007-2011); • «Отан» ОНПФ» АҚ Басқарма төрағасы (2012-2014); • «Кузей» ЖШҚ директоры (2014-2017); • «Fintex» ЖШС директоры (2018-2019); • «Даму» кәсіпкерлікті дамыту қоры» АҚ халықаралық ынтымақтастық департаментінің директоры (2019-2020); • «Даму» кәсіпкерлікті дамыту қоры» АҚ маркетинг және халықаралық ынтымақтастық департаментінің директоры (2020);

	<ul style="list-style-type: none"> • «Даму» кәсіпкерлікті дамыту қоры» АҚ клиенттік сервис және өңірлік даму департаментінің басқарушы директоры-директоры (2020-2021); • Қарыз алу және халықаралық қатынастар департаментінің директоры- басқарушы директоры (2021-2022); • 2022 жылғы шілдеден бастап «Даму» кәсіпкерлікті дамыту қоры» АҚ Басқарма төрайымының орынбасары болып тағайындалды.
--	--

Қор Басқармасының мүшелері Қазақстан Республикасының азаматтары болып табылады және Қордың акцияларын, жабдықтаушылардың немесе Қордың бәсекелестерінің акцияларын иеленбейді.

- 2023 жылғы Басқарма құрамындағы өзгерістер:

- 2023 жылғы 9 тамызда Басқарма төрағасының орынбасары Ф.К. Сарсекеев Басқарма құрамынан босатылды;
- 2023 жылғы 10 тамызда Н.А. Абдолла Басқарма Төрағасының орынбасары болып тағайындалды;
- 2022 жылғы 29 қыркүйекте Басқарманың сандық құрамы Басқарманың 5 (бес) мүшесінен бекітілді.

Басқарма қызметі туралы есеп

Қор Басқармасы мүшелерінің құқықтары мен міндеттері Жарғыда, Басқарма туралы ережеде және Қордың басқа да ішкі нормативтік құжаттарында айқындалады.

Қор Басқармасы туралы ереже Қор Басқармасының қалыптасу және жұмыс істеу тәртібін, Басқарма мүшелерінің құқықтары мен міндеттерін, оның шешімдерін қабылдау мен ресімдеуді, сондай-ақ олардың орындалуын бақылауды жүзеге асыруды айқындайды.

2023 жылғы 1 қаңтардан бастап 11 тамызға дейін Қор Басқармасының құрамы 5 Басқарма мүшесін қамтыды:

1. Басқарма Төрайымы – Бурибаева Гаухар Асылбековна;
2. Басқарма Төрайымының орынбасары – Ескаков Ербол Амангельдинович;
3. Басқарма Төрайымының орынбасары – Сарсекеев Фархат Кайнарлович;
4. Басқарма Төрайымының орынбасары – Макажанов Бахытжан Нигмеджанович;
5. Басқарма Төрайымының орынбасары – Бапаев Мурат Мирқурбанович.

2023 жылғы 15 тамыздан бастап Қор Басқармасының құрамына 5 Басқарма мүшесін қамтыды:

1. Басқарма Төрайымы – Бурибаева Гаухар Асылбековна;
2. Басқарма Төрайымының орынбасары – Ескаков Ербол Амангельдинович;
3. Басқарма Төрайымының орынбасары – Абдолла Нұрсұлтан Аристатұлұлы
4. Басқарма Төрайымының орынбасары – Макажанов Бахытжан Нигмеджанович;
5. Басқарма Төрайымының орынбасары – Бапаев Мурат Мирқурбанович.

2023 жылы Қор Басқармасының 99 отырысы өткізіліп, онда Қорды жедел басқару мәселелері бойынша шешімдер қабылданды. Қаралған мәселелер саны – 539.

Есепті кезеңде Қор Басқармасы операциялық қызметтің әртүрлі аспектілері, кепілдіктер мен субсидиялар мәселелері, серіктестерді қаржыландыру, сондай-ақ ішкі құжаттарды бекіту, қаржылық бағдарламалар бойынша мәселелер, тұрақты даму және корпоративтік басқару саласындағы мәселелер бойынша мәселелерді қарады.

Қор басқармасының жанындағы комитеттер

Басқарма төрағасы мен мүшелеріне Қор қызметінің жекелеген бағыттары бойынша ұсынымдық сипаттағы шешімдерді дайындау, сондай-ақ Басқарма құзыретіне кіретін мәселелерді дайындауды және алдын ала қарауды жүзеге асыру үшін алқалы жұмыс органдары – Комитеттер қор басқармасы.

Комитеттердің жеке құрамы мен мүшелерінің саны Қор Басқармасының шешімімен айқындалады. Комитеттердің қызметіне басшылықты Комитеттердің төрағалары жүзеге асырады. Комитеттердің құрамы Қордың басқа қызметкерлерін қоса алғанда, Басқарма мүшелерінің (2 (екі) адамнан аспайтын) қатарынан құрылады. Комитеттер Қор Басқармасының мүшесі болып табылатын Комитет төрағасынан, Комитет төрағасының орынбасарынан және Комитеттің дауыс беру құқығы бар басқа мүшелерінен, оның ішінде консультативтік-кеңесші мүшелерден тұрады.

Қор басқармасының жанындағы комитеттердің қызметі Қор комитеттері туралы ережемен реттеледі.

Несие комитеті

Қордың ішкі несие саясатын іске асыратын, кепілдіктер мен субсидиялар мәселелері бойынша шешімдер қабылдайтын алқалы орган.

2023 жылы кепілдік беру мәселелері бойынша 41 отырыс өткізіліп, онда 176 мәселе қаралды, сондай-ақ bpm` online sales-те 3 794 өтініш қаралды. Субсидиялау мәселелері бойынша 52 отырыс өткізіліп, онда 1071 мәселе қаралды, сондай-ақ bpm` online sales-те 12 575 өтініш қаралды.

Қордың активтері мен пассивтерін басқару жөніндегі комитеті

Активтер мен пассивтерді әртарапандыру, қаржылық тәуекелдерді оңтайландыру және қаржылық тұрақтылықты қамтамасыз ету қағидаттарына қол жеткізу мақсатында Қордың активтері мен міндеттемелерін басқару тиімділігін арттыру жөніндегі алқалы орган.

2023 жылы 18 отырыс өткізіліп, 859 мәселе қаралды.

Проблемалық активтер комитеті

Қордың кредиттік, лизингтік, құжаттық (кепілдік беру), инвестициялық, шаруашылық қызметін жүзеге асыру нәтижесінде туындаған проблемалық дебиторлық берешекті қайтару бойынша жұмыстарды жүзеге асыру жөніндегі алқалы орган.

2023 жылы 49 отырыс өткізіліп, 261 мәселе қаралды

Кадр саясаты комитеті – кадр саясатын іске асыруды, еңбек мазмұны мен жағдайларына, қызметкерлердің біліктілігі мен құзыреттеріне қойылатын талаптарды белгілейтін кәсіптік стандарттарды әзірлеуді және енгізуді, кадр ресурстарын жоспарлаудың кешенді жүйесін дамытуды қамтамасыз ететін орган.

2023 жылы 59 отырыс өткізіліп, 859 мәселе қаралды.

Өзгерістерді басқару комитеті– Қордың қолданыстағы/жаңа бизнес-процестерін жетілдіру, цифрландыру және оңтайландыру, сондай-ақ жаңа өнімдерді қарау, алдын ала бекіту жөніндегі жұмыстарын жүзеге асыратын орган.

2023 жылы 32 отырыс өткізіліп, 79 мәселе қаралды.

Бюджеттік комитет– тиісті қаржы жылына арналған Қор бюджеті жобасының көрсеткіштерін айқындау жөнінде ұсыныстар беру және әзірлеу, Қордың ағымдағы бюджетіне түзетулер енгізу жөніндегі ұсыныстарды әзірлеу және Қор бюджетінің атқарылуын бағалау нәтижелерін қарау жөніндегі орган.

2023 жылы 53 отырыс өткізіліп, 229 мәселе қаралды.

ҚОРДЫҢ ДИРЕКТОРЛАР КЕҢЕСІ МЕН БАСҚАРМА МҮШЕЛЕРІНЕ СЫЙАҚЫ ТӨЛЕУ ЖҮЙЕСІ

Қордың директорлар кеңесінің мүшелеріне сыйақы төлеу

Қазақстан Республикасының заңнамасында, Қордың Жарғысында, ішкі құжаттарында белгіленген тәртіппен Қордың Директорлар кеңесінің мүшелеріне өз міндеттерін орындау кезеңінде сыйақы төленуі және (немесе) олардың Қордың Директорлар кеңесі мүшелерінің функцияларын орындауына байланысты шығыстар өтелуі мүмкін.

Жалғыз акционердің өкілдері болып табылатын Директорлар кеңесінің мүшелері, Басқарма Төрағасы (ол Қордың Директорлар кеңесіне мүше болған жағдайда) Қордың Директорлар кеңесінің жұмысына қатысқаны үшін сыйақы алмайды.

Қордың Директорлар кеңесінің мүшесіне келесі сыйақы түрлері белгіленуі мүмкін:

- 1) Директорлар кеңесінің мүшелігі үшін белгіленген жыл сайынғы сыйақы;
- 2) Директорлар кеңесінің комитетіне Директорлар кеңесі комитетінің төрағасы ретінде қатысқаны үшін белгіленген жыл сайынғы сыйақы;
- 3) Директорлар кеңесі комитетінің мүшесі ретінде Директорлар кеңесінің комитетіне қатысқаны үшін белгіленген жыл сайынғы сыйақы.

Қордың Директорлар кеңесі мүшесінің сыйақы мөлшерін белгілеу кезінде Қордың Директорлар кеңесі мүшелерінің міндеттері, Қор қызметінің ауқымы, даму стратегиясында айқындалатын ұзақ мерзімді мақсаттар мен міндеттер, Қордың Директорлар кеңесі қарайтын мәселелердің күрделілігі, жеке сектордың ұқсас компанияларындағы сыйақы деңгейі (бенчмаркинг, сыйақыларға шолу) назарға алынады.

2023 жылы Қордың Директорлар кеңесінің мүшелері – тәуелсіз директорларға төленетін сыйақы мөлшері 18 555 577 теңгені құрады.

Қор менеджментіне сыйақы беру

Басқарма мүшелеріне бір жылғы жұмыс қорытындылары бойынша сыйақы және өтемақы төлеу Директорлар кеңесінің 2015 жылғы 30 қазандағы шешімімен бекітілген Қордың басшы қызметкерлеріне еңбекақы төлеу, олардың қызметін бағалау және сыйақы беру қағидаларына (№ 65 хаттама) сәйкес жүзеге асырылады.

Қордың басшы қызметкерлеріне еңбекақы төлеу, олардың қызметін бағалау және сыйақы төлеу қағидалары еңбекақы төлеу жүйесінің келесі қағидаттарын көздейді:

- сыйақының Қордың және оның Жалғыз акционерінің мүдделеріне сәйкес келетін мақсаттар мен міндеттерді іске асырумен байланысы;
- сыйақы мөлшерін анықтау қағидаттарының қарапайымдылығы мен әділдігі;
- сыйақы мөлшерінің Қор қызметінің нәтижелеріне және басқару қызметкерлерінің жеке нәтижелеріне тәуелділігі.

Басшы қызметкерлердің қызметін бағалау үшін жұмыста жоғарыда аталған қағидаттарды қолдануды барынша қамтамасыз ететін және жоспарлау мен мақсаттарды қоюдың тиімді процесі, Қор Басқармасының әрбір мүшесінің дербес нәтижелілігін сенімді және әділ бағалау арқылы Қордың қаржы-өндірістік қызметінің тиімділігін арттыруға ықпал ететін қызмет тиімділігінің түйінді көрсеткіштерінің жүйесі қолданылады. Бұл факторлар басшы қызметкерлердің корпоративтік және жеке НТК қол жеткізу дәрежесін едәуір арттырады.

2022 жылы Қор Басқармасының мүшелеріне төленетін жылдық сыйақы мөлшері 54 679 341 теңгені құрады. 2023 жылға осы Жылдық есепті дайындау кезінде Қор Басқармасының мүшелеріне сыйақы төленген жоқ.

Еншілес компаниялар

2024 жылғы 1 қаңтардағы жағдай бойынша Қордың жарғылық капиталында қатысу үлесі бар компаниялар жоқ.

Ірі мәмілелер және байланысты тараптармен операциялар туралы ақпарат

2023 жылы Қор ірі мәмілелер жасаған жоқ.

2023 жылы жасалған, жасалуына Қордың мүддесі бар мәмілелер туралы ақпарат № 3 қосымшада көрсетілген.

ІШКІ АУДИТ

Қордың Ішкі аудит қызметі (ІАҚ) Қордың қызметіне ішкі аудитті және бақылауды ұйымдастыруды және жүзеге асыруды қамтамасыз етеді. ІАҚ Қордың Директорлар кеңесіне есеп береді, оның миссиясы Қордың Директорлар кеңесіне және Басқармасына олардың Қордың стратегиялық мақсаттарына қол жеткізу жөніндегі міндеттерін орындауда қажетті жәрдем көрсетуден тұрады.

ІАҚ қызметін Қордың Директорлар кеңесі жанындағы Аудит және тәуекелдерді басқару комитеті қадағалайды.

2023 жылғы жұмыс нәтижелері

2023 жылға арналған жылдық аудиторлық жоспарға сәйкес. Қордың Директорлар кеңесінің 13.12.2022 жылғы шешімімен бекітілген № 11/2022 хаттамасы 13 аудиторлық тапсырмалар мен консультациялар өткізу жоспарланды, әкімшілік шығыстардың жекелеген түрлерінің лимиттеріне мониторингті қоса алғанда, Қор Басқармасы мүшелері қызметінің түйінді көрсеткіштерінің нақты мәндерінің дұрыстығына аудитті қоса алғанда, Қордың Даму стратегиясының іске асырылуын бақылау және мониторинг процесін тексеруді қоса алғанда, ІАҚ уақтылы, толық көлемде және белгіленген мерзімде орындалды, Директорлар кеңесі жанындағы Аудит және тәуекелдерді басқару комитетінің тапсырмасы бойынша кепілдіктер беру жөніндегі жобаларға сараптама жасау кезінде тәуекелдерді бағалау жөніндегі Қордың ішкі нормативтік құжаттарына талдау Жетісу облысы бойынша, Батыс Қазақстан облысы бойынша өңірлік филиалдар қызметінің аудиті, Маңғыстау облысы, Шымкент қаласы, Ақмола облысы бойынша, сондай-ақ қаржы бағдарламаларының мониторинг процесінің аудиті және қаражаттың мақсатты пайдаланылуы мониторингін қамтамасыз ету, Қордың проблемалық несие портфелін және дебиторлық берешегінің проблемалық портфелін қайтару және азайту процесінің аудиті жүзеге асырылды.

Сыбайлас жемқорлыққа қарсы күрес қызметі және Қауіпсіздік департаментімен бірлесіп Қордың өңірлік филиалдарының қызметіне аудит жүргізілді.

ІАҚ тәуекелдерді басқару жүйесінің тиімділігін бағалау жүргізілді, тексеру нәтижелері бойынша тәуекелдерді басқару жүйесінің тиімділігін бағалаудың қорытынды балы 96,3% -ды құрады, алдыңғы жүргізілген тексерумен салыстырғанда 2020 жылы өсу 4,8% -ды құрады, өсу компоненттердегі өзгерістерден туындады: тәуекелдерді анықтау, тәуекелдерді басқару және мониторинг, ІАҚ ұсынымдары іске асырылды.

Сондай-ақ, 2023 жылы IAS корпоративтік басқару диагностикасын жүргізді. Аудит нәтижелері бойынша корпоративтік басқару диагностикасының қорытынды балы 96,2% құрады, 2021 жылы жүргізілген алдыңғы аудитпен салыстырғанда өсу 5,4% құрады, өсім құрамдас бөліктердің: процестер мен ашықтық, ІАҚ ұсынымдары іске асырылды.

2023 жылы тендер негізінде сыртқы жеткізушіні тарта отырып, АТ бақылауды одан әрі жетілдіру үшін бизнес-үдеріс қаралды. Аудит нәтижелері бойынша ішкі бақылау және тәуекелдерді басқару жүйесінің рейтингі барабар. Бизнес-процестерді автоматтандыру/цифрландыру деңгейі 100% құрайды, бірыңғай талаптарға сәйкес келеді – 79%, АТ процестеріндегі бақылау процедураларының тиімділігі 84% (жаңартылған әдістеме бойынша).

2023 жылғы Қордың қызметін аудиторлық тексерулердің нәтижелері бойынша ІАҚ-ға Қордың рәсімдерін/тәртібін/шарттарын/параметрлерін регламенттеу, Қордың ішкі құжаттарына тәуекелдерді бағалау және басқару, кепілдендіру, субсидиялау, жобалар мониторингі, проблемалық активтермен жұмыс, корпоративтік және АТ-қызметін басқару және т.б.

процестерге қатысты өзгерістер мен толықтырулар енгізу сияқты жүйелерді/процестерді/рәсімдерді жетілдіруге бағытталған ұсынымдар берілді.

2023 жылға арналған ІАҚ қызметінің нәтижелері бойынша тәуекелдерді төмендетуге, ішкі бақылау жүйесін және тәуекелдерді басқарудың корпоративтік жүйесін одан әрі жетілдіруге бағытталған 57 ұсыным берілді. 2024 жылғы 1 қаңтардағы жағдай бойынша 21 ішкі аудит бойынша ұсынымдар және 10 сыртқы аудит бойынша ұсынымдар орындалуды күтуде. Барлық шығарылған ұсынымдар бойынша тексерілетін субъектілер Қор Кеңесі және Қордың Директорлар кеңесі бекіткен түзету және/немесе алдын алу шараларының жоспарларын әзірледі.

Тоқсан сайын ІАҚ ІАҚ және сыртқы аудиторлар ұсынымдарының орындалуына мониторинг жүргізеді. Мониторинг нәтижелері туралы ақпарат Қордың Директорлар кеңесі жанындағы Аудит және тәуекелдерді басқару комитетіне және Қордың Директорлар кеңесіне ұсынылады.

ІАҚ Қордың Директорлар кеңесінің шешімімен бекітілген қызметтің бекітілген негізгі көрсеткіштері негізінде өз қызметінің тиімділігін тұрақты ішкі бағалауды қамтамасыз етеді.

2023 жылғы 1 қаңтардан бастап 2023 жылғы 31 желтоқсанды қоса алғандағы кезеңге арналған ІАҚ қызметін дамыту және жетілдіру жөніндегі іс-шаралар жоспарына сәйкес, Директорлар кеңесінің 2022 жылғы 13 желтоқсандағы шешімімен бекітілген № 11/2022 хаттамасы бойынша біліктілікті арттыру бойынша тренингтер мен семинарлар және әрбір аудиторлық тексерудің нәтижелері және іс-шаралар жоспарлары тоқсан сайынғы есептер шеңберінде Басқарманың, Қордың Директорлар кеңесі жанындағы Аудит және тәуекелдерді басқару жөніндегі комитеттің және Қордың Директорлар кеңесінің қарауына ұсынылды.

«ІАҚ қызметін нормативтік қамтамасыз етуді жетілдіру» бағыты бойынша – «Бәйтерек» ҰБХ» АҚ ішкі аудит қызметтерінің қызметін жетілдіру жөніндегі іс-шаралар жоспарын орындау шеңберінде, «Бәйтерек» ҰБХ» АҚ тобының ішкі аудит қызметтерінің қызметін сыртқы бағалау нәтижелері бойынша «КПМГ Такс энд Эдвайзори» ЖШС ұсынымдарын орындауға бағытталған, «Бәйтерек» ұлттық басқарушы холдингі» акционерлік қоғамының 2022 жылғы 23 қарашадағы № 52/22 басқармасы бекіткен ІАҚ «Даму» қорының бірқатар ішкі нормативтік құжаттарына өзгерістер енгізілді.

КОРПОРАТИВТІК ЭТИКА ЖӘНЕ МҮДДЕЛЕР ҚАҚТЫҒЫСЫН ШЕШУ

Корпоративтік қақтығыстардың алдын алу және реттеу, мүдделер қақтығысын (жанжалдарын) уақтылы анықтау және алдын алу, сондай-ақ корпоративтік жанжал немесе мүдделер қақтығысының туындауы немесе туындауы мүмкін болған жағдайда барлық органдардың іс-әрекеттерін үйлестіру рәсімдерін айқындау үшін Қор Корпоративтік жанжалдарды және мүдделер қақтығысын реттеу саясатын бекітті (Директорлар кеңесінің 2015 жылғы 15 сәуірдегі шешімі, № 60 хаттама).

Жалғыз акционердің құқықтарын сақтау мен қорғаудың, сондай-ақ Қордың мүліктік мүдделері мен іскерлік беделін қорғаудың тиімді тетіктерінің бірі қайшылықтардың алдын алу және шешу болып табылады.

Есепті кезеңде Қордың Сыбайлас жемқорлыққа қарсы күрес қызметіне құрылымдық бөлімшелерден мүдделер қақтығысына қатысты өтініштер/өтініштер түскен жоқ.

Қор адалдық, адалдық және сыбайлас жемқорлыққа мүлдем төзбеушілік қағидаттарын енгізу әдістерімен сыбайлас жемқорлыққа қарсы мәдениетті қалыптастыру бойынша іс-шараларды жүйелі түрде жүзеге асырады.

Іскерлік этика кодексі

Іскерлік этика компанияның табысты болуының маңызды алғышарттарының бірі және оның салауатты және тұрақты дамуының кілті болып табылады.

Қордың Іскерлік этика кодексі әрбір қызметкер үшін корпоративтік құндылықтар мен стандарттарды белгілейді. Қор қызметкерлері адалдық, сенімділік, кәсібилік сияқты құндылықтарды ұстанады және Қазақстан экономикасының тұрақты дамуына үлес қосуға ұмтылады.

Есепті кезеңде Қордың Сыбайлас жемқорлыққа қарсы комплаенс қызметіне мүдделер қақтығысы бойынша құрылымдық бөлімшелер тарапынан сұрау салулар/өтініштер түскен жоқ.

Қордың барлық қызметкерлері нәсіліне, ұлтына және жынысына қарамастан, бірдей мансаптық мүмкіндіктермен қамтамасыз етілген, сондай-ақ атқаратын қызметі мен атқаратын функционалдық мүмкіндіктеріне қарай бірдей жалақымен қамтамасыз етіледі. Қор жыл сайын қызметкерлердің білім алуына және кәсіби құзыреттілігін арттыруға мүмкіндік беріп, олардың дамуына қаражат бөледі.

Қызметкерлер арасындағы өзара қарым-қатынас Іскерлік этика кодексі қағидаттарының негізінде құрылады. Сондай-ақ Қорда оның рөлі оған жүгінген қызметкерлерге, еңбек дауларына, жанжалға қатысушыларға консультация беруден және Қазақстан Республикасы заңнамасының нормаларын сақтауды ескере отырып, өзара қолайлы, сындарлы және іске асырылатын шешімдерді әзірлеуде, қызметкерлердің де, Қордың да проблемалық әлеуметтік-еңбек мәселелерін шешуге жәрдем көрсетуден және Қазақстан Республикасы заңнамасының нормаларын сақтауды (оның ішінде қажет болған жағдайда құпиялылықты сақтауды) ескере отырып, оларға өзара қолайлы, сындарлы және іске асырылатын шешімдерді әзірлеуге жәрдемдесуден, қызметкерлердің де, Қордың да проблемалық әлеуметтік-еңбек мәселелерін шешуге жәрдемдесуден тұратын Омбудсмен институты дамыған.

Іскерлік этика кодексін сақтау лауазымына қарамастан Қордың барлық қызметкерлері үшін міндетті болып табылады.

СЫБАЙЛАС ЖЕМҚОРЛЫҚҚА ҚАРСЫ ІС-ҚИМЫЛ

Қор өз беделін жоғары бағалайды және клиенттер Қордан өз міндеттерін адал, әділ және бейтарап орындауды және бизнесті қолдаудың мемлекеттік бағдарламаларын іске асыруды күтетінін түсінеді.

Қазақстан Республикасы заңнамасының талаптарын тиісінше орындау мақсатында Қорда Сыбайлас жемқорлыққа қарсы комплаенс қызметі құрылды, оның негізгі мақсаты: Қордың және оның қызметкерлерінің Қазақстан Республикасының сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы заңнамасын сақтауын қамтамасыз ету, сондай-ақ сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл шараларының орындалуын бақылау болып табылады.

Сыбайлас жемқорлыққа қарсы күрес қызметі Қордың Директорлар кеңесіне тікелей бағынады және оның алдында өз жұмысы туралы есеп береді.

Сыбайлас жемқорлыққа қарсы комплаенс-қызметімен 2023 жылы 01.03.2023 жылғы Қордың Директорлар кеңесі бекіткен 2023 жылға арналған Сыбайлас жемқорлыққа қарсы комплаенс бағдарламасында көзделген іс-шараларды уақтылы, толық көлемде және белгіленген мерзімде орындалды (№ 01/2023 хаттама).

Қор қызметкерлерінің мүдделеріне зиян келтіруі немесе беделіне нұқсан келтіруі мүмкін алаяқтық және сыбайлас жемқорлық фактілерінің алдын алу немесе оларды анықтау мақсатында Қордың корпоративтік сайтында «Алаяқтық және сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл» арнайы бөлімі жұмыс істейді, 2023 жылы «Жедел желі» жұмысы жолға қойылған, онда жасырын деректерді ескере отырып, әрбір хабарламаны тексеру және қарау жүзеге асырылады. Қордың қызметкерлері мен контрагенттері, үшінші тұлғалар хабарламалардың құпиялылығын және жасырын болуын қамтамасыз ететін кез келген «Жедел желі» арнасы бойынша Сыбайлас жемқорлыққа қарсы комплаенс-қызметті хабардар ете алады. 2023 жылы «Жедел желі» арналары арқылы өтініш түскен жоқ.

Сондай-ақ, 2023 жылы сыбайлас жемқорлыққа қарсы тақырыптық мониторинг жүргізіліп, оның нәтижелері бойынша Қордың құрылымдық бөлімшелеріне ұсыныстар берілді.

Сыбайлас жемқорлыққа қарсы комплаенс-қызметі Алматы қаласы бойынша өңірлік филиалға тексеру, сондай-ақ Жетіс облысы, Шымкент қаласы бойынша өңірлік филиалдардың ІАҚ-мен бірлескен тексеру және Батыс Қазақстан облысы өңірлік филиалының Қауіпсіздік департаментімен бірлескен тексеру жүргізді. Жүргізілген тексерулердің нәтижелері бойынша тиісті ұсыныстар берілді.

Сыбайлас жемқорлыққа қарсы комплаенс-қызметі Қордың келесі бизнес-процестері бойынша сыбайлас жемқорлық және комплаенс тәуекелдеріне ішкі талдау жүргізді:

- Шартты бөлу бағдарламаларын жүзеге асыру
 - Кәсіпкерлікті қолдау бағдарламалары бойынша қаржыландырылатын жобаларға мониторинг жүргізу
 - Кепілдік құралын мемлекеттік қолдау шарасы
 - субсидиялау құралын мемлекеттік қолдау шаралары,
- оның нәтижелері бойынша Қордың құрылымдық бөлімшелеріне ұсынымдар берілді.

Қордың Директорлар кеңесінің 24.04.2023 жылғы тапсырмасын орындау шеңберінде Сыбайлас жемқорлыққа қарсы комплаенс-қызметі Қауіпсіздік департаментімен бірлесіп Қордың қызметкерлеріне және/немесе лауазымды адамдарына заңнаманың нормаларын немесе Қордың ішкі құжаттарын бұзатын практикаға байланысты өздерінің қауіп-қатерлері туралы жауапкершілікпен мәлімдеуге мүмкіндік беру арқылы жүзеге асырылатын Қор қызметінде ашықтықты арттыру үшін негіздер жасауға бағытталған Қорды корпоративтік ақпараттандыру саясатын әзірлеп, Қор Басқармасының шешімімен бекітті.

Қор қызметкерлерінің сыбайлас жемқорлыққа қарсы мәдениетін арттыру мақсатында 2023 жылы Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл қызметі келесі тақырыптар бойынша оқыту іс-шараларын өткізді:

- 1) «Сыбайлас жемқорлыққа қарсы күрес туралы» Қазақстан Республикасының Заңы;
- 2) квазимемлекеттік сектор субъектілерінің қызметкерлері үшін салық органдарына табыстары мен мүлкі туралы декларацияны табыс ету»;
- 3) аффилиирленген тұлғаларды есепке алу және мүдделі мәмілелерді жасау;
- 4) «Даму» кәсіпкерлікті дамыту қоры» АҚ-ның корпоративтік алаяқтықпен және сыбайлас жемқорлықпен күрес жөніндегі саясаты.

2023 жылдың қорытындысы бойынша Қор қызметкерлері тарапынан сыбайлас жемқорлық фактілері жоқ.

СЫРТҚЫ АУДИТ

Жылдық қаржылық есептіліктің дұрыстығын тексеру және растау және тәуекелдерді басқару мен ішкі бақылау жүйесін бағалау үшін Қор конкурстық іріктеу негізінде кәсіби аудиторлық ұйымды (сыртқы аудиторды) тартады. Белгіленген тәртіппен қаржылық есептілік аудитін жүзеге асыратын аудиторлық ұйымды анықтау Қордың Жалғыз акционерінің айрықша құзыретіне жатады.

2023 жылға арналған қаржылық есептілік аудитін «ПрайсуотерхаусКуперс» ЖШС жүргізді. «ПрайсуотерхаусКуперс» ЖШС-не 2023 жылға қаржылық есептілік аудиті бойынша қызмет көрсеткені үшін төленген сыйақы сомасы ҚҚС қоса алғанда 61 600 мың теңгені құрады.

«Прайсуотерхаус Куперс» ЖШС 2023 жылы жеке қызметтер көрсеткен жоқ. Қаржылық есептілікке аудит жүргізген аудиторлық ұйымдардың бұрынғы қызметкерлері Қорға жұмысқа қабылданбады.

6. ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ ЖӘНЕ ІШКІ БАҚЫЛАУ

Қордың тәуекелдерді басқару жүйесі атқарушы органды және Қордың басқару органын тәуекелдер және оларды азайту жөніндегі шешімдер туралы уақтылы ақпаратпен қамтамасыз ететін процестер мен рәсімдер жүйесін қамтиды.

Қордың тәуекелдерді басқару процесінің негізгі элементі оның ұйымның ерекшеліктерімен, қызметтің негізгі принциптерімен, бизнес-процестерімен және әрбір қызметкерді тәуекелдерді басқару процесіне тартумен біріктіру болып табылады.

Қордың тәуекелдерді басқарудың корпоративтік жүйесінің (бұдан әрі – ТБКЖ) жұмыс істеу реттілігі мен үздіксіздігі төмендегі диаграммада көрсетілген.

Қазіргі уақытта ТБКЖ құрылымы тәуекелдерді басқарудың төрт деңгейінен тұрады:

- Директорлар кеңесі
- Басқарма
- Тәуекел-менеджмент департаменті
- Құрылымдық бөлімшелер (тәуекел иелері).

Тәуекелдерді сәйкестендіру және бағалау неғұрлым «әлсіз» жерлерді айқындау үшін базалық ранжирлеуді жүзеге асыру жолымен қолда бар тәуекелдер мен олардың мөлшерлері бойынша жалпы пайым беруге бағытталған.

Тәуекелдерді басқару теріс әсерді және шығындар ықтималдығын азайтуға немесе Қор қызметінің тәуекелдеріне байланысты шығындар туындаған кезде қаржылық өтем алуға мүмкіндік беретін шараларды әзірлеу және іске асыру процесін білдіреді.

Тәуекелдерді басқару жүйесі ШОК жобаларына кепілдік беру бағдарламалары шеңберінде несиелік тәуекелдерді кешенді талдау қағидаттарын енгізуге бағытталған. Бағдарламаны іске асырудың маңыздылығын ескере отырып, Қор жыл сайын жобалық тәуекелдерді бағалау әдістемесін жетілдіреді, бұл несиелік тәуекелдерді ерте кезеңде барынша азайтуға мүмкіндік береді.

Кепілдіктерді беру немесе оларды беруден бас тарту туралы шешім қабылдау кезінде Қор кредиттік тәуекелдерді бағалаудың өзінің кешенді әдістемесінің нәтижелерін пайдаланады. Бұл әдістеме жобаның қаржылық нәтижелеріне теріс әсер етуі және тиісінше шығарылған кепілдіктер портфелі бойынша Қордың кредиттік тәуекелінің деңгейін арттыруы мүмкін өзара байланысты тәуекел факторларын кешенді талдауға негізделген.

2023 жылы қаржылық тәуекелдерді басқару кезінде дәстүрлі түрде үш тәуекел аймағы анықталды:

- ЕДБ-ге шартты несиелер
- бағалы қағаздар портфелі
- ЕДБ-дегі уақытша бос қаражат.

Оларды барынша азайту үшін контрагент банктермен белсенді операцияларды шектеу және екінші деңгейлі банктердің, жеке компаниялар мен корпоративтік эмитенттердің кредиттік тәуекелдерін қашықтан талдау әдістері қолданылды. Шектеу әдістерін қолдану тәуекелдерді басқару департаментінің қаржылық тәуекелдерді басқарудың әдістемелік және техникалық негіздерін жетілдіру бойынша күш салуының нәтижесінде мүмкін болды.

Тәуекелдерді басқару жүйесін енгізу басталған сәттен бастап Қорда тәуекелдерді басқару бойынша базалық әдіснамалық құжаттаманы енгізу бойынша елеулі жұмыс жүргізілді. Атап айтқанда, орталықтандырылған іс-шаралар шеңберінде «Бәйтерек» ҰБХ» АҚ сыртқы консультантпен бірге PWC тұлғасында Банктік қадағалау жөніндегі Базель комитетінің талаптарын ескере отырып, ең үздік халықаралық тәжірибеге сәйкес әзірленген, тәуекелдің барлық жекелеген түрлерін (кредиттік, нарықтық, операциялық тәуекелдер, бизнес-тәуекелдер, жылжымайтын мүлік тәуекелі) басқаруды және бағалауды, қалыпты және стресті жағдайларды ескере отырып, тәуекелдердің жиынтық шамасын айқындауды, ішкі капиталдың жеткіліктілігін есептеуді және тәуекел-тәбетті (капиталдың жеткіліктілігі, кірістілігі және өтімділігі бөлігінде). қалыптастыруды қамтитын тәуекелдерді басқару жүйесі енгізілді.

2023 жылы операциялық тәуекелдерді басқару бойынша жұмыс жалғасты. Тәуекелдер базасын және тәуекелдер тізілімін цифрландыру бойынша шаралар қабылданды. Бұл бағыттағы жұмыстарға Қордың барлық құрылымдық бөлімшелері тартылды, құжаттардың кешенді пакеті бекітілді, оның ішінде: тізілім мен тәуекел картасы, тәуекелдерді басқару бойынша іс-шаралар жоспарлары жаңартылды.

Барлық анықталған және бағаланған тәуекелдер тәуекелдер картасында көрсетіледі. Тәуекелдер картасы әрбір тәуекелдің салыстырмалы маңыздылығын (басқа тәуекелдермен салыстырғанда) бағалауға, сондай-ақ маңызды болып табылатын және оларды басқару шараларын әзірлеуді талап ететін тәуекелдерді бөліп көрсетуге мүмкіндік береді.

Корпоративтік деңгейдегі тәуекелдер тізілімі және Қордың тәуекелдер картасы келесі топтарға жататын тәуекелдерді қамтиды: стратегиялық, қаржылық (несиелік, нарықтық, өтімділік тәуекелі), заңды және операциялық. Әсер ету деңгейіне байланысты тәуекелдер «қызыл», «сары» және «жасыл» аймақтарға бөлінеді.

Барлық тәуекелдер үшін тәуекелдерді азайту бойынша іс-шаралар жоспары/бақылау рәсімдері әзірленді:

- 1) Тәуекелдердің негізгі көрсеткіштері (ТНК) бекітілді;
- 2) іске асырылған және ықтимал тәуекелдердің дереккорын тұрақты жүргізу тәжірибесі енгізілді;
- 3) Қор қызметін қалпына келтіру, Қордың үздіксіздігін басқару жүйесі шеңберінде Қорды дағдарысқа қарсы басқару жоспарлары әзірленді.

Түйінді тәуекелдер

Қорда түйінді тәуекелдер мынадай санаттарға бөлінеді.

a. Қордың контрагенттерінің несиелік тәуекелі – олардың Қор алдындағы міндеттемелерін орындамауы салдарынан ЕДБ, МҚҰ және ЛҚ-да орналастырылған қаражатты жоғалту тәуекелі.

b. Қаржылық тәуекел – валюта бағамының ауытқуы мен пайыздық мөлшерлеменің теңгерілмеген құрылымына байланысты шығындардың ықтималдығы.

c. Операциялық тәуекел – барабар емес немесе қате ішкі процестер, персоналдың іс-қимылдары, жүйенің жұмыс істеуі нәтижесінде шығындарға, сондай-ақ құқықтық тәуекелді (стратегиялық және беделін жоғалту тәуекелін қоспағанда) қоса алғанда, сыртқы оқиғаларды іске асыру себебінен туындайтын шығындарға әкеп соғатын тәуекел.

d. Заңды тәуекел – заңнаманың, нормативтік құқықтық актілердің, келісімдердің, қабылданған практиканың немесе этикалық нормалардың талаптарын бұзудан немесе сақтамаудан туындайтын әлеуетті тәуекел.

Ішкі бақылау жүйесі корпоративтік басқару жүйесінің ажырамас бөлігі және бизнес-процестердің тиімділігін қамтамасыз ететін маңызды элемент болып табылады.

Ішкі бақылаудың қолданылып жүрген жүйесін жетілдіру мақсатында Қор мынадай іс-шараларды жүргізеді:

1. Ішкі бақылау жүйесі туралы саясатқа (Қордың Директорлар кеңесінің 2019 жылғы 19 желтоқсандағы № 14/2018 шешімімен бекітілген) COSO үлгісіне (Тредвей комиссиясының Демеушілік ұйымдар комитеті) сәйкес ішкі бақылау жүйесінің тиімділігін жақсартуға бағытталған рәсімдерді енгізу бөлігінде өзгерістер/толықтырулар енгізілді;

2. Ішкі бақылау жүйесіне қатысушылар, олардың құзыреті, сондай-ақ өкілеттіктері мен міндеттері белгіленетін ішкі бақылауды қорғаудың үш желісін егжей-тегжейлі сипаттай отырып, «ішкі бақылау жүйесін ұйымдастыру» ұғымы неғұрлым кеңінен берілген;

3. Ішкі бақылау жүйесінің өзара байланысты бес құрамдас бөлігі (COSO үлгісіне сәйкес) егжей-тегжейлі сипатталған, оның ішінде бақылау ортасы, тәуекелдерді бағалау, бақылау процедуралары, ақпараттық қолдау және ақпарат алмасу жүйесі, ішкі бақылау жүйесінің тиімділігін мониторингілеу және бағалау.

Ішкі бақылау жүйесіндегі тәуекелдер мен кемшіліктерді анықтау мақсатында анықталған бұзушылықтарды/ескертулерді жою бойынша және Қорда ішкі бақылауды жетілдіру бойынша кешенді шаралар қабылданады. Тәуекел-менеджмент департаменті тұрақты негізде:

1) Қордың барлық құрылымдық бөлімшелерінің қызметіне қатысты Ішкі аудит қызметінің ұсынымдарын орындау мониторингін;

2) сыртқы аудит жүргізу нәтижелері бойынша берілген ұсынымдардың орындалу мониторингін;

3) Қордың Жалғыз акционері – «Бәйтерек» ҰБХ» АҚ және Қордың тәуелсіз директорлары ұсынымдарының орындалу мониторингін жүргізеді.

Қордың корпоративтік тәуекелдерді басқару жүйесінің бағалауына сәйкес Ішкі аудит қызметі 96% деңгейінде қорытынды балл берді.

7. ҚОРДЫҢ ТҰРАҚТЫ ДАМУ САЛАСЫНДАҒЫ ҚЫЗМЕТІ (ESG)

Президент Қ.К.Тоқаев 2023 жылғы 01 қыркүйектегі «Әділетті Қазақстанның экономикалық бағдары» атты халыққа жолдауында келесіні хабарлады: «Жетекші экономикалар үшін «жасыл» қаржыны тарту барған сайын өзекті болып келеді. Соңғы жеті жылда әлемде екі жарым триллион доллардан астам «жасыл» облигацияларға бағытталды. ESG қағидаттары қысқа мерзім ішінде қаржы ұйымдарының стандартты практикасына айналды».

«Даму» қоры Қазақстанда және оның өңірлерінде кәсіпкерлікті қаржылық қолдаудың мемлекеттік кешенді шараларын іске асыратын әлеуметтік жауапты ұйым ретінде өз қызметі шеңберінде экологиялық, әлеуметтік және корпоративтік міндеттерді (Environmental, Social and Corporate Governance, ESG) шешуге тартылған. Қор корпоративтік әлеуметтік жауапкершілік, орнықты даму, экологиялық, әлеуметтік және гендерлік саясат саласындағы өзінің ішкі нормативтік құжаттарын жетілдіре және үздік тәжірибелерді енгізе отырып, орнықты даму жөніндегі бастамаларды белсенді қолдауға ұмтылады.

Корпоративтік басқару кодексіне сәйкес Қор өз қызметінде орнықты дамудың мынадай қағидаттарын басшылыққа алады: ашықтық, есептілік, ашықтық, этикалық мінез-құлық, мүдделі тараптардың мүдделерін сақтау, заңдылық, адам құқықтарын сақтау, сыбайлас жемқорлыққа төзбеушілік, мүдделер қақтығысына жол бермеу.

Қор мүдделі тараптар мүдделерінің теңгерімін сақтай отырып, ұзақ мерзімді кезеңде орнықты дамуды қамтамасыз ету үшін өзінің экономикаға, экологияға және қоғамға ықпалының маңыздылығын түсінеді. Экономикалық тиімді және орнықты қызметтің мақсатына қол жеткізу кезінде Қор экологиялық және әлеуметтік мәселелерде, сондай-ақ Қордың қаржылық қолдауын алатын жобалар шеңберінде корпоративтік басқару мәселелерінде озық халықаралық практиканы ұстанады.

ТҰРАҚТЫ ДАМУ ШЕГІНДЕГІ СТРАТЕГИЯЛЫҚ НТК

«Даму» қорының алдағы 2024-2033 жылдарға арналған даму стратегиясы шеңберіндегі стратегиялық мақсаттардың бірі Орнықты даму деңгейін арттыру. Осы мақсат ұзақ мерзімді кезеңде орнықты даму қағидаттарын ықпалдастыруға бағытталған. Экономикалық тиімді және тұрақты қызметтің мақсатына қол жеткізу кезінде Қор экологиялық және әлеуметтік мәселелерде, сондай-ақ «Даму» қорының мемлекеттік қаржылық қолдауын алатын жобалар шеңберінде корпоративтік басқару мәселелерінде (ESG факторлары) озық халықаралық практиканы ұстанады.

Орнықты даму деңгейін арттыру жөніндегі стратегиялық мақсатты іске асырудың нәтижесі орнықты даму рейтингін арттыру болуы тиіс. Компания қызметіне ESG-мәселелерді енгізудің тиімділігін бағалауға мүмкіндік беретін негізгі құрал орнықты даму рейтингі болып табылады. Оның үстіне, мұндай рейтинг компанияның ұзақ мерзімді кезеңдегі тұрақтылығын анықтау үшін тәуекелдер мен мүмкіндіктерді анықтауға бағытталған.

Осыған байланысты, «Даму» қорының 2024-2033 жылдарға арналған жаңа даму стратегиясы шеңберінде «Орнықты даму рейтингі» Қордың орнықты даму саласындағы негізгі стратегиялық НТК ретінде енгізілген. Бағалау деңгейін арттыру «Даму» қоры іске асырған әлеуметтік, корпоративтік және экологиялық аспектілерді дамытуға және басқару практикасын жетілдіруге бағытталған мақсаттар мен міндеттердің нәтижесі болып табылады.

ESG КҮН ТӘРТІБІ ШЕҢБЕРІНДЕ «ДАМУ» ҚОРЫНЫҢ 2023 ЖЫЛҒЫ МАҢЫЗДЫ ОҚИҒАЛАРЫ

Қордың тұрақты даму саласындағы қызметін бағалау	-	2023 жылғы тамызда S&P Global Corporate Sustainability Assessment халықаралық рейтингтік агенттігі Қорға «22» деңгейінде баға берді. Бағалау «Даму» қорының орнықты даму саласындағы қызметін талдау негізінде жүргізілді. «Даму» қоры алғашқылардың бірі болып
---	---	---

	<p>Қазақстан Республикасының қаржы институттары арасында ESG бағасын алды. S&P Global бағалауына сәйкес Қор жаһандық қаржы саласында 66-пайызды алады. Қор басқару және экономикалық аспектісі бойынша 26 балл (Governance & Economic Dimension), экологиялық аспектісі бойынша 5 балл (Environment Dimension), әлеуметтік аспектісі бойынша 27 балл (Social Dimension) алды. Іскерлік этика - 55 балл (Business ethics) және клиенттермен өзара қарым-қатынасты басқару - 100 балл (Customer relationship management) жоғары бағаланды.</p>
<p>GIP (Green Investment Principles for Belt and Road)</p>	<p>Қор Орталық Азиядағы Green Investment Principles for Belt and Road қол қоюшыларының қатарына енді. Бұл ұйымның қызметі тұрақты даму мақсаттары мен жасыл экономика мәселелерін ілгерілетуге бағытталған.</p>
<p>Қордың халықаралық әріптесімен орнықты даму мәселелері бойынша оқыту бағдарламасына жәрдемдесу үшін грант бөлу туралы мәселені пысықтау</p>	<p>20.06.2023 ж. ЖЭҚ жобаларын іске асыратын шағын және орта кәсіпкерлік субъектілері үшін 35% мөлшерінде негізгі борыш бөлігінде инвестициялық сыйлықақы бойынша қолдау тетігін іске асыру мақсатында БҰҰДБ-ЖЭҚ жобасы шеңберінде БҰҰДБ-мен 1 871 639,66 АҚШ доллары сомасына келісім жасалды. Осы Келісімнің негізгі мақсаты жаңартылатын энергия көздеріне инвестицияларды ынталандыру тетігін іске асыру бойынша қаржылық қолдау көрсету, сондай-ақ кәсіпкерлердің қолданыстағы табиғи ресурстарды пайдалану тиімділігін арттыруға, қоршаған ортаға теріс әсер ету деңгейін төмендетуге, энергия тиімділігін, энергия үнемдеуді арттыруға бағытталған технологияларды өз бизнесінде (қызметінде) қолдануға мүдделілігін кеңейту болып табылады. «Жасыл жобалар» ҚР 2021 жылғы 2 қаңтардағы (ҚРЗ № 400-VI) Экологиялық кодексінің 130 бабының 2 тармағына сәйкес келуі тиіс.</p>
<p>ESG бастамаларының жол картасы</p>	<p>Қор қызметіне ESG-бастамаларды енгізу, әрбір құрылымдық бөлімшенің және барлық филиалдық желінің қызметкерлерін ESG-нің экологиялық, әлеуметтік және корпоративтік міндеттерін шешуге тарту мақсатында, сондай-ақ Қордың нормативтік құжаттарына корпоративтік әлеуметтік жауапкершілік, орнықты даму, экологиялық және гендерлік бейімділік саласындағы ақпаратты енгізу мақсатында 2023 жылы Қордың ESG-бастамаларының жол картасы бекітілді.</p>
<p>Әлеуметтік жобаларды қолдау</p>	<p>2021-2025 жылдарға арналған кәсіпкерлікті дамыту жөніндегі ұлттық жоба шеңберінде субсидиялау және кепілдік беру құралдары бойынша әлеуметтік кәсіпкерлік субъектілерін мемлекеттік қолдау енгізілді (Қазақстан Республикасы Үкіметінің № 64 қаулысы).</p>

ҚОРДЫ 2022 - 2023 ЖЫЛДАРҒА АРНАЛҒАН ТҰРАҚТЫ ДАМУ ЖӨНІНДЕГІ ІС-ШАРАЛАР ЖОСПАРЫН ІСКЕ АСЫРУ

«Даму» қорының орнықты даму саласындағы саясатына сәйкес Қор 3 бөлімнен (экономикалық, экологиялық, әлеуметтік) тұратын орнықты даму саласындағы тиісті іс-шаралар жоспарын әзірлейді, олардың әрқайсысы бірқатар іс-шараларды қамтиды. Орнықты даму жөніндегі іс-шаралар жоспарында еңбек қауіпсіздігін қамтамасыз ету және қызметкерлердің денсаулығын сақтау, әділ сыйақы беру және қызметкерлердің құқықтарын сақтау, персоналды жеке дамыту, персонал үшін әлеуметтік бағдарламаларды іске асыру, процестердің тиімділігін арттыру және т.б. көзделеді. 2023 жылдың қорытындысы бойынша орындау мерзімі 2023 жылы болатын 41 іс-шараның барлығы орындалды.

Сондай-ақ, «Даму» Қорының тұрақты даму саласындағы Саясаты тұрақты даму саласындағы мақсатты индикаторларды (НТК) үш құрамдас бөлікте айқындау қажеттілігін қарастырады: экономикалық, әлеуметтік және экологиялық.

Қордың тиісті құрылымдық бөлімшелерінің басшылары өз құзыреті шегінде іс-шаралар жоспарының орындалуы және орнықты даму саласындағы НТК қол жеткізу үшін дербес жауапты болады.

Іс-шаралар жоспарының орындалуы жөніндегі есеп және Орнықты даму саласындағы қызметтің тиімділігін бағалау көрсеткіштерінің нысаналы мәндерінің орындалуы туралы есеп Қордың корпоративтік сайтында жарияланады және жалпы қолжетімділік үшін ашық.

«ДАМУ» ҚОРЫНЫҢ БҰҰ-НЫҢ ОРНЫҚТЫ ДАМУ МАҚСАТТАРЫНА ҚОЛ ЖЕТКІЗУГЕ ҚОСҚАН ҮЛЕСІ

«Даму» қоры 2015 жылы БҰҰ Бас ассамблеясы әзірлеген орнықты даму саласындағы 17 мақсатты қолдайды. Ішкі бағалау шеңберінде «Даму» қоры бүгінгі күні өз қызметінде БҰҰ-ның орнықты даму мақсаттарының **17-нің 15-ін** ескереді:

БҰҰ-ның тұрақты даму мақсаттары	«Даму» қорының қызметі	БҰҰ ОДМ-ге қол жеткізуге «Даму» қорының үлесі
 	<ul style="list-style-type: none"> Қайырымдылық 	<p>- Қор ҰОС ардагерлеріне, еңбек ардагерлері мен соғыс балаларына азық-түлік себеті түрінде тұрақты түрде қайырымдылық және демеушілік көмек көрсетеді. Қор жеке меншік қайырымдылық қорларына көмек көрсетеді, жыл сайын қайырымдылық жәрмеңкелері ұйымдастырылады.</p> <p>- Қор жыл сайын қайырымдылық акцияларын өткізеді, соның ішінде оқушыларға, соғыс ардагерлеріне, үйсіз жануарларға материалдық көмек көрсетеді.</p>
	<ul style="list-style-type: none"> жұмысшыларға қауіпсіз еңбек жағдайларын жасау Көмек беру донор күні 	<p>- Қорда еңбекті қорғау бөлігінде жұмыс процесін ұйымдастыру қызметкерлердің қорғалу деңгейін арттыруға, қауіпсіз еңбек жағдайларын жасауға және қызметкерлердің денсаулығын сақтауға, қауіпсіздік мәдениетін жүйелі енгізуге және жазатайым оқиғаларға жол бермеуге бағытталған.</p> <p>- Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау және әлеуметтік даму министрінің 2015 жылғы 25 желтоқсандағы № 1019 «Қызметкерлерді еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау мәселелері бойынша оқыту, нұсқау беру және білімін тексеру қағидалары мен мерзімдерін бекіту туралы» бұйрығының талаптарына сәйкес жыл сайынғы негізде оқыту іс-шаралары өткізіледі.</p>

		<p>- Қор қызметкерлерінің өміріне төнген қауіпті азайту және денсаулығын сақтау мақсатында тегін медициналық сақтандыру беріледі және жұмыстан қол үзбей жыл сайынғы медициналық тексерулер жүргізіледі. Сонымен қатар, ЖРВИ мен тұмаудың алдын алу мақсатында маусымдық вакциналау ұйымдастырылады.</p> <p>- Қор қызметкерлері жыл сайынғы негізде «Донор күні» акциясына қатысады, сол арқылы басқа адамдардың денсаулығы мен өмір сүру ұзақтығына өзінің бірегей үлесін қосады.</p> <p>- COVID-19-дан зардап шеккен экономика секторларын қолдау жөніндегі іс-шаралар шеңберінде 2021 жылғы қыркүйекте «Даму» қоры KASE алаңында 1 млрд теңге сомаға әлеуметтік облигациялардың дебюттік шығарылымын жүзеге асырды.</p>
	<ul style="list-style-type: none"> оқыту бағдарламалары н ұйымдастыруды қоса алғанда, кәсіпкерлерге қаржылық емес қолдау көрсету ішкі оқыту бағдарламалары н жүзеге асыру 	<p>- «Даму» қоры қаржылай қолдау бағдарламаларымен қатар оқыту бағдарламаларын іске асыру және кәсіпкерлерді консультациялық қолдау бойынша жұмыс жүргізуде. Жергілікті және шетелдік әріптестермен бірлесіп әртүрлі оқыту іс-шаралары ұйымдастырылады.</p> <p>- Қордың қызметкерлерді оқыту жоспарына сәйкес қызметкерлерді оқыту және кәсіби дамыту бойынша жұмыс тұрақты негізде жүргізіледі. Қорда лайықты ынталандыру мен сыйақыны қамтамасыз ететін кадрлық резерв бар.</p> <p>- 2023 жылы Қордың 674 қызметкері 19 оқу іс-шарасында оқытылды.</p>
	<ul style="list-style-type: none"> тең еңбек жағдайлары мен мансаптық мүмкіндіктер жасау тиімділікті бағалау мен еңбекақы төлеудің тең жүйесін қамтамасыз ету 	<p>- Әйелдер кәсіпкерлігін дамытуды ынталандыру Мемлекет басшысы айқындаған мемлекеттік саясаттың негізгі бағыттарының бірі болып табылады. Мемлекет басшысы Қасым-Жомарт Тоқаев атап өткендей, әйелдер кәсіпкерлігін қолдау отбасы институтымен қатар, көп балалы аналар, гендерлік теңгерімді қамтамасыз ету - мемлекеттік саясаттың маңызды басымдықтары болып табылады.</p> <p>- Қор тең жұмыс жағдайларын және мансаптық мүмкіндіктерді жасауға ұмтылады және гендерлік, этникалық немесе өзге де кемсітушілікке жол бермейді. «Даму» қорының гендерлік саясаты енгізілді.</p> <p>- 2023 жылдың деректері бойынша «Даму» қоры қызметкерлерінің жалпы штат санындағы ерлер үлесі 44,3%, әйелдер - 55,7%, орташа басшылықтағы әйелдер - 41,5% құрайды.</p>
	<ul style="list-style-type: none"> жасыл кеңсе 	<p>- «Жасыл кеңсе» тұжырымдамасы аясында Қор су ресурстары мен санитарияны тиімді пайдалану мәдениетін арттыру бойынша жұмыс жүргізуде, оның ішінде Қор жұмыскерлерді таза ауыз сумен, сондай-ақ санитария заттарымен (санитайзерлер, сабын, майлықтар және т.б.) қамтамасыз етеді.</p> <p>- 2022-2023 жж. Қорда әрбір қабатта қалдықтарды сұрыптау урналары (пластик, шыны, қағаз, сұрыпталмайтын қалдықтар) орнатылған. Қалдықтарды бөлек кәдеге жарату жұмыстары жеткізушімен жүргізіледі және пысықталады.</p> <p>- Қор тұрақты негізде «жасыл кеңсе» оқуын өткізеді, 2023 жылдың сәуірінде 89 қызметкер оқудан өтті.</p>
	<ul style="list-style-type: none"> жасыл облигациялар жасыл кеңсе 	<p>- 2020 жылы Қор «Жаңартылатын энергия көздеріне инвестициялау тәуекелдерін азайту» жобасы шеңберінде БҰҰДБ қолдауымен 200 млн теңгеге АХҚО қор биржасының алаңында «жасыл» облигацияларды дебюттік орналастыруды жүзеге асырды. Сол үшін 2021 жылғы сәуірде Қор «Жасыл» нарықтың «пионері» номинациясында Climate Bonds Initiative халықаралық ұйымының беделді сыйлығымен марапатталды.</p> <p>- 20.06.2023ж. ЖЭҚ жобаларын іске асыратын шағын және орта кәсіпкерлік субъектілері үшін 35% мөлшерінде негізгі борыш бөлігінде</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • Қордың қаржы құралдарын ұсыну жолымен МШОК-ты қолдау және дамыту • көрсетілетін қызметтердің клиентке бағдарлануын арттыруға бағытталған бастамаларды іске асыру 	<p>инвестициялық сыйлықақы бойынша қолдау тетігін іске асыру мақсатында БҰҰДБ-ЖЭҚ жобасы шеңберінде БҰҰДБ-мен 1 871 639,66 АҚШ доллары сомасына келісім жасалды.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Қор жыл сайынғы негізде Кадр резервін бекітеді. Сондай-ақ қызметкерлердің кәсіби және жеке құзыреттерін дамыту бағытында белсенді жұмыс істейді. - Қор іске асыратын мемлекеттік қолдау шаралары (сыйақы мөлшерлемесін субсидиялау, кредиттер бойынша кепілдік беру және жеңілдікті кредит беру) жұмыс істеп тұрған тұрақты жұмыс орындарын қолдау және жаңаларын құру, отандық кәсіпорындардың өндіріс деңгейін ұлғайту және қаржыландырудың барынша қолжетімділігін қамтамасыз ету үшін микро, шағын және орта кәсіпкерлікті ынталандыруға бағытталған. - «Даму» қоры бизнес-процестерді кәсіпкерлер үшін барынша қолжетімді, ыңғайлы және ашық етуге ұмтылады. Осы мақсатты іске асыру үшін 2016 жылдан бастап цифрлық технологиялар жоспарлы түрде енгізілді. Осының арқасында, Қордың цифрландыру деңгейі 100% -ды құрайды, бұл кәсіпкерлерге онлайн-өтінімдер беруге және Қордың қолдауын қашықтықтан алуға мүмкіндік береді, бұл қызметтердің клиенттерге бағдарлануын арттыруға ықпал етеді. Мемлекеттік қолдау шараларын алу үшін өтінімдерді беру online.damu.kz интернет-порталы, egov.kz «электрондық үкімет» сайты арқылы, сондай-ақ ЕДБ-дан деректерді қабылдау-беру жөніндегі web-сервис арқылы жүзеге асырылады. - Smart Data Ukimet ДҚ-ға (мемлекеттік органдардың ақпараттық жүйелерінің 57 дерекқорына қосылған) және ҚР ҚМ МКК-мен SFTP-қосылуға ықпалдасу жүргізілді.
	<ul style="list-style-type: none"> • өңдеуші өнеркәсіпте еңбек өнімділігін арттыруға бағытталған жобаларды қолдау • қазақстандық тауарлық емес тауарларды өндірушілерді және қызмет көрсетушілерді сыртқы нарықтарда ілгерілету және олардың бәсекеге қабілеттілігін арттыру 	<ul style="list-style-type: none"> - Қор экономиканың басым салаларын, оның ішінде қайта өңдеу, өңдеу өнеркәсібі, медицина, оқыту, туризм және т.б. салаларды қолдауды жүзеге асырады. - Қор жыл сайын мемлекеттік қолдауға ие болған қазақстандық өндірушілердің «ULTTYQ ÖNİM» көрмесін өткізеді. Көрмені «Даму» қоры 2015 жылдан бастап өткізіп келеді және қазақстандық тауар өндірушілерді біріктіру үшін тиімді тұғырнама болып табылады, қатысушыларға өнімдер мен қызметтердің сапасын арттыруда жоғары нәтижелерге қол жеткізу үшін отандық өнімдерді өндіру, қайта өңдеу және ілгерілету саласында тәжірибе алмасуға бірегей мүмкіндік береді. 2023 жылы қатысушылар саны ел экономикасының түрлі секторлары мен өңірлерінен мемлекеттік бағдарламалармен қолдау тапқан 320 кәсіпорынға жетті, ал келушілер саны 22 000 адамнан асты, сату сомасы 74,1 млн. теңгені құрады.
	<ul style="list-style-type: none"> • жастарға, ісін жаңа бастаған кәсіпкерлерге арналған өнімдерді әзірлеу • халықтың әлеуметтік осал топтарына арналған 	<ul style="list-style-type: none"> - Қор іске асыратын бағдарламалар шеңберінде әлеуметтік және жастар кәсіпкерлігін қолдау құралдары әзірленуде. Физикалық дамуында қиындықтары бар, оның ішінде мүгедектігі немесе ментальдық ерекшеліктері бар адамдарға қолдау көрсету және оларды Қордың белсенді өміріне енгізу мақсатында Қор қызметкерлерінің жалпы штат санында мүгедектігі бар қызметкерлер бар. - Сондай-ақ Қор әйелдер кәсіпкерлігін қолдауға арналған бағдарламаларды іске асыруда. Қор көрсеткен мемлекеттік қолдау шараларының арқасында кәсіпкерлер әйелдерінің үлесі Қордың барлық бағдарламалары шеңберінде қаржылық қолдау алған кәсіпкерлердің

	<p>өнімдерді әзірлеу</p> <ul style="list-style-type: none"> қайырымдылық жобаларды іске асыру арқылы мүмкіндігі шектеулі адамдарды қолдау 	<p>жалпы санының 47% -дан астамын құрайды. Осылайша, 01.01.2024 ж. Қор жалпы сомасы 2 893 млрд теңге (жалпы соманың 24%) болатын әйелдер кәсіпкерлігінің 96,0 мың жобасына қолдау көрсетті.</p>
	<ul style="list-style-type: none"> МШОК-ты кешенді қолдау 	<ul style="list-style-type: none"> Қор экономиканың басым салаларын, оның ішінде қайта өңдеу, өңдеу өнеркәсібі, медицина, оқыту, туризм және т.б. салаларды қолдауды жүзеге асырады. Қор жыл сайын тәуелсіз компания арқылы Қор қызметіне сенім индекcін анықтау үшін Қор клиенттеріне сауалнама жүргізеді. 2023 жылы зерттеуді "Alpha Group Media" ЖШС тәуелсіз компаниясы жүргізді, оның қорытындысы бойынша МСАК субъектілерінің Қор қызметіне деген сенімі мен қанағаттануының Интегралдық индексі 2023 жылы 87,2% - құрады.
	<ul style="list-style-type: none"> «Даму» кеңсесінде ресурстарды үнемдейтін технологияларды қолдану ресурстарды жауапты тұтыну 	<ul style="list-style-type: none"> «Жасыл кеңсе» тұжырымдамасы аясында энергия үнемдеу мәдениетін арттыру, ресурстарды тұтынуды (энергия тұтыну, су тұтыну) қысқарту бойынша жұмыс жүргізілуде. Қағаз құжат айналымын оңтайландыру - paper free. Жұмыс тұрақты негізде, 2022-2023 жылдар аралығында жүргізілуде. Қорда әрбір қабатта қалдықтарды сұрыптау урналары (пластик, шыны, қағаз, сұрыпталмайтын қалдықтар) орнатылған. Қалдықтарды шығару және бөлек кәдеге жарату жұмыстары жеткізушімен жүргізіледі (пысықталады). 2023 жылы 85 кг қайталама шикізат тапсырылды. Қор компьютерлік жабдықтар мен картридждерді сұрыптайды/сақтайды. Пайдаланылған картридждер белгіленген тәртіпке сәйкес кәдеге жарату келісімінің бөлігі ретінде жойылады.
	<ul style="list-style-type: none"> жасыл жобаларды қолдау 	<ul style="list-style-type: none"> Қор БҰҰДБ-мен бірлесіп жаңартылатын энергия көздері және энергия тиімділігі (ЖЭО және ЭЭ) бойынша 3 маңызды тетіктерді/бағыттарды іске асыруда: <ol style="list-style-type: none"> жаңартылатын энергия көздері жобаларын іске асыратын МШОК субъектілері үшін 35% мөлшерінде негізгі борыш бойынша инвестициялық сыйлықақы. энергия тиімділігін арттыру жобаларын іске асыратын МШОК субъектілері үшін 40% мөлшерінде негізгі борыштың бір бөлігі үшін инвестициялық сыйлықақы. ЖЭК және ЭЭ саласындағы жобаларды іске асыратын МШОК субъектілері үшін кредит сомасының 85%-ға дейінгі мөлшерінде қаржылық кепілдіктер беру. 2018 жылдан 2023 жылға дейін БҰҰДБ-ЖЭК бойынша 4,3 млрд теңгенің 55 жобасы қолдау тапты, төленген субсидиялар 0,9 млрд теңгені құрайды. 2020 жылдан 2023 жылға дейін БҰҰДБ-ЖЭК бойынша 0,4 млрд теңге несие қоржыны сомасына 6 жоба қолдау тапты, төленген субсидиялар 0,04 млрд теңгені құрайды. Кепілдік беру құралы аясында 179,1 млн теңгенің 7 жобасы қолдау тапты, кепілдік сомасы 72,1 млн теңге. Іске асырылып жатқан құралдар аясында Қор жалпы сомасы 150,9 млрд теңге болатын 147 жасыл жобаға қолдау көрсетті.
	<ul style="list-style-type: none"> елдің әлеуметтік-экономикалық 	<ul style="list-style-type: none"> 2023 жылғы қарашада Қордың 2024-2033 жылдарға арналған жаңа даму стратегиясы бекітілді. Даму стратегиясы шеңберіндегі стратегиялық

	<p>дамуына бағытталған мемлекеттік бағдарламаларды іске асыру</p> <ul style="list-style-type: none"> • Қордың мүдделерін қозғайтын нормативтік құқықтық актілерді әзірлеуге/өзектендіруге қатысу 	<p>мақсаттардың бірі орнықты даму деңгейін арттыру болып табылады және ұзақ мерзімді кезеңде орнықты даму қағидаттарын ықпалдастыруға бағытталған. Қор экологиялық және әлеуметтік мәселелерде, сондай-ақ Қордың мемлекеттік қаржылық қолдауын алатын жобалар шеңберінде корпоративтік басқару мәселелерінде озық халықаралық практиканы ұстанады. Жауапты қаржыландыруға ерекше назар аударылады. Қор ESG қағидаттарын ұстанады және оларды өз қызметіне белсенді енгізеді, сондай-ақ «жасыл» жобалар үшін қолдау құралдарын дамыту күтілуде.</p>
	<ul style="list-style-type: none"> • тұрақты даму мәселелері бойынша халықаралық институттармен және қаржы ұйымдарымен ынтымақтастық • Қазақстанда ТМД-ны ілгерілету бойынша конференцияларға, форумдарға, дөңгелек үстелдерге қатысу 	<ul style="list-style-type: none"> - Қор елдің «жасыл» экономикаға жедел көшуіне жәрдемдесуге бағытталған орнықты даму саласындағы ұлттық және халықаралық бастамаларға белсенді қатысады. Осылайша, 2022 жылы «Даму» қоры Қазақстанның ұлттық ESG клубының негізін қалаушылардың біріне айналды. Қор халықаралық институттармен және қаржы ұйымдарымен «жасыл» және орнықты жобаларға қаржылық қолдау көрсету үшін қаржы қаражатын тарту мәселелері бойынша белсенді жұмыс істейді. - Холдинг тұрақты түрде тұрақты даму мәселелері бойынша дөңгелек үстелдер мен семинарларға қатысады. - 12.04.2023 жылы «Даму» кәсіпкерлікті дамыту қоры Орталық Азиядағы «Бір белдеу, бір жол» жасыл инвестициялық қағидаттарына қол қоюшылардың бірі болды.

МҮДДЕЛІ ТАРАПТАРМЕН ӨЗАРА ІС-ҚИМЫЛ

Өз қызметін жүзеге асыру барысында Қор мүдделі тараптардың ықпалын тигізеді немесе өзіне ықпалын сезінеді. Қорда орнықты даму саласында табысты және тиімді саясат жүргізу үшін мүдделі тараптармен өзара іс-қимылға тиісті назар аударылады. Мүдделі тараптар Қордың қызметіне, атап айтқанда рентабельділікке, орнықты дамуға, беделі мен имиджіне қол жеткізуге оң да, келеңсіз де әсер етуі, тәуекелдерді тудыруы немесе төмендетуі мүмкін. Қор мүдделі тараптармен тиісті өзара іс-қимылға маңызды мән береді.

Диалог пен ұзақ мерзімді ынтымақтастықты жолға қою, мүдделі тараптармен қатынастарды басқару мақсатында Қор тәуекелдерді ескере отырып және тәуелділікті (тікелей немесе жанама), міндеттемелерді, жағдайды (жоғары тәуекел аймақтарына ерекше назар аудара отырып), ықпалды және әртүрлі перспективаларды ескере отырып, мүдделі тараптардың картасын жасайды.

Мүдделі тараптардың тізбесін, олардың ықпал ету дәрежесін және Қордың мүдделеріне ықпал ету салаларын анықтау мақсатында Қордың мүдделі тараптарының картасы әзірленді.

Мүдделі тараптармен өзара іс-қимылдың негізгі нысандары: бірлескен бағдарламалар мен жобалар, ынтымақтастық туралы меморандумдар, бірлескен жұмыс топтары, іс-шаралар туралы есеп беру, кездесулер, конференциялар, басылымдар, сұхбаттар және т.б.

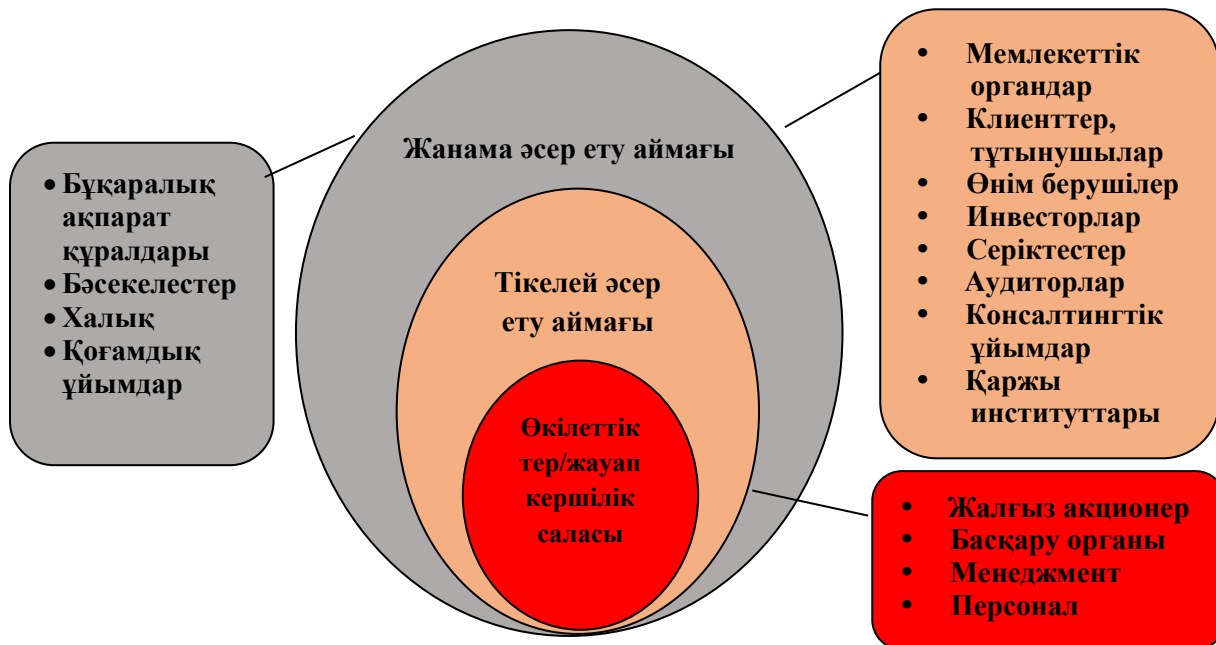
Мүдделі тараптармен өзара іс-қимылдың негізгі бағыттары: стратегиялық жоспарлау, қаржылық қызмет, жобаларды басқару, тауарларды жеткізу, жұмыстарды және қызметтерді көрсету, заң шығару, жедел қызмет, БАҚ-пен өзара әрекеттесу.

Әсер етудің маңыздылық дәрежесі екі х/у шкаласы бойынша бағаланады, мұнда:

$x = -5: +5, 1$ (немесе одан кіші) қадамдармен Қордың мүдделі тараптарының қолдау/қарсылық дәрежесін сипаттайды (-5 - қарсылықтың шекті дәрежесі, +5 - қолдаудың ең жоғары дәрежесі),

$y = 0: 5$ қадаммен 1 (немесе одан кіші) мүдделі тұлғаның Қорға әсер ету дәрежесін сипаттайды (Мүдделі тараптар картасы Қордың ашық құжаты болып табылады және оны Қор кез келген мүдделі тұлғаларға еркін таратады).

Стейкхолдерлердің картасы және Қордың мүдделеріне ықпал ету дәрежесі

Қордың мүдделеріне ықпал ету саласы

Стейкхолдерлер	Қордың мүдделеріне ықпал ету саласы					
	Стратегиялық даму	Операциялық қызме	Нормативтік Реттеу	Жоба және/немесе бизнес-процестерді басқару сапасы	Операциялық нәтижелер	Бедел
Өкілеттік/жауапкершілік саласы						
Жалғыз акционер	*		*			*
Басқару органы	*		*		*	
Менеджмент	*	*	*	*	*	*
Персонал		*				*
Тікелей әсер ету саласы						
Мемлекеттік органдар	*		*		*	*
Клиенттер, тұтынушылар		*		*	*	
Жеткізушілер		*			*	*
Инвесторлар	*			*	*	*
Серіктестер		*		*	*	
Аудиторлар	*			*		*
Консультациялық ұйымдар	*		*	*		*
Қаржы институттары		*		*	*	*
Жанама әсер ету саласы						
Бұқаралық ақпарат құралдары						*
Бәсекелестер	*	*	*	*	*	*
Халық					*	*
Қоғамдық ұйымдар	*		*			*

	ықпал етудің жоғары дәрежесі
	ықпал етудің төмен дәрежесі
*	жоғары қызығушылық дәрежесі

Стратегиялық даму	- мемлекеттік және салалық даму бағдарламаларын қабылдау, Қордың стратегиялық құжаттарын әзірлеу және бекіту арқылы Қорды дамытудың ұзақ мерзімді басымдықтарын, стратегиялық бағыттарын айқындау;
Операциялық қызмет	- Қордағы тұрақты, стандартты процестерді басқару бойынша тұрақты күнделікті қызмет
Нормативтік реттеу	- Қор қызметінің жекелеген аспектілерін тікелей немесе жанама реттейтін нормативтік құқықтық актілерді қабылдау
Жоба және/немесе бизнес-процестерді басқару сапасы	- жобаларды және/немесе бизнес-процестерді басқару қызметтерін көрсетуде Қор қызметкерлерінің және басшылығының құзыреттілігі мен тиімділігінің дәрежесі
Операциялық нәтижелер	- Қордың операциялық қызметінің тиімділігінің сандық көрсеткіштері
Бедел	- сапалары, қасиеттері мен кемшіліктері туралы қалыптасқан қоғамдық пікір

АҚПАРАТТЫ АШУ

«Даму» қоры қызметінің жоғары экономикалық және әлеуметтік маңыздылығын ескере отырып, Қор нысаналы аудиторияны өз қызметі туралы белсенді хабардар етуге ұмтылады. Бұл азаматтар мен іскерлік қоғамдастықты Қор іске асыратын бағдарламаларға тартуға қол жеткізуге, сондай-ақ оның іскерлік беделін мақсатты түрде нығайтуға мүмкіндік береді.

Қордың өңірлік филиалдарының тармақталған желісі болғандықтан, коммуникация аудиторияның өңірлердегі мүдделері мен қажеттіліктерін ескере отырып құрылған. Ақпарат теледидар, радио, баспа басылымдары және электрондық БАҚ арқылы таратылады.

Нәтижесінде 2023 жылы БАҚ-та Қордың бағдарламалары бойынша 1065 материал өңірлік БАҚ-та және интернет-ресурстарда жарияланды. Барлық өңірлерде 18 баспасөз туры өткізілді.

Қор шағын және орта кәсіпкерлік субъектілері өкілдерінің қолайлылығы үшін цифрлық арналарды дамытуды жалғастыруда. Коммуникацияның маңызды цифрлық арналарының бірі Қор іске асыратын қызмет нәтижелері, қабылданған өзгерістер немесе қолдаудың жаңа бағдарламалары туралы кәсіпкерлер мен халықты жедел хабардар етуге, сондай-ақ неғұрлым өзекті проблемалар бойынша кері байланыс алуға мүмкіндік беретін www.damu.kz қорының корпоративтік сайты болып табылады. Сайтта сондай-ақ қазақстандық экономиканың нарықтары мен секторлары бойынша барлық талдамалық ақпарат шоғырланған, оны кәсіпкерлер зерделеп, шешім қабылдау кезінде зерттеулерге сүйене алады.

Қор қызметтерін цифрландыру шеңберінде мемлекеттік қолдау шараларын алу үшін өтінімдер беру online.damu.kz интернет-порталы, egov.kz «электрондық үкімет» сайты арқылы, сондай-ақ ЕДБ-дан деректерді қабылдау-беру жөніндегі web-сервис арқылы жүзеге асырылады.

Іс жүзінде PR-науқанның барлық бағыттары мен аспектілері әлеуметтік желілер арқылы іске асырылады: бұл Қордың өнімдері мен бағдарламалары туралы аудиторияны дәйекті және мақсатты түрде хабардар ететін контент-стратегия және кәсіпкерлермен қарым-қатынас жасау, жарнамалық науқандарды, акцияларды, конкурстарды өткізу, аудиторияның көңіл-күйін анықтау, адалдықты арттыру. Digital-маркетингтің осы бағытын дамытудың арқасында 2023 жылы Instagram, Facebook және Телеграммаларда 1 675 жарияланым орналастырылды. Әлеуметтік желілердегі Қор жазылушыларының жиынтық аудиториясы 132 мыңнан асады.

МШОК СУБЪЕКТІЛЕРІНІҢ ҚОРДЫҢ ҚЫЗМЕТІНЕ СЕНІМ МЕН ҚАНАҒАТТАНУШЫЛЫҚ ДӘРЕЖЕСІН АРТТЫРУ

Квазимемлекеттік сектор субъектісі ретінде «Даму» қорының қызметіне назар аударудың жоғары деңгейін ескере отырып, Қор бағдарламаларды, сондай-ақ сыртқы аудиториялардың барынша назарын аударатын жекелеген ішкі рәсімдерді (сатып алу, жұмысқа қабылдау, қаржылық және қаржылық емес қолдау құралдарын ұсыну) іске асыру бөлігінде қабылданатын шешімдердің ашықтығының жоғары деңгейін қамтамасыз етеді. Осы міндетті орындау үшін қазіргі заманғы ақпараттық технологиялардың мүмкіндіктері мен коммуникациялардың дәстүрлі құралдарын пайдалану жоспарланып отыр.

Клиенттермен жұмыста мүмкін болатын дискommуникацияларды, ауырсынудың немесе түсініспеушіліктің ықтимал нүктелерін уақтылы анықтау үшін Қор жыл сайын негізгі мақсаты көрсетілген қызметтердің қанағаттану деңгейін, сондай-ақ «Даму» қоры арқылы қолдау алған кәсіпкерлер арасындағы сенім деңгейін айқындау болып табылатын «Даму» қорының қызметіне МШОК субъектілерінің сенім және қанағаттану деңгейін бағалау бойынша зерттеу жүргізеді. 2023 жылы зерттеуді «Alpha Group Media» ЖШС тәуелсіз компаниясы жүргізді, оның қорытындысы бойынша:

2023 жылы Қордың қызметіне МШОК субъектілерінің сенімі мен қанағаттанушылығының интегралдық индексі 87,2% -ды құрады.

МШОК субъектілерінің сенімділігі мен қанағаттанушылық деңгейін арттыру мақсатында «Даму» Қорының қызметі жыл сайын Қордың қызметін және іске асырылып жатқан мемлекеттік бағдарламаларды, ақпараттық және басқа да БАҚ пен әлеуметтік желілердегі жарияланымдарды ілгерілету, сондай-ақ бейне және аудиороликтерді жасау бойынша ақпараттық жұмыс жүргізуде,

осы белсенділіктің негізгі міндеті қолданыстағы клиенттер арасында да, бұрынғы және әлеуетті клиенттер арасында да хабардарлықты, сенім мен қанағаттанушылықты арттыруға бағытталған.

Сайттағы «Кері байланыс» (https://damu.kz/ru/obratnaya-svyaz/?sphrase_id=12900208) бөліміндегі қоғаммен кері байланыс тетігі қамтамасыз етілді, оған 2023 жылы азаматтардан 4995 сұрау келіп түсті, оларға жауаптар белгіленген мерзімдер шеңберінде Қордың бейінді құрылымдық бөлімшелерімен жедел пысықталды.

8. ӘЛЕУМЕТТІК ЖАУАПКЕРШІЛІК

ПЕРСОНАЛДЫ БАСҚАРУ

Адами капитал - басты құндылық және негізгі ресурс, Қор қызметінің нәтижелері Қор қызметкерлерінің кәсібилігі мен қауіпсіздігі деңгейіне тікелей байланысты.

Қор адам ресурстарын басқару қызметі шеңберінде «Бәйтерек» ҰБХ» АҚ Бірыңғай кадрлық саясатының мақсаттары мен міндеттерін ұстанады. Бірыңғай кадрлық саясаттың мақсаты – стратегиялық міндеттерді орындау үшін жеткілікті жоғары кәсіби және ұтқыр еңбек ресурстарының тұрақты дамуын талап ететін ұйымның ұстанымын нығайту.

Қорды қажетті біліктілікпен және қажетті уәждемемен қажетті кадрлық ресурстармен қамтамасыз ету үшін Қор Стратегия аясында қызметкерлерді оқыту мен тәрбиелеудің тиімді жүйесін құру арқылы кадрларды дамыту және тәрбиелеу бойынша белсенді жұмыс жүргізеді. Қордың HR мақсаттары Қордың тиімділігін дамытуға және арттыруға үлес қоса алатын мамандарды тарту және сақтау болып табылады. Кадрлық саясат шеңберінде «Бәйтерек» ҰБХ» АҚ-ның барлық еншілес ұйымдарына бірыңғай көзқарасты ескере отырып, Қор келесі бағыттар бойынша дамуда:

1) жұмыс күшін жоспарлау ашық конкурстық іріктеуді пайдалану, жариялылықты қамтамасыз ету, сондай-ақ Қордың үздік қызметкерлерінен кадр резервін құру арқылы жүзеге асырылатын болады;

2) қызметкерлердің еңбек өнімділігінің деңгейін арттыру тиімділікті бағалау, қызметтің негізгі көрсеткіштерін пайдалану, персоналды аттестаттау және ынталандыру бағдарламалары арқылы жүзеге асырылатын болады;

3) адами капиталды өнімді басқару персоналды үздіксіз оқыту және дамыту жүйесімен, жұмыс процестеріне заманауи технологиялар мен ақпаратты басқару жүйелерін енгізу және пайдалану, оның ішінде білімді басқару процестерін цифрландыру арқылы қамтамасыз етіледі;

4) енгізілген бағалық жүйе негізінде және нарықтағы еңбекақыны қайта қарауды ескере отырып, жұмысы үшін әділ және бәсекеге қабілетті сыйақыны қамтамасыз ету.

МАНСАПТЫҚ ТЕҢ МҮМКІНДІКТЕРДІ ҚАМТАМАСЫЗ ЕТУ ЖӘНЕ АДАМ ҚҰҚЫҚТАРЫН ҚОРҒАУ

Мүмкіндіктердің теңдігін құру және қамтамасыз ету мақсатында Қор әлеуметтік және жастар кәсіпкерлігін қолдау құралдарын әзірлейді, сондай-ақ тең жұмыс жағдайларын және мансаптық мүмкіндіктерді жасауға ұмтылады және гендерлік, этникалық немесе өзге де кемсітушілікке жол бермейді.

Дене дамуында қиындықтары бар адамдарды, оның ішінде мүгедектігі немесе ментальдық ерекшеліктері бар адамдарды қолдау мақсатында Қордың жалпы штат санында мүгедектігі бар қызметкерлер бар.

Қордың барлық қызметкерлеріне нәсіліне, ұлтына және гендерлік белгісіне қарамастан, тең мансаптық мүмкіндіктер беріледі, сондай-ақ атқаратын лауазымы мен орындайтын функционалына қарай тең еңбекақы төленеді. Жыл сайын Қор қызметкерлерді оқытуға, кәсіби құзыреттерін арттыруға мүмкіндік бере отырып, оларды дамытуға қаражат бөледі.

ПЕРСОНАЛ ҚҰРЫЛЫМЫ

Қордың штат саны 2023 жылдың аяғында 454 бірлікті құрайды. Персоналдың орташа санынан ерлердің үлесі – 48%, әйелдер – 52%.

2023 жылдың соңындағы Қор персоналының жынысы мен жасы бойынша құрылымы

Көрсеткіш	Барлығы (адам)	жыныс топтары бойынша құрылымы, %		жас топтары бойынша құрылымы, %		
		ерлер	әйелдер	30 жасқа дейін	30-50 жас	50 жастан асқан
Жалпы жұмысшылардың орташа саны	422	44,3%	55,7%	8%	86,6%	5,4%
Жоғарғы басшылық	5	80%	20%	0%	100%	0%
Орта буын басшылары	48	58,5%	41,5%	0%	93,75%	6,25%
Жұмысшылар	369	46,4%	53,6%	9,2%	85,4%	5,4%

2023 жылғы мәліметтер бойынша Қор қызметкерлерінің орташа жасы 37 жасты құрайды.

ПЕРСОНАЛДЫҢ ТҰРАҚСЫЗДЫҒЫ

2023 жылы қызметкерлердің ерікті ағымы 9,5% -ды құрады, жоспарлы - 13% -дан аспайды. 2023 жылы ашылған бос жұмыс орындарының жалпы саны 190 бірлікті құрады. Сыртқы үміткерлер жыл бойы 80 бос жұмыс орнын жапты, бұл жабық бос жұмыс орындарының жалпы санының 52% -ын құрады. Ішкі ауыстыру арқылы 74 бос жұмыс орны немесе жабық бос жұмыс орындарының жалпы санының 48% жабылды. Осылайша, 2023 жылдың соңында Қорда 154 бос жұмыс орны (ішкі және сыртқы кандидаттар) жабылды, бұл 2023 жылы ашылған бос жұмыс орындарының жалпы санының 81% -ын құрады.

2023 жылы персоналдың тұрақтамауы және жалданған қызметкерлердің саны

Көрсеткіш	Барлығы	оның ішінде гендерлік топтар бойынша		оның ішінде жас топтары бойынша		
		Ерлер	әйелдер	30 жасқа дейін	30-50 жас	50 жастан асқан
Персоналдың тұрақсыздығы, %	9,5%	40%	60%	5%	90%	5%
2023 жылы жұмысқа қабылданған қызметкерлер саны, адам	125	52	73	15,2%	84%	0,8%

2021- 2023 жылдардағы персоналдың тұрақсыздық деңгейі

КОРПОРАТИВТІК МӘДЕНИЕТТІ ДАМУ

Корпоративтік мәдениетті дамыту - тиімділігі жоғары ұйымды құрудың маңызды элементі және компанияның стратегиялық мақсаттарына қол жеткізу үшін қажетті құрамдас бөлік, осыған байланысты Қор жыл сайын олардың тартылу дәрежесін талдау үшін персоналға сауалнама жүргізеді, іскерлік кездесулерді, жұмыс топтарының және Қор Басқармасы жанындағы Кадр саясаты жөніндегі комитеттің отырыстарын тұрақты түрде өткізеді.

Жыл бойы Қор корпоративтік мәдениетті нығайту және корпоративтік рухты қолдау мақсатында өңірлік филиалдарды қоса алғанда, Қор қызметкерлерінің қатысуымен мемлекеттік және кәсіби мерекелерге арналған құттықтау кездесулерін белсенді өткізді. Аталған іс-шараларда Қордың үздік қызметкерлері алғыс хаттармен және марапаттармен марапатталды.

МОТИВАЦИЯ ЖӘНЕ СЫЙАҚЫ

Қорда еңбек тиімділігін арттыру саясаты Қордың стратегиялық мақсаттарын, Қордың стратегиясы мен бизнес-жоспарларын еңбекті бағалау, қызметкерлерді ынталандыру және көтермелеу саясатымен байланыстыру мақсатында құрылады.

Барлық қызметкерлер Қордың стратегиялық міндеттеріне негізделген мақсаттар мен міндеттерге жетуге жұмылуы тиіс. Қызметкерлердің қызметін бағалау нақты тапсырмаларды орындауға байланысты, ол қызметкер қызметінің негізгі тиімділік көрсеткіштерімен расталуға тиіс, сондықтан Қор тоқсан сайын әкімшілік қызметкерлердің қызметін бағалауды жүргізеді, оның негізінде қызметкерлердің атқаратын лауазымдары мен мақсаттарына жету дәрежесі анықталады.

Қор қызметкерлері жыл сайын Қор бюджетінде қарастырылған қаражат есебінен медициналық сақтандырумен қамтамасыз етіледі. Сонымен қатар, Қор қызметкерлеріне жыл сайынғы еңбек демалысы берілген кезде екі лауазымдық айлықақы мөлшерінде материалдық көмек, некеде болғанда, бала туғанда, сондай-ақ отбасы мүшесінің қайтыс болуына байланысты материалдық көмек төленеді.

Жүктілікке және босануға байланысты табысынан айырылған жағдайда төленетін әлеуметтік төлемдердің сомасын шегеріп, орташа жалақыны сақтай отырып, декреттік демалыста да төленеді.

Жүктілігі және босануы бойынша демалыстар, сондай-ақ бала күтімі бойынша демалыс туралы ақпарат

Көрсеткіш	Мәні (адам)	соның ішінде	
		ерлер	әйелдер

2023 жылы декреттік және бала күтіміне байланысты демалысқа шыққандар саны	19	0	19
2023 жылы декреттік және бала күтімі демалысынан оралған қызметкерлер саны	11	0	11

КАДРЛАРДЫ ОҚЫТУ ЖӘНЕ ДАМУ ЖҮЙЕСІН ҚАЛЫПТАСТЫРУ

Қызметкерлерді оқыту және кәсіптік дамыту олардың лауазымдық міндеттерін тиімді орындауы және Қордың Даму стратегиясына сәйкес айқындалатын міндеттерді шешу үшін қызметкерлердің кәсіби және басқару қызметі саласындағы теориялық және практикалық білімдерін, іскерліктерін, құзыреттері мен дағдыларын жаңарту және қосымша игеру мақсатында жүзеге асырылады.

Осы тапсырманы іске асыру мақсатында Қордың Кадрлық саясат жөніндегі комитетінің шешімімен Қор қызметкерлерін оқыту жоспары бекітілді (12.02.2022 ж. № ККП 56-2022 хаттама).

Есепті жылы Қордың 674 қызметкері 19 оқыту іс-шарасында оқудан өтті, оның ішінде кейбір қызметкерлер жыл ішінде бірнеше рет, оның ішінде корпоративтік форматта оқыды. Жылдық Жоспар шеңберінде оқыту қызметкерлердің іскерлік, жеке және кәсіби құзыреттерін дамытуға бағытталды. ХҚЕС және Салық кодексіне өзгерістер енгізу, сондай-ақ қаржылық талдау, қазақ тілі курстары бойынша оқыту жүргізілді, тәуекелдерді басқару саласында өңірлік желі қызметкерлері үшін бірқатар оқыту іс-шаралары өткізілді.

2023 жылғы қызметкерлерді оқыту көрсеткіштері

Көрсеткіш	Барлық қызметкерлер бойынша	Гендерлік топтар бойынша		Қызметкерлер санаты бойынша		
		Әйелдер	Ерлер	Жоғарғы басшылық	Ортабуын басшылары	Жұмысшылар
Ұйым қызметкерлері есепті кезеңде аяқтаған оқу сағаттарының орташа саны	12	13	11	11	11	13
Оқытылатын қызметкерлер саны	674	400	274	20	115	539
Оқу сағаттарының саны	8 303	5 164	3 139	216	1 316	6 771

Әлеуметтік жауапкершілік саласында 2023 жылы қол жеткізілген нәтижелер

КӘЖ саласындағы бағыттар	Көрсеткіштер	2023 жылға арналған мақсатты мәндер	Орындау
Персоналмен жұмыс жөніндегі көрсеткіштер	Персоналдың қатысу дәрежесі	Орташадан жоғары	2023 жылға қызметкерлердің жұмысқа тартылуының және қанағаттануының жиынтық деңгейі 74,2% құрады.
	Қор шегінде тәжірибеден немесе тағылымдамадан өткен жас мамандардың саны	15 адам	2023 жылы Қорда тағылымдамадан/тәжірибеден өткен жас мамандардың саны 15 адамды құрады.
	Оқытудан өткен Қор қызметкерлерінің саны	185 адам	Оқытылған қызметкерлер саны 2023 жылы 674 адамды құрады.
	Қызметкерлердің Іскерлік этика кодексін сақтамау мәселелері бойынша Қор	7 артық емес	2023 жылы Омбудсменге қызметкерлерден өтініштер түскен жоқ

КАДР РЕЗЕРВИ

Қордың кадрлық әлеуетін қалыптастыру және дамыту бойынша жұмыс жүргізілуде. 2023 жылы Қордың кадрлық резерві 28 штаттық әкімшілік қызметкер болып бекітілді, оның ішінде 3 қызметкер жоғары лауазымдарға ауыстырылды.

Қор резервтегілерді оқыту және өзін-өзі тәрбиелеу арқылы кәсіби және жеке құзыреттерін дамыту бағытында белсенді жұмыс істейді. Атап айтқанда, олар үшін жеке даму жоспарлары құрылып, тиісті оқыту курстары ұйымдастырылуда.

Кадрлық резервтің құрамында болған уақытында әрбір запастағы адам жеке даму жоспарын орындау туралы есеп дайындайды.

ЕҢБЕК ҚАУІПСІЗДІГІ ЖӘНЕ ЕҢБЕКТІ ҚОРҒАУ

Қорда еңбекті қорғау бөлігінде жұмыс процесін ұйымдастыру қызметкерлердің қорғалу деңгейін арттыруға, қауіпсіздік мәдениетін жүйелі енгізуге және жазатайым оқиғаларға жол бермеуге бағытталған. Бұл салада Қордың жауапты қызметкерлері Қазақстан Республикасының азаматтық қорғау саласындағы нормативтік-құқықтық актілерін жетілдіру және күнделікті өндірістік циклге енгізу бойынша жұмыс істеуде.

Сонымен қатар, өңірлік филиалдардың қызметкерлері Қазақстан Республикасының бұйрықтары мен заңдарын басшылыққа алады. «Азаматтық қорғау туралы» 2014 жылғы 11 сәуірдегі № 188-V Қазақстан Республикасының Заңы, «Қызметкерлерді еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау мәселелері бойынша оқытуды, нұсқама беруді және білімін тексеруді жүргізу қағидалары мен мерзімдерін бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау және әлеуметтік даму министрінің 2015 жылғы 25 желтоқсандағы № 1019 бұйрығы. Елдің нормативтік-құқықтық актілерінің талаптары олар Қордың офистерінде жұмыс істеген, қызметтік іссапарлар кезінде, сондай-ақ төтенше және авариялық жағдайлар кезінде орындайтын барлық еңбек процестеріне қолданылады.

Қор қызметкерлерінің өміріне қауіп-қатерді азайту және денсаулығын сақтау мақсатында тегін медициналық сақтандыру беріледі және жұмыстан қол үзбей жыл сайынғы медициналық тексерулер жүргізіледі. Сонымен қатар, ЖРВИ мен тұмаудың алдын алу мақсатында маусымдық вакциналау ұйымдастырылады.

Еңбекті қорғау және өндірістік қауіпсіздік саласындағы саясатты, сондай-ақ 2024 жылға арналған өрт қауіпсіздігі жөніндегі бірлескен Жоспарлар шеңберінде құрылымдық бөлімшелермен және өңірлік филиалдармен жолға қойылған өзара іс-қимылды іске асыру нәтижесінде қадағалау органдары тарапынан бұзушылықтар мен айыппұл санкцияларына жол берілмеген.

ТҰРАҚТЫ ҚАРЖЫЛАНДЫРУ

Бүгінгі күні Қорда Экологиялық және әлеуметтік саясат жұмыс істейді, оның мақсаттары:

- 1) әлеуетті теріс экологиялық және әлеуметтік әсерді төмендету және Қор қызметінен әлеуетті оң экологиялық және әлеуметтік әсерлерді арттыру;
- 2) тікелей қаржы клиенттерін экологиялық және әлеуметтік тәуекелдерді басқару жүйелерін әзірлеуге және қолдауға ынталандыру;
- 3) жобаларды қаржыландыру және оларды іске асыру туралы шешімдер қабылдау кезінде жобаның қоршаған ортаға әсер ету саласындағы, сондай-ақ әлеуметтік әсер ету саласындағы қоғамның мүдделерін ескеру.

Қор өз қызметі шеңберінде орнықты қаржыландыру практикасын дамыту үшін белсенді жұмыс жүргізеді. Осыған байланысты Қор іске асыратын қаржылық қолдау көрсету процесіне Қор орнықты қаржыландыру аспектілерін енгізеді. Қор әріптестерінің экологиялық бағдарлануын арттыру мақсатында Қордың барлық әріптестеріне жеткізілген орнықты даму

қағидаттарын енгізуді ескере отырып, Қор әріптестерімен үлгілік келісімдерге өзгерістер бекітілді.

Қор елдің «жасыл» экономикаға жедел көшуіне жәрдемдесуге бағытталған орнықты даму саласындағы ұлттық және халықаралық бастамаларға белсенді қатысады. Осыған байланысты, Қор 2017 жылдан бастап Қазақстандағы БҰҰ Даму Бағдарламасымен ынтымақтастықты жүзеге асыруда, оның шеңберінде оң нәтиже бар, қалалық инфрақұрылымның энергия тиімділігі жобаларын қолдау және дамыту және СО₂ шығарындыларын азайту, сондай-ақ жаңартылатын энергия көздеріне инвестициялау тәуекелдерін төмендету бойынша құралдар әзірленіп, енгізілді.

«Даму» қоры БҰҰДБ және Астана халықаралық қаржы орталығымен бірлесіп, жасыл қаржыландыру нарығын дамыту үшін базалық заңнамалық және реттеуші шеңберлерді әзірлеуге өзінің елеулі үлесін қосты. 2021 жылғы желтоқсанда Экологиялық кодекс «жасыл» жобалар мен «жасыл» қаржыландырудың заңнамалық анықтамасын берген «жасыл» облигациялар мен кредиттер арқылы қаржыландыруға жататын «жасыл» жобалардың таксономиясын енгізді.

«Даму» Қорының БҰҰДБ бағдарламалары үшін алғашқы жасыл құралдарды пилоттық енгізуі Қазақстанда тұрақты қаржы нарығын құруға және дамытуға оң серпін берді.

Іске асырылып жатқан құралдар аясында Қор несиенің жалпы сомасы **150,9 млрд теңгені** құрайтын **147 жасыл жобаға** қолдау көрсетті.

Әйелдердің құқықтары мен мүмкіндіктерін кеңейту

Сондай-ақ, Қор әйелдер кәсіпкерлігін қолдауға арналған бағдарламаларды іске асыруда, бұл Мемлекет басшысы айқындаған мемлекеттік саясаттың негізгі бағыттарының бірі болып табылады. Мемлекет басшысы Қасым-Жомарт Тоқаев атап өткендей, әйелдер кәсіпкерлігін қолдау отбасы институтымен қатар, көп балалы аналар, гендерлік теңгерімді қамтамасыз ету - мемлекеттік саясаттың маңызды басымдықтары болып табылады. Осыған байланысты Қор тең жұмыс жағдайлары мен мансаптық мүмкіндіктер жасауға ұмтылады. 2021 жылы «Даму» қоры гендерлік саясатты бекітті.

Соңғы он жылда Қор кәсіпкер әйелдерді қолдау жөніндегі бірқатар бағдарламаларды іске асырды, оның ішінде: Еуропа Қайта Құру және Даму Банкімен ынтымақтастықта «Бизнестегі әйелдер» бағдарламасы (іске асыру кезеңі 2015 - 2021 жылдар), Қазақстан Республикасының Үкіметі, Азия Даму Банкі және «Даму» Қоры арасындағы келісім шеңберінде МШОК субъектілерін, оның ішінде кәсіпкер әйелдерді қаржыландыру жөніндегі бағдарлама (іске асыру кезеңі 2011 - 2020 жылдар), сондай-ақ Қордың өз бағдарламасы шеңберінде «Әйелдер кәсіпкерлігіне кейіннен шағын кредит беру үшін ЕДБ-ге қаражатты шартты орналастыру бағдарламасы» (іске асыру кезеңі 2009 - 2018 жылдар). 31.12.2023 ж. Қор жалпы сомасы 2 893 млрд теңгеге (жалпы соманың 24%) әйелдер кәсіпкерлігінің 96,0 мың жобасына (жалпы санының 47%) қолдау көрсетті.

ДЕМЕУШІЛІК ЖӘНЕ ҚАЙЫРЫМДЫЛЫҚ КӨМЕК

Қор қызметкерлері ақшалай қаражат жинап, Ұлы Отан соғысының 10 ардагеріне, еңбек ардагерлері мен соғыс балаларына азық-түлік себеті түрінде атаулы көмек көрсетті. Қордың 3 АФ-да (ШҚО, БҚО, Қызылорда) да қаражат жинау ұйымдастырылып, 4 тыл еңбеккеріне көмек көрсетілді.

Еншілес компаниялардың қатысуымен «Бәйтерек» ұлттық басқарушы холдингі» АҚ ұйымдастырған жыл сайынғы «Baiterek - Open Hearts» қайырымдылық жәрмеңкесіне қатысу үшін Қор қызметкерлері арасында ұйымдастыру жүргізілді. Қордың қорынан түскен түсім 308 500 теңгені құрады, Холдинг және еншілес ұйымдар қызметкерлерінің жалпы күш-жігерімен 2 192 542 теңге мөлшерінде қаражат жиналды, олар жаңа жылдық шыршаны ұйымдастыруға және ұзақ емделіп жатқан күрделі аурулары бар балаларға сыйлықтар сатып алуға бағытталды.

Қор «Мектепке жол» қайырымдылық акциясын ұйымдастырды, оның барысында қызметкерлер көп балалы отбасылардан шыққан 5 бірінші сыныпқа оқу құралдарын сатып алуға қаражат жинады.

САТЫП АЛУ ҚЫЗМЕТІ

Қорда сатып алуды жүзеге асыру ақшаны оңтайлы және тиімді жұмсау, сыбайлас жемқорлық тәуекелдерінің тиімділігін, ашықтығын арттыру және азайту, әлеуетті өнім берушілерге сатып алу процесіне қатысу үшін тең мүмкіндіктер беру қағидаттарына негізделген.

Қор өз қызметінде Қазақстан Республикасы Қаржы министрінің 2021 жылғы 30 қарашадағы № 1253 бұйрығымен бекітілген Ұлттық әл-ауқат қоры мен Ұлттық әл-ауқат қоры ұйымдарын қоспағанда, квазимемлекеттік сектордың жекелеген субъектілерінің сатып алуды жүзеге асыру қағидаларын басшылыққа алады.

Квазимемлекеттік секторда сатып алу ережелерінің сақталуын бақылауды «Бәйтерек» ҰБХ» АҚ Сатып алуды орталықтандырылған бақылау қызметі жүзеге асырады.

2023 жылғы сатып алу көлемі және жергілікті қамту үлесі

2023 жылы Қордың тауарларын, жұмыстарын және қызметтерін сатып алудың жалпы көлемі 2 341 млн теңгені құрады, оның ішінде отандық жеткізушілерден - 2 020 млн теңге, 86% елішілік құндылығының жалпы үлесі (жергілікті қамту).

2024 жылға арналған жоспарлар

Қорда корпоративтік құндылықтар мен нормативтік құқықтық актілерге сәйкес сатып алу қызметін жүзеге асыру жөніндегі жұмыс жалғасатын болады. Тауарларды, жұмыстарды және қызметтерді сатып алудың жалпы көлемі шеңберінде Қор 2024 жылға 3 419 млн теңгеге сатып алуды жоспарлап отыр.

КЛИЕНТ ДЕРЕКТЕРІНІҢ ҚАУІПСІЗДІГІ

Деректердің қауіпсіздігі және онлайн жүйелердің сенімділігі осы жобаның тиімділігін бағалауда шешуші рөл атқарады. Осыған байланысты Қор ақпаратты қорғаудың жоғары деңгейін және серіктестер үшін онлайн сервистердің қолжетімділігін қамтамасыз етуге ұмтылады. Қор Ақпараттық қауіпсіздік саясатын сақтайды және басшылыққа алады. Саясат ақпаратты қорғау жөніндегі негізгі қағидаттарды, бағыттар мен талаптарды айқындайды, ақпараттық қауіпсіздік режимін қамтамасыз ету үшін негіз болып табылады, тиісті ережелерді, қағидаларды, нұсқаулықтарды әзірлеу кезінде басшылық етеді.

Қор ақпаратты дербес деректерді қорғау болып табылатын маңызды активтердің бірі ретінде қарастырады. Ақпараттық қауіпсіздік Қордың бизнес қауіпсіздігін қамтамасыз ету саласындағы жалпы саясатының элементі болып табылады. Осы саладағы бұзушылықтар клиенттер тарапынан сенімнің жоғалуына және бәсекеге қабілеттіліктің төмендеуіне алып келуі мүмкін. Бұдан басқа, ақпаратты ашу мәселелері Ақпаратты ашу туралы ережемен регламенттелген, ол ақпаратты ашудың қағидалары мен тәсілдерін айқындайды; ашуға жататын жалпыға қолжетімді құжаттардың, ақпараттың (материалдардың) тізбесі; Жалғыз акционерге ашуға жататын құжаттардың, ақпараттың (материалдардың) тізбесі; ақпаратты (материалдарды) ашу тәсілдері мен мерзімдері және т.б.

Сонымен қатар, Қордың қызметі туралы ақпаратты ашудың ашықтығы мен объективтілігі қағидатын сақтау мақсатында корпоративтік сайтта тұрақты негізде кеңейтілген талдамалық және шолу есептері-презентациялар және «Даму» қоры іске асыратын қаржылық бағдарламалар мен құралдарға (мемлекеттік қаражатты және «Даму» қорының басқа да бағдарламаларын игеру шеңберінде ЕДБ арқылы субсидиялау, кепілдік беру, қаржыландыру) қатысушылардың тізімдері (субсидиялау, кепілдік беру, сондай-ақ кәсіпкерлікті қолдаудың қаржылық емес шаралары) орналастырылады. Қордың корпоративтік сайтында есептер мен презентациялардан басқа жария көздерде ашуға (орналастыруға) жататын құжаттар, материалдар мен ақпарат жарияланады.

Ақпараттық қауіпсіздік ақпаратты қорғауға және/немесе инфрақұрылымды қолдауға бағытталған кез келген әрекетті қамтиды.

Қордағы ақпараттық қауіпсіздік саласындағы жұмыстың қазіргі жағдайы қауіпсіздік деңгейінің жүйелі жоғарылауын және ақпараттық қауіпсіздік саясатын ұстануды көрсетеді. Ақпараттық қауіпсіздік саясаты 2018 жылдың қаңтарында бекітілді және Қорға тиесілі және пайдаланушының барлық автоматтандырылған және телекоммуникациялық жүйелерін қамтиды.

9. ҚОРШАҒАН ОРТАҒА ҚАМҚОРЫҚ

«Даму» қоры операциялық қызметтен экологиялық әсерді төмендету үшін шаралар қабылдайды, «жасыл» өнімдерді әзірлейді, қолдау көрсетілетін кәсіпкерлердің хабардар болуын арттырады, Қордың орнықты даму саласындағы бекітілген құжаттарына сәйкес өз мамандарын оқытады, сондай-ақ экология және оған әсер ету тақырыбында оқыту семинарларын өткізеді.

«Даму» қоры операциялық қызметтен экологиялық әсерді төмендету үшін шаралар қабылдайды, «жасыл» өнімдерді әзірлейді, қолдау көрсетілетін кәсіпкерлердің хабардар болуын арттырады, Қордың орнықты даму саласындағы бекітілген құжаттарына сәйкес өз мамандарын оқытады, сондай-ақ экология және оған әсер ету тақырыбында оқыту семинарларын өткізеді.

Осы бағытта қойылған міндеттерді іске асыру үшін Қор Экологиялық және әлеуметтік саясатты басшылыққа алады, оның мақсаттары:

1) Қор қызметінің ықтимал теріс экологиялық және әлеуметтік әсерлерін азайту және ықтимал оң экологиялық және әлеуметтік әсерлерді арттыру;

2) тікелей қаржы клиенттерін экологиялық және әлеуметтік тәуекелдерді басқару жүйелерін әзірлеуге және қолдауға ынталандыру;

3) жобаларды қаржыландыру және оларды іске асыру туралы шешімдер қабылдау кезінде жобаның қоршаған ортаға әсер ету саласындағы, сондай-ақ әлеуметтік әсер ету саласындағы қоғамның мүдделерін ескеру.

ЖАСЫЛ КЕҢСЕ

Тұңғыш Президенттің бастамасымен іске асырылып жатқан «Жасыл көпір» серіктестік бағдарламасын қолдау шеңберінде Қор «жасыл кеңсе» тұжырымдамасын белсенді енгізуде. Қор тұрақты негізде «жасыл кеңсе» оқытуын өткізеді, 2023 жылғы сәуірде 89 қызметкер оқытудан өтті.

Экологиялық таза, энергия және материалды үнемдейтін технологияларды қолдану

Қор жауапты тұтыну қағидаттарын басшылыққа алады және ішкі қажеттіліктерге электр энергиясын тұтынуды қысқарту жөнінде мақсат қойды. Осыған байланысты, 2021 жылдан бастап Қор энергия үнемдеу технологияларын қолданады, жалпы пайдаланылатын үй-жайларда жарықтандыру аспаптарын басқару үшін қозғалыс датчиктері орнатылған, бұл жарықтандыруға электр энергиясының шығынын едәуір қысқартуға мүмкіндік береді. Сонымен қатар, 2023 жылдың жазғы мезгілінде аномалды ыстыққа байланысты электр энергиясын тұтыну 2022 жылмен салыстырғанда 30% -ға артты, өйткені барлық кондиционерлер, 9 қабырға, 3 еден кондиционерін қоса алғанда, 100% жұмыс істеді.

Сондай-ақ бизнес-процестерді цифрландыру және электронды құжат айналымына көшу арқасында қағазды тұтыну айтарлықтай төмендеді.

2023 жылы Қордың бас офісі мен өңірлік филиалдары үшін «Суды үнемдегіз» - А4 форматы, саны -50 дана, «Электр энергиясын үнемдегіз» - А4 форматы, саны -50 дана, «Қалдықтарды сұрыптау» - А3 форматы, саны -20 дана тақтайшаларын сатып алу және орнату жүзеге асырылды.

Қалдықтарға байланысты мәселелер

«Жасыл кеңсе» тұжырымдамасын енгізу шеңберінде Қор «жасыл кеңсе» тұжырымдамасын іске асыру шеңберінде шикізатты қайта өңдеу орталықтарына қайта өңдеуге жататын қауіпсіз қалдықтар мен материалдарды бөлек жинауды және шығаруды жүзеге асыруды жалғастырды.

Қорда қауіпсіз қалдықтарды шығару жыл сайынғы негізде өнім берушілермен жасалатын Қызметтерді сатып алу туралы шарт негізінде жүзеге асырылады.

Ресурстарды тұтыну көлемі

Көрсеткіштер	Өлш. бірл.	2021 ж.	2022 ж.	2023 ж.
Жылу энергиясы	г/кал	706284	537578	591808
Су тұтыну	м3	4293	3392	3504
Электр энергиясы	кВт/сағ	348 314	306 516	403 321
ҚТҚ	м3	480	480	1080

* Қордың электр энергиясын тұтынуы 2022 жылмен салыстырғанда 2023 жылы 30% -ға өсті, жазғы мезгілде аномалды ыстық болуына байланысты барлық кондиционерлер, 9 қабырға, 3 еден кондиционерін қоса алғанда, 100% жұмыс істеді.

Көрсеткіштер	Өлш. бірл.	2021 ж.	2022 ж.	2023 ж.
А4 қағазы	бума	5000	1960	2500
А3 қағазы	бума	50	0	0

ТАЗА ҚАЛА

Қор қала өміріне белсенді қатысады, 2023 жылы Қор қызметкерлері өз бетінше ұйымдастырған, сондай-ақ жалпықалалық акциялар шеңберінде өтіп жатқан сенбіліктерге қатысты.

2023 жылдың маусым айында Қордың бастамасымен Алмарасан шатқалында экологиялық тазалық күні өтті.

2023 жылғы қазанның басында Қор Бутаков шатқалының аумағында сенбілікке бастама жасады, оған Алматы қаласы және Алматы облысы бойынша Бас кеңсенің, өңірлік филиалдардың қызметкерлері қатысты. 80-ге жуық қап қоқыс жиналып, Іле Алатауы ұлттық паркінің қызметкерлеріне кәдеге жарату үшін берілді.

2023 жылғы қазан айының соңында Қор қызметкерлері Алматы қаласының экологиялық қоғамдастығы мен қалалық Мәслихат депутаттарының бастамасымен ұйымдастырылған «Жаңа Қазақстан. Таза табиғат» жобасына қатысты. Сенбілік аясында қала аумағы тазартылды, рекреациялық аймақтар, саябақтар, аула аумақтары тазартылды, сондай-ақ жаппай ағаш отырғызылды (10 мыңға жуық көшет). Алматы қаласы бойынша Бас кеңсе мен аймақтық филиал қызметкерлері «Достық» саябағының аумағын (Тимирязев мен Шашкин к-сінің бұрышы) тазалады және сол жерде 80-ге жуық көшет отырғызды.

Қоршаған ортаны қорғау шеңберінде 2024 жылғы сәуірде Қор гүлдер мен гүлзарлар отырғызуды жоспарлап отыр, осыған байланысты «Көгалдандыру және оларға ілеспе жұмыстар (жасыл желектерді кесу және отырғызуға дайындық, жасыл желектерді отырғызу, қайта отырғызу)» қызметтерін сатып алуға бастамашылық жасалатын болады.

ЕСЕП ТУРАЛЫ

Қор жыл сайынғы негізде өз қызметінің нәтижелерін Қордың (damu.kz) корпоративтік сайтында электрондық нұсқасын орналастыра отырып, жылдық есептерде мемлекеттік, орыс және ағылшын тілдерінде ашады.

Осы 2023 жылғы жылдық есеп (бұдан әрі-есеп) GRI Standards халықаралық стандарттарына, Корпоративтік басқару кодексінің ережелеріне және Қордың өзге де ішкі құжаттарына сүйене отырып дайындалды және Қордың орнықты даму саласындағы, оның ішінде корпоративтік әлеуметтік жауапкершілік, экология және корпоративтік басқару мәселелері жөніндегі қызметі туралы ақпаратты ашады.

Осы Есепте Қор барлық мүдделі тараптарға 2023 жылдың 1 қаңтары мен 31 желтоқсаны аралығындағы нәтижелер мен жетістіктердің толық шолуын ұсынады.

Осы Есепте көрсетілген Қордың 2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша 2023 жылғы қаржылық есептілігін «ПрайсуотерхаусКуперс» ЖШС тәуелсіз аудиторы растады.

Ағымдағы Есеп сыртқы растаудан өткен жоқ.

Есептілікті ұсыну циклі - жыл сайын.

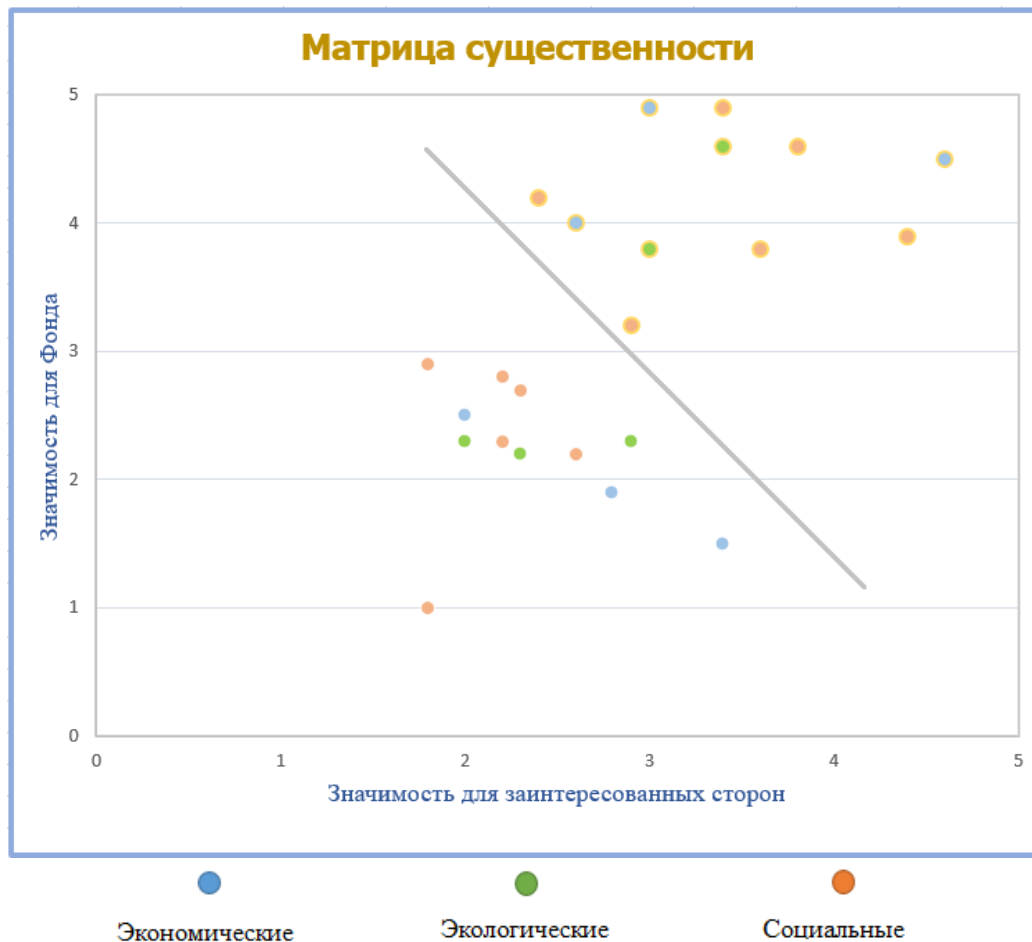
Есептің мазмұнын анықтау

Осы Есепті дайындау шеңберінде Қор ашу үшін неғұрлым маңызды тақырыптарды айқындау бойынша жұмыс жүргізді. Осыған байланысты, мүдделі тараптарға 20-дан астам маңызды тақырыпты қамтитын сауалнама жіберілді. Сауалнамада ұсынылған барлық тақырыптар үш топқа бөлінген - экономикалық, экологиялық және әлеуметтік. Олардың пікірінше, неғұрлым маңызды тақырыптарды таңдау мақсатында ішкі және сыртқы тараптарға сауалнама жүргізілді.

Сауалнама нәтижелеріне негізделген жиынтық бағалаулар «Маңыздылық» матрицасына енгізілді. Матрицаның жоғарғы оң жақ бұрышына енгізілген тақырыптар ең маңызды болып саналады және осы Есепте көрсетілген.

Есептің құрылымы Қор қызметінің мынадай салалар бойынша сипаттамасын қамтиды: Қор туралы ақпарат, қызметтің негізгі бағыттары мен қаржылық нәтижелері, Қазақстанда МШОК-ты дамыту перспективалары, корпоративтік басқару, тәуекелдерді басқару, орнықты даму саласындағы басқару.

Ашылған индикаторлар туралы ақпарат «Даму» кәсіпкерлікті дамыту қоры» АҚ-ның 2023 жылғы орнықты даму туралы есебінің «GRI Индикаторлар кестесі» бөлімінде қолжетімді.

Картаны ашып көрсету (неғұрлым маңызды деп танылған тақырыптар алтын түспен бөлінген)

ЭКОНОМИКА

Сатып алу практикалары	1
Тікелей емес экономикалық әсерлер	2
Нарықтарға қатысу	3
Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл	4
Бәсекелестікке кедергі жасау	5
Экономикалық нәтижелілік	6

ЭКОЛОГИЯ

Жеткізушілерді экологиялық бағалау	7
Табиғат қорғау заңнамасының талаптарына сәйкестігі	8
Қалдықтар (қайта өңдеуге берілген қағаздың, ұйымдастыру техникасының және т.б. көлемі)	9
Су	10
Энергия	11

ҚАУЫМДАСТЫҚ

Жергілікті қауымдастықтар	12
Жеткізушілердің қоғамға әсерін бағалау	13
Қызметкерлер мен басшылық арасындағы қарым-қатынас	14
Жұмыс орнындағы денсаулық және қауіпсіздік	15
Қауымдастық және ұжымдық келіссөздер жүргізу бостандығы	16
Оқыту және білім беру	17
Әртүрлілік және тең мүмкіндіктер	18

Жұмыспен қамту	19
Заңнамалық талаптарға сәйкестігі	20
Кемсітушілікке жол бермеу	21
Мемлекеттік саясат	22
Адам құқықтарының сақталуын бағалау	23

«Даму» кәсіпкерлікті дамыту қоры» АҚ-ның Корпоративтік басқару кодексінің қағидаттары мен ережелерін сақтау/сақтамау туралы 2023 жыл үшін есебі

№ р/с	Корпоративтік басқару кодексінің қағидаттары мен ережелері	сақталады/іші нара сақталады / сақталмайды	Корпоративтік басқару кодексінің қағидаттары мен ережелерін іске асыру үшін орындалған іс-шаралар
1.	Өкілеттіктердің аражігін ажырату қағидаты	Сақталады	<p>Корпоративтік басқару жүйесі корпоративтік басқару процестерінің жүйелілігі мен дәйектілігін қамтамасыз ететін Қордың тиісті органдары арасындағы өкілеттіктер мен жауапкершілікті нақты ажыратуды көздейді.</p> <p>Жалғыз акционердің, Директорлар кеңесінің, Басқарманың қызметі, сондай-ақ Жалғыз акционердің, Директорлар кеңесінің және Басқарманың арасындағы өкілеттіктерді бөлу оңтайлы әрі толық көлемде көрсетілген және:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) «Акционерлік қоғамдар туралы» Қазақстан Республикасының Заңымен; 2) Қордың Жалғыз акционерінің шешімімен бекітілген Қордың жарғысымен («Бәйтерек» ұлттық басқарушы холдингі» АҚ Басқармасының 13.10.2016 жылғы № 41/16 күндізгі отырысының хаттамасы); 3) Жалғыз акционердің шешімімен бекітілген Қордың Директорлар кеңесі туралы ережесімен («Бәйтерек» Ұлттық басқарушы холдингі» АҚ Басқармасының осы отырысының 2018 жылғы 28 қарашадағы № 53/18 хаттамасы); 4) Қордың Басқармасы туралы ереже Директорлар кеңесінің 05.03.2014 ж. № 49 шешімімен бекітілген, өзгерістер мен толықтырулар енгізілді 09.07.2020, № 07.2020. <p>2023 жылы Жалғыз акционер, Директорлар кеңесі және Басқарма Қор жарғысында олардың айрықша құзыретіне жататын мәселелерді қарап, шешім қабылдады.</p>
2.	Жалғыз акционердің құқықтары мен мүдделерін қорғау қағидаты	Сақталады	<p>Қордағы корпоративтік басқару жалғыз акционердің құқықтары мен заңды мүдделерін қорғауды, құрметтеуді қамтамасыз етуге негізделген</p>

және Қордың тиімді жұмыс істеуіне жәрдемдесуге және оның қызметінде шығынсыздыққа қол жеткізуге бағытталған.

Жалғыз акционердің шешімімен бекітілген Қор Жарғысының 34-тармағына сәйкес («Бәйтерек» Ұлттық басқарушы холдингі» АҚ Басқармасының 2016 жылғы 13 қазандағы № 41/16 күндізгі отырысының хаттамасы), Жалғыз акционердің құқығы бар:

1) Қазақстан Республикасының заңнамасында және Қоғамның Жарғысында белгіленген тәртіппен Қоғамды басқаруға қатысуға;

2) дивидендтер алуға;

3) Қоғамның жарғысында белгіленген тәртіппен Қоғамның қызметі туралы ақпарат алуға, оның ішінде Қоғамның қаржылық есептілігімен танысуға;

4) орталық депозитарийден немесе номиналды ұстаушыдан оның бағалы қағаздарға меншік құқығын растайтын көшірмелер алуға;

5) Қоғам органдары қабылдаған шешімдерді сот тәртібімен даулауға;

6) «Акционерлік қоғамдар туралы» Қазақстан Республикасының Заңында көзделген жағдайларда өз атынан Қоғамның лауазымды адамдарының Қоғамға келтірген залалдарын Қоғамға өтеу және Қоғамның лауазымды адамдарының Қоғамға қайтаруы туралы және қорытынды жасау ірі мәмілелерді және жасалуына мүдделілік бар мәмілеерді жасасу (жасауға ұсыныстар) туралы шешімдер қабылдау нәтижесінде алған пайданы (табысты) Қоғамның лауазымды адамдарының және (немесе) олардың үлестес тұлғаларының Қоғамға қайтаруы туралы талаппен өз атынан сот органдарына жүгінуге ;

7) Қоғамға оның қызметі туралы жазбаша сауалдармен хабарласуға және Қоғамға сұрау салу түскен күннен бастап 30 (отыз) күнтізбелік күн ішінде дәлелді жауаптар алуға;

8) Қоғам таратылған кезде мүліктің бір бөлігіне;

9) Қоғамның акцияларын немесе оның акцияларына айырбасталатын басқа да бағалы қағаздарын белгіленген тәртіппен артықшылықпен сатып алуға;

10) Қоғамның Директорлар кеңесінің отырысын шақыруды талап етуге;

11) аудиторлық ұйымнан Қоғамға өз қаражаты есебінен аудит жүргізуді талап етуге.

Жалғыз акционердің Жарғыда бекітілген құқықтарын Қор және Қордың уәкілетті органдары сақтайды.

			<p>Жалғыз акционердің 2023 жылғы ең маңызды шешімдеріне келесі мәселелер кіреді:</p> <p>1) жылдық қаржылық есептілікті, өткен 2022 қаржы жылындағы таза табысты бөлу тәртібін бекіту туралы;</p> <p>2) Қордың 2022 жылға арналған қызметі туралы жылдық есепті бекіту туралы.</p> <p>2023 жылдың желтоқсан айынан бастап Е.С.Аушарипов Қордың Директорлар кеңесінің мүшесі және Жалғыз акционердің өкілі болып табылады.</p>
3.	Директорлар кеңесі мен Басқарманың Қорды тиімді басқару қағидаты	Сақталады	<p>Даму стратегиясын Жалғыз акционер бекітті және барлық мүдделі тараптар үшін ашылған, Директорлар кеңесі ағымдағы жағдайды талдайды және жұмыс үлгісін өзгерту қажеттігі туралы уақтылы шешім қабылдайды.</p> <p>Қордың стратегиясы Жалғыз акционердің стратегиясымен өзара байланысты.</p> <p>Қордың Директорлар кеңесінің қызметі Қазақстан Республикасының заңнамасымен, Жарғымен, Директорлар кеңесі туралы ережемен және Қордың басқа да ішкі нормативтік құжаттарымен регламенттелген.</p> <p>Есепті жылы Директорлар кеңесі Жарғымен Қордың Директорлар кеңесінің айрықша құзыретіне жатқызылған мәселелер бойынша қарады және шешімдер қабылдады.</p> <p>2023 жылы Директорлар кеңесінің құрамында мынадай өзгерістер болды. Жалғыз акционердің 2023 жылғы 22 ақпандағы № 07/23 хаттамасының шешімімен тәуелсіз директор А.Б.Нұрғалиеваның өкілеттігі өз бастамасымен мерзімінен бұрын тоқтатылды, сондай-ақ Ғ.А.Хұсайынов жалпы Директорлар кеңесінің өкілеттігі мерзімі аяқталғанға дейін өкілеттік мерзімі бар тәуелсіз директор болып сайланды. Директорлар кеңесінің 01.03.2023 жылғы № 01/2023 хаттамасымен Ғ.Ә.Хұсайынов Тағайындау, сыйақы және әлеуметтік мәселелер комитетінің төрағасы және Аудит және тәуекелдерді басқару комитетінің және Стратегиялық жоспарлау және корпоративтік даму комитетінің мүшесі болып сайланды.</p> <p>Жалғыз акционердің 2023 жылғы 25 желтоқсандағы № 52/23 хаттамасының шешімімен Директорлар кеңесінің мүшесі, Жалғыз акционердің өкілі А.Б. Мұхамеджановтың өкілеттігі 2023 жылғы 4 желтоқсаннан бастап мерзімінен бұрын тоқтатылды. Сондай-ақ Е.С. Аушарипов Директорлар кеңесінің мүшесі, жалпы Директорлар</p>

кеңесінің өкілеттік мерзімі аяқталғанға дейін өкілеттік мерзімі бар Жалғыз акционердің өкілі болып **сайланды**. Жаңадан сайланған директорларға қолданыстағы Даму стратегиясы мен негізгі ішкі нормативтік құжаттарды қоса алғанда, Қор қызметінің негізгі аспектілеріне қатысты ақпарат жіберілді.

Осылайша, 01.01.2024 ж. Қордың Директорлар кеңесі **7 директорды, оның ішінде 3 тәуелсіз директорды қамтыды:**

1. Жамаубаев Ерулан Кенжебекович, директорлар кеңесінің төрағасы;
2. Жаксылыков Тимур Мекешевич, директорлар кеңесінің мүшесі;
3. Аушарипов Ерлан Серикович, Директорлар кеңесінің мүшесі, Жалғыз акционердің өкілі;
4. Баталов Раимбек Анварович, тәуелсіз директор;
5. Бахмутова Елена Леонидовна, тәуелсіз директор;
6. Хусаинов Галим Абильжанович, тәуелсіз директор;
7. Бурибаева Гаухар Асылбековна, директорлар кеңесінің мүшесі, басқарма төрайымы

Тәуелсіз директорлардың үлесі **барлық құрамның 30% -ын құрайды**, бұл корпоративтік басқарудың ең үздік қағидаттарына сәйкес келеді.

Директорлар кеңесінің қызметі Директорлар кеңесін қалыптастыру тәртібін, Директорлар кеңесі мүшелерінің мәртебесін, құрамын, құқықтарын, міндеттері мен жауапкершілігін айқындайтын, Директорлар кеңесі қызметінің тәртібін, отырыстарды шақыру мен өткізуді, оның шешімдерін қабылдау мен ресімдеуді белгілейтін Қордың Директорлар кеңесі туралы ережемен реттеледі.

Белгіленген тәртіпке сәйкес жыл сайын Директорлар кеңесінің жұмыс жоспары бекітіледі.

2023 жыл ішінде **Директорлар кеңесінің 11 отырысы**, оның ішінде 7 күндізгі, 4 сырттай отырыс өткізіліп, онда 75 мәселе қаралды.

Жалғыз акционердің тәуелсіз директорлардың қатысуымен бейінді комитеттердің отырыстарын өткізу арқылы Қормен тұрақты диалогы қолдау табады.

2023 жылы Директорлар кеңесі жанынан 3 комитет жұмыс істеді:

- 1) Аудит және тәуекелдерді басқару жөніндегі комитет.
- 2) Стратегиялық жоспарлау және корпоративтік даму комитеті.

			<p>3) Тағайындаулар, сыйақы және әлеуметтік мәселелер жөніндегі комитет.</p> <p>Комитеттердің қызметі Директорлар кеңесі 2021 жылғы 26 тамызда бекіткен Комитеттер туралы тиісті Ережемен реттеледі. Корпоративтік басқарудың үздік тәжірибесіне сәйкес Комитеттерді тәуелсіз директорлар басқарады.</p> <p>Директорлар кеңесі комитеттерінің хатшысы корпоративтік хатшы болып табылады. Комитет хатшысы комитет отырыстарын дайындауды, отырыстарға материалдарды жинау мен жүйелеуді, комитет мүшелеріне және шақырылған адамдарға комитет отырыстарын өткізу туралы хабарламаларды, отырыстардың күн тәртібін, күн тәртібінің мәселелері бойынша материалдарды уақтылы жіберуді, отырыстарды хаттамалауды, комитет шешімдерінің жобаларын дайындауды, сондай-ақ барлық тиісті материалдарды кейіннен сақтауды қамтамасыз етеді.</p> <p>2023 жылы мынадай жұмыстар атқарылды:</p> <p>а) Стратегиялық жоспарлау және корпоративтік даму комитетінің 7 күндізгі отырысы, онда 25 мәселе қаралды.</p> <p>б) Аудит және тәуекелдерді басқару жөніндегі комитеттің 9 күндізгі отырысы, онда 55 мәселе қаралды.</p> <p>в) Тағайындаулар, сыйақылар және әлеуметтік мәселелер жөніндегі комитеттің 11 отырысы, онда 15 мәселе қаралды.</p> <p>2023 жылы комитеттердің отырыстары негізінен онлайн форматында өткізілді.</p> <p>Тәуелсіз директорларды қоспағанда, Директорлар кеңесінің мүшелері өз қызметін өтеусіз негізде жүзеге асырады. Тәуелсіз директорларға сыйақы төлеу тәртібі Тәуелсіз директорларды іріктеу, сыйақы төлеу және шығыстарын өтеу ережесіне сәйкес айқындалады. Тәуелсіз директорларға сыйақы төлеу туралы ақпарат Қордың жылдық есебінде ашылады.</p> <p>Қордың Директорлар кеңесінің шешімдеріне сәйкес алқалы атқарушы орган - Қордың басқармасы құрылды және жұмыс істейді, ол мынадай сандық құрамда (31.12.2023 жылғы жағдай бойынша) бекітілген:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Бурибаева Г.А. - Басқарма төрайымы; 2. Есқақов Е.А. – Басқарма төрайымының орынбасары; 3. Мақажанов Б.М. – Басқарма төрайымының орынбасары; 4. Бапаев М.М. – Басқарма төрайымының орынбасары;
--	--	--	--

			<p>5. Абдолла Н.А. – Басқарма төрайымының орынбасары.</p> <p>Басқарма төрайымы мен мүшелері жоғары кәсіби және жеке қасиеттерге ие, мінсіз іскерлік беделге ие және жоғары этикалық нормаларды ұстанады.</p> <p>Қордың Директорлар кеңесінің 04.08.2023 жылғы № 06/2023 хаттамасымен Қор Басқармасының құрамына өзгерістер енгізілді:</p> <p>1. Басқарма төрайымының орынбасары – Басқарма мүшесі Ф.Қ.Сәрсекеевтің өкілеттігі мерзімінен бұрын тоқтатылды.</p> <p>2. Абдолла Н.А. Басқарма төрайымының орынбасары лауазымына – Қор Басқармасының өкілеттік мерзімі аяқталғанға дейін өкілеттік мерзімімен басқарма мүшесі болып сайланады.</p> <p>Қордың Директорлар кеңесінің 27.12.2021 жылғы № 10/2021 шешімімен Басқарманың өкілеттік мерзімі 2022 жылғы 24 ақпаннан бастап 3 (үш) жыл болып белгіленді және Басқарманың сандық құрамы - 5 (бес) мүше болып айқындалды.</p> <p>2023 жылы Басқарма отырыстарды бизнес-процестің автоматтандырылған режимінде тұрақты түрде өткізді. 2023 жыл ішінде Қор Басқармасының 99 отырысы өткізілді, онда Қорды жедел басқару жөнінде шешімдер қабылданды. Қаралған сұрақтар саны - 539.</p> <p>Есепті кезеңде Қор Басқармасы операциялық қызметтің түрлі аспектілері бойынша мәселелерді, әріптестерді кепілдендіру және субсидиялау, қаржыландыру мәселелерін, сондай-ақ ішкі құжаттарды бекітуді, қаржы бағдарламалары бойынша мәселелерді, орнықты даму және корпоративтік басқару саласындағы мәселелерді қарады.</p> <p>Басқарманың бастамасы бойынша Директорлар кеңесінің және Жалғыз акционердің қарауына енгізілетін барлық мәселелерді және стратегиялық сессияларды Басқарма тек қана күндізгі отырыстар форматында алдын ала қарайды және мақұлдайды.</p>
4.	Орнықты даму қағидаты	Сақталады	<p>Директорлар кеңесінің шешімімен Қордың орнықты даму саласындағы саясаты бекітілді (17.04.2019 жылғы № 03/2019 хаттама). Саясаттың мақсаты Қор орнықты даму саласындағы басқару жүйесін құруда ұстануға тиіс негіз қалаушы нормаларды, қағидаттарды, қағидалар мен тәсілдерді айқындау болып табылады. Саясат талаптарына сәйкес:</p> <p>1) Басқарма тұрақты даму саласындағы іс-шаралар жоспарын бекітеді және жыл сайын жоспардың іс-шараларының орындалуы туралы есеп қалыптастырады;</p>

		<p>2) Қордың құрылымдық бөлімшелері тұрақты даму саласындағы қызметті жүзеге асырады.</p> <p>Орнықты даму саласындағы 2022-2023 жылдарға арналған іс-шаралар жоспары Қор Басқармасының 14.12.2021 жылғы № 100/2021 шешімімен бекітілген</p> <p>Орнықты даму саласындағы қызметтің тиімділігін бағалау көрсеткіштерінің 2023 жылға арналған нысаналы мәндері Басқарманың 23.12.2022 жылғы № 110/2022 шешімімен бекітілген.</p> <p>Орнықты даму саласындағы іс-шаралар жоспарының және 2023 жылға орнықты даму саласындағы қызметтің тиімділігін бағалау көрсеткіштерінің нысаналы мәндерінің орындалуы туралы есептерді 30.01.2024 жылғы Қор Басқармасы қарады (№ 08/2024 хаттама).</p> <p>Орнықты даму саласындағы 2024-2025 жылдарға арналған іс-шаралар жоспары Орнықты даму саласындағы қызметтің тиімділігін бағалау көрсеткіштерінің 2024 жылға арналған нысаналы мәндері Қор Басқармасының 30.11.2023 жылғы № 91-2023 шешімімен бекітілген.</p> <p>Директорлар кеңесінің 29.11.2023 жылғы шешімімен (№ 10/2023 хаттама) орнықты даму жөніндегі бөлімді қамтитын Қордың 2024 - 2033 жылдарға арналған даму стратегиясы бекітілді.</p> <p>Директорлар кеңесінің 17.04.2019 жылғы шешімімен бекітілген "Даму" кәсіпкерлікті дамыту қоры "АҚ-ның орнықты даму саласындағы саясатын орындау үшін мүдделі тараптардың тізбесін, олардың Қордың мүдделеріне ықпал ету дәрежесін және ықпал ету салаларын айқындау мақсатында № 03/2019 хаттама Қордың стейкхолдерлер картасы (05.07.2019 жылғы № 96/2019 шешім) әзірленді.</p> <p>Орнықты даму саласында 2019 жылғы сәуірде Директорлар кеңесінің шешімімен Орнықты даму саласындағы саясат бекітілді.</p> <p>Саясат орнықты даму саласындағы бірқатар халықаралық стандарттардың талаптарын ескере отырып, оның ішінде БҰҰ Жаһандық шартын ескере отырып әзірленген. Қордың орнықты даму саясатының негізгі ережелеріне экономикалық, экологиялық және әлеуметтік құрамдас бөліктер жатады.</p> <p>Қордың қызметіне орнықты даму қағидаттарын енгізу мақсатында Қор Басқармасының 14.12.2021 жылғы № 100/2021 шешімімен 2022-2023 жылдарға арналған орнықты даму саласындағы іс-шаралар жоспары бекітілді.</p>
--	--	--

		<p>Бұдан басқа, орнықты даму саясаты қағидаттарын іске асырудың тиімділігін мониторингілеу мақсатында 2019 жылдан бастап Қор Басқармасы орнықты даму саласындағы ҚТК жыл сайын бекітеді.</p> <p>Орнықты даму саласындағы қызметтің тиімділігін бағалау көрсеткіштерінің 2023 жылға арналған нысаналы мәндері Басқарманың 23.12.2022 жылғы № 110/2022 шешімімен бекітілген.</p> <p>Сондай-ақ Қор Басқармасының 30.11.2023 жылғы № 91/2023 шешімімен Қорды орнықты дамыту жөніндегі 2024-2025 жылдарға арналған іс-шаралар жоспары бекітілді.</p> <p>Қор Басқармасының осы шешімімен 2024 жылға арналған орнықты даму саласындағы қызметтің тиімділігін бағалау көрсеткіштерінің нысаналы мәндері бекітілді.</p> <p>Қордың 2022 - 2023 жылдарға арналған орнықты даму жөніндегі іс-шаралар жоспарының орындалуы туралы есепті және Қордың Басқармасы 30.01.2024 жылғы орнықты даму саласындағы қызметтің тиімділігін бағалау көрсеткіштерінің нысаналы мәндерінің орындалуы туралы есепті (№ 08/2024 хаттама) қарады.</p> <p>Сонымен қатар, Қор қызметіне «ESG» факторларын енгізу және ықпалдастыру мақсатында Қор ESG бастамаларының жол картасын әзірлегенін және Басқарманың 30.11.2023 жылғы № 91-2023 шешімімен бекітілгенін атап өткен жөн.</p> <p>Орнықты даму саласында 2019 жылғы сәуірде Директорлар кеңесінің шешімімен Саясат бекітілді.</p> <p>Саясат орнықты даму саласындағы бірқатар халықаралық стандарттардың талаптарын ескере отырып, оның ішінде БҰҰ Жаһандық шартын ескере отырып әзірленген. Қордың орнықты даму саясатының негізгі ережелеріне экономикалық, экологиялық және әлеуметтік құрамдас бөліктер жатады.</p> <p>Қордың қызметіне орнықты даму қағидаттарын енгізу мақсатында Қор Басқармасының 14.12.2021 жылғы шешімімен (№ 100/2021 хаттама) 2022-2023 жылдарға арналған Қорды орнықты дамыту жөніндегі іс-шаралар жоспары бекітілді. жаңа редакцияда ("Бәйтерек" ұлттық басқарушы холдингі "АҚ Басқармасының 07.09.2022 жылғы № 37/22 шешімі) Қор Басқармасының 23.12.2022 жылғы № 110/2022 шешімімен Қордың орнықты дамуы жөніндегі іс-шаралар жоспарына өзгерістер мен толықтырулар енгізілді. Енгізілген өзгерістер мен толықтырулармен бірге іс-шаралар жоспары 44 іс-шарадан тұрады. Оның ішінде орындау</p>
--	--	---

		<p>мерзімі 2023 жылы - 41 іс-шара, оның ішінде жыл сайынғы/тұрақты негізде - 34. 2023 жылы орындалуы тиіс барлық іс-шаралар орындалды.</p> <p>Жоспар мынадай іс-шараларды көрсетеді:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ БҰҰДБ-мен Қордың меншікті қаражатын орналастыру қарқынын төмендету мақсатында өз қаражаты есебінен қаржыландыруды ұйымдастыруға арналған Қордың шығыстарын БҰҰДБ субсидиялайтын қаржыландыру схемасын іске асыру мүмкіндігі туралы мәселені пысықтау; ☐ Қордың халықаралық серіктесімен тұрақты даму мәселелері бойынша оқыту бағдарламасын жеңілдету үшін грант бөлу мәселесін пысықтау; ☐ ESG рейтингін алу ☐ Холдингтің Экологиялық және әлеуметтік саясатында және әлеуметтік жобалардың таксономиясында айқындалған «жасыл» жобаларды іске асырудың негізгі бағыттарына сәйкес секторлары, қаржыландыру көлемі, экологиялық және әлеуметтік әсерлері бойынша бөлінген Қордың «жасыл» жобаларының (оның ішінде әлеуметтік) базасын қалыптастыру ☐ Энергия үнемдейтін технологияларды қолдану және электр энергиясын тұтынуды азайту; ☐ Транспарентті конкурстық процедуралар негізінде қызметкерлерді іріктеу; ☐ Қор қызметкерлерінің материалдық-техникалық еңбек жағдайларын жақсарту және т.б. <p>Тұрақты даму саласындағы қызметтің тиімділігін бағалау көрсеткіштерінің мақсатты мәндері (НТК)</p> <p>Бұдан басқа, орнықты даму саясаты қағидаттарын іске асырудың тиімділігін мониторингілеу мақсатында 2019 жылдан бастап Қор Басқармасы орнықты даму саласындағы НТК жыл сайын бекітеді. Қор Басқармасының 23.12.2022 жылғы шешімімен (№ 110/2022 хаттама) 2023 жылға арналған орнықты даму саласындағы қызметтің тиімділігін бағалау көрсеткіштерінің нысаналы мәндері бекітілді.</p> <p>2022-2023 жылдарға арналған орнықты даму жөніндегі іс-шаралар жоспарының орындалуы туралы және 2023 жылға арналған орнықты даму саласындағы қызметтің тиімділігін бағалау көрсеткіштерінің нысаналы мәндерінің орындалуы туралы есептерді 30.01.2024 жылғы Қор Басқармасы қарады (№ 08/2024 хаттама).</p>
--	--	---

			<p>Орнықты даму саясатын Қор 2019 жылы бекіткеніне қарамастан, 2023 жылдың қорытындысы бойынша Қор қызметінде бірқатар оң өзгерістер байқалды. Мысалы:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Қордың электр энергиясын тұтыну деңгейі 2021-2022 жылдар деңгейінде сақталды, электр энергиясын тұтыну деңгейін төмендету мақсатында Қор энергияны үнемдейтін технологияларды белсенді пайдалануда; – 2023 жылы 85 кг қайта өңделген материал жеткізілді. 85,0 Вт электр қуатын, 1650 литр суды үнемдеді. - Smart Data Ukimet ДҚ-ға (мемлекеттік органдардың ақпараттық жүйелерінің 57 дерекқорына қосылған) және ҚР ҚМ МКК-мен SFTP-қосылуға ықпалдастыру жүргізілді. <p>Сонымен қатар, 2021 жылы жүргізілген корпоративтік басқару жүйесін сыртқы бағалау нәтижелеріне сәйкес «Орнықты дамуды басқару жүйесінің» сәйкестік пайызы 66.7% -ды құрады, тиісінше осы тармақ бойынша «Ішінара сақтау» белгіленді. Бұл ретте Қордың Директорлар кеңесінің 2022 жылғы 4 ақпандағы шешімімен (№ 01/2022 хаттама) «Даму» кәсіпкерлікті дамыту қоры» АҚ корпоративтік басқаруды жетілдіру жөніндегі 2022-2024 жылдарға арналған іс-шаралар жоспары бекітілді. 2023 жылғы бірінші жартыжылдықта Корпоративтік басқаруды жетілдіру жөніндегі 2022 - 2024 жылдарға арналған іс-шаралар жоспарының орындалуы туралы есеп Қордың Директорлар кеңесінің 07.09.2023 жылғы шешімімен (№ 07/2023 хаттама), 2023 жылғы екінші жартыжылдықта Қордың Директорлар кеңесінің __ жылғы 04.2024 жылғы шешімімен (№ 01/2024 хаттама) бекітілген.</p>
5.	Тәуекелдерді басқару, ішкі бақылау және ішкі аудит қағидаты	Сақталады	<p>Қорда стратегиялық және операциялық мақсаттарға қол жеткізуге ақылға қонымды сенімділікті қамтамасыз етуге бағытталған өзара байланысты компоненттердің (ұйымдастырушылық саясаттар, рәсімдер, әдістер, тетіктер, мінез-құлық нормалары және іс-әрекеттер және т.б.) жиынтығы болып табылатын тәуекелдерді басқару және ішкі бақылау жүйелері жұмыс істейді.</p> <p>Тәуекелдерді басқару және ішкі бақылау жүйелерін нормативтік реттеу тәуекелдерді басқару процесінің құрылуы мен жұмыс істеуін реттейтін ішкі актілер жиынтығының болуымен қамтамасыз етіледі.</p> <p>Жыл сайынғы негізде Қордың стратегиялық және операциялық мақсаттар мен міндеттерге қол жеткізу қабілетіне сыни әсер ететін тәуекелдер тіркелімі мен картасын өзектендіру жүргізіледі.</p>

			<p>Ішкі аудит қызметі белгіленген кезеңділікпен тәуекелдерді басқару және ішкі бақылау жүйелерінің тиімділігін бағалауды жүргізеді.</p> <p>Қор тәуекелдерді басқарудың корпоративтік жүйесін үнемі жетілдіріп отырады.</p> <p>2023 жылы Қордың Жалғыз акционеріне, Директорлар кеңесіне және Басқармасына есептер ұсынылды:</p> <p>1) екінші деңгейдегі банктер мен микроқаржы ұйымдары бойынша лимиттердің сақталуы туралы есеп;</p> <p>2) қаражатты игеру құрылымы туралы ай сайынғы есеп, бухгалтерлік баланс, алшақтықты талдау, Қордың валюталық жағдайы;</p> <p>3) кредиттік, қаржылық, операциялық және стратегиялық тәуекелдерді қоса алғанда, 16 қосымшадан тұратын тоқсан сайынғы тәуекелдер туралы есеп (жалғыз акционерге және Директорлар кеңесіне тоқсан сайынғы негізде ұсынылады).</p> <p>4) Тәуекелдер картасын, тәуекелдер тізілімін және негізгі индикаторлар панелін 2023 жылға Директорлар кеңесі бекітті, оның ішінде операциялық тәуекелдердің бүкіл тізбесі және маңызды тәуекелдерді басқару жөніндегі іс-шаралар жоспары.</p> <p>5) Қордың контрагент-банктерінің қаржылық жай-күйінің жартыжылдық мониторингі.</p> <p>Жоғарыда баяндалған есептер шеңберінде тәуекелдер портфелін талдау және ден қою және ресурстарды бөлу стратегиясы бойынша ұсыныстар әзірлеу, құрылымдық бөлімшелердің тәуекелдерді басқару процесін жедел бақылау, ХҚТ талаптарына сәйкес тәуекелдерді басқару және ішкі бақылау жүйесінің мониторингі жүзеге асырылды.</p>
6.	Корпоративтік қақтығыстарды және мүдделер қақтығысын реттеу қағидаты	Сақталады	<p>Қор мен Директорлар кеңесі Директорлар кеңесінің 17.04.2019 жылғы № 03/2019 шешімімен бекітілген «Даму» кәсіпкерлікті дамыту қоры» акционерлік қоғамының корпоративтік қақтығыстары мен мүдделер қақтығысын реттеу жөніндегі саясатты басшылыққа алады. Осы Саясаттың нормалары мен ережелерін сақтау корпоративтік қақтығыстар мен мүдделер қақтығысын болдырмауға/болдырмауға мүмкіндік береді.</p> <p>2023 жылы корпоративтік қақтығыстарға байланысты жағдайлар анықталған жоқ.</p> <p>Қорда корпоративтік қақтығыстар мен мүдделер қақтығыстары жөніндегі мәселелер Қордың Директорлар кеңесінің 15.04.2015 жылғы шешімімен бекітілген Корпоративтік қақтығыстар мен мүдделер қақтығысын реттеу саясаты (бұдан әрі - Саясат) шеңберінде реттеледі.</p>

		<p>Саясат жанжалдарды сотқа дейін реттеу тәртібі мен рәсімдерін, сондай-ақ осы процестер шеңберінде Қор органдарының, лауазымды адамдарының және қызметкерлерінің іс-қимылдарын регламенттейді.</p> <p>2019 жылы Сәйкестік бақылаушының бастамасымен Саясатқа бірқатар өзгерістер мен толықтырулар енгізілді:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Саясат талаптарына бағынатын тұлғалар шеңберін кеңейту; - Заң департаменті мен Комплаенс-бақылаушы арасында функционалдық міндеттерді қайта бөлу; - мүдделер қақтығысының туындау қаупін барынша азайту үшін жаңа шараларды қолдану. <p>2023 жыл ішінде Комплаенс-бақылаушы мүдделер қақтығысын реттеу мәселелері бойынша Қор қызметкерлері үшін консультациялар өткізді. Бұл ретте Қорда корпоративтік қақтығыстар мен мүдделер қақтығысы туындаған жағдайлар тіркелмеген.</p> <p>Сонымен қатар, «Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы» Қазақстан Республикасы Заңының талаптарына, сондай-ақ «Даму» кәсіпкерлікті дамыту қоры» АҚ Жарғысына енгізілген өзгерістерге сәйкес 2022 жылы бақылаушы комплаенс позициясы сыбайлас жемқорлыққа қарсы комплаенс қызметіне өзгертілді.</p> <p>Қордың Директорлар кеңесінің 14.07.2022 жылғы шешімімен (№ 07/2022 хаттама) Омбудсмен болып Акрачкова Дина Викторовна өкілеттік мерзімі 2 (екі) жыл болатын «Бәйтерек» ұлттық басқарушы холдингі» АҚ Басқарма Төрағасы аппаратының басшысы болып тағайындалды. 2023 жыл ішінде Комплаенс-бақылаушы мүдделер қақтығысын реттеу мәселелері бойынша Қор қызметкерлері үшін консультациялар өткізді. Бұл ретте Қорда корпоративтік қақтығыстар мен мүдделер қақтығысы туындаған жағдайлар тіркелмеген.</p> <p>Сонымен қатар, «Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы» Қазақстан Республикасы Заңының талаптарына, сондай-ақ «Даму» кәсіпкерлікті дамыту қоры» АҚ Жарғысына енгізілген өзгерістерге сәйкес 2022 жылы бақылаушы комплаенс позициясы сыбайлас жемқорлыққа қарсы комплаенс қызметіне өзгертілді.</p> <p>Қордың Директорлар кеңесінің 14.07.2022 жылғы шешімімен (№ 07/2022 хаттама) Омбудсмен болып Акрачкова Дина Викторовна өкілеттік мерзімі 2 (екі) жыл болатын «Бәйтерек» ұлттық басқарушы холдингі» АҚ Басқарма Төрағасы аппаратының басшысы болып тағайындалды.</p>
--	--	---

7.	Қордың қызметі туралы ақпаратты ашудың ашықтығы мен объективтілігі қағидаты	Сақталады	<p>Қор корпоративтік оқиғалар, қаржылық есептілік және аудиторлық есептер туралы ақпаратты, аффилиирленген тұлғалардың тізімдерін, сондай-ақ Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі Басқармасының 2018 жылғы 27 тамыздағы № 189 қаулысымен және «Қазақстан қор биржасы» АҚ листингтік қағидалармен бекітілген талаптарға сәйкес Қаржылық есептілік депозитарийінің (ҚЕД) интернет-ресурстарында ашуға жататын өзге де ақпаратты ашады.</p> <p>Мүдделі тұлғалар тобына Қордың қызметі, оның ішінде оның қаржылық жағдайы, экономикалық көрсеткіштері, оның қызметінің нәтижелері және басқару құрылымы туралы ақпаратты уақтылы ашу қамтамасыз етіледі. Ақпаратты ашудың үздік тәжірибесіне сәйкес Қор жыл сайынғы негізде Қызмет туралы жылдық есепті дайындайды. 2023 жылы Қордың 2022 жылғы қызметі туралы жылдық есеп шығарылды.</p> <p>Ақпараттың жүйелі түрде ашылуын қамтамасыз ету мақсатында Қорда мынадай ішкі құжаттар бар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ақпаратты орналастыру ережелері Қор Басқармасының 2019 жылғы 31 мамырдағы шешімімен бекітілген қаржылық есептілік депозитарийінің интернет-ресурсы. (№ 77/2019 хаттама). 2. Қор Басқармасының 06.04.2018ж. шешімімен бекітілген Қордың жылдық есебінде ақпаратты дайындау және ашу шеңберіндегі құрылымдық бөлімшелердің өзара іс-қимыл регламенті. (№ 35/2018 хаттама) 3. Қор Басқармасының 15.12.2017ж. шешімімен бекітілген ірі мәмілелер және жасалуына Қордың мүдделілігі бар мәмілелер жасасу ережесі. (№ 099/2017 хаттама) Қор Басқармасының 15.12.2017ж. шешімімен бекітілген ірі мәмілелер және жасалуына Қордың мүдделілігі бар мәмілелер жасасу ережесі. (№ 099/2017 хаттама). 4. «Қазақстан қор биржасы» АҚ мен Astana International Exchange (AIX) регламенті. <p>Қор Ақпараттық қауіпсіздік саясатын ұстанады және басшылыққа алады. Саясат ақпаратты қорғаудың негізгі қағидаларын, бағыттарын және талаптарын айқындайды, ақпараттық қауіпсіздік режимін қамтамасыз етудің негізі болып табылады және тиісті ережелерді, ережелер мен нұсқаулықтарды әзірлеуде нұсқаулық қызметін атқарады.</p> <p>Бұдан басқа, ақпаратты ашу мәселелері Басқарманың 17.03.2011 жылғы шешімімен бекітілген Ақпаратты ашу туралы ережемен регламенттелген. Ереже ақпаратты ашудың ережелері мен тәсілдерін</p>
----	---	-----------	---

айқындайды; ашуға жататын жалпыға қолжетімді құжаттардың, ақпараттың (материалдардың) тізбесі; Жалғыз акционерге ашуға жататын құжаттардың, ақпараттың (материалдардың) тізбесі; ақпаратты (материалдарды) ашу тәсілдері мен мерзімдері және т.б.

Қордың корпоративтік сайты бар, онда қаржы жағдайын, қызмет нәтижелерін қоса алғанда, қызметтің барлық маңызды аспектілері туралы ақпарат ашылады. Сайттың мазмұны Қордың жаңа корпоративтік басқару кодексіне сәйкес барлық қажетті ақпаратты қамтиды.

Қордың қызметі туралы ақпаратты ашудың ашықтығы мен объективтілігі қағидатын сақтау мақсатында корпоративтік сайтта тұрақты негізде кеңейтілген талдамалық және шолу есептері-тұсаукесерлері және қаржылық бағдарламалар мен құралдар ретінде қатысушылардың тізімдері (Ұлттық қордың және «Даму» қорының басқа бағдарламаларының қаражатын игеру шеңберінде ЕДБ арқылы субсидиялау, кепілдік беру, қаржыландыру), сондай-ақ қаржылық емес қолдау шаралары орналастырылады «Даму» қоры іске асыратын кәсіпкерлік субъектілері. Қордың корпоративтік сайтында есептер мен тұсаукесерлерден басқа жария көздерде ашуға (орналастыруға) жататын құжаттар, материалдар мен ақпарат жарияланады.

Тиісті ақпарат Қордың корпоративтік интернет-ресурсында бар және тұрақты негізде жаңартылып отырады. «Даму» кәсіпкерлікті дамыту қоры «АҚ Басқармасы 15.12.2019 жылғы № 23/2019 бекіткен» Даму «кәсіпкерлікті дамыту қоры» АҚ корпоративтік сайтында және ресми аккаунттарында ақпаратты ұсыну және орналастыру жөніндегі Регламентке сәйкес жауапты құрылымдық бөлімшелер мен өңірлік филиалдар қажеттілігіне қарай, бірақ айына кемінде бір рет дербес бекітілген Қордың Интернет-ресурстарының бөлімдері.

Сонымен қатар, «Достық Эдвайзори» ЖШС Қорының корпоративтік басқару жүйесін сыртқы бағалау және Қорды корпоративтік басқаруды жетілдіру жөніндегі тиісті іс-шаралар жоспарын бекіту нәтижелері бойынша Қордың Интернет-сайтында қажетті ақпаратты ашу бойынша қосымша шаралар қабылданды. Атап айтқанда, Басқарманың 2022 жылғы 17 маусымдағы шешімімен (№ 53/2022 хаттама) Қордың интернет-ресурстары мен ресми аккаунттарында ақпаратты ұсыну және орналастыру жөніндегі регламентке толықтырулар енгізілді, оның шеңберінде ашуға қажетті ақпарат пен оны ашудың кезеңділігі айқындалды. Қордың Интернет-сайтында ақпарат Жылдық есеп

			шеңберінде ашылады. Жылдық есептер корпоративтік сайтта мына сілтеме бойынша орналастырылады: https://damu.kz/o-fonde/otchetnost-fonda/godovye-otchety-fonda/
--	--	--	---

Мүдделі мәмілелер туралы ақпарат

№	Шарт бойынша контрагенттің атауы	Шарттың мәні	Мәміле жасау туралы шешім қабылдаған Қордың уәкілетті органының шешімінің күні мен нөмірі	Қысқаша ақпарат, негіздеме және қорытындының мақсаты
1	«Bereke Bank» АҚ	Кепілдік беру	Қордың Директорлар кеңесінің 04.05.2022ж. (№ 05/2022 хаттама) шешіміне сәйкес	2023 жылы Қордың 04.05.2022ж. (№ 05/2022 хаттама) «Даму» кәсіпкерлікті дамыту қоры «АҚ мүдделілігі бар мәмілелердің үлгілік шарттарын бекіту туралы» Директорлар кеңесінің шешімі шеңберінде «Bereke Bank» АҚ-мен 202 кепілдік беру шарты жасалды
2	«Bereke Bank» АҚ	Субсидиялау	Қордың Директорлар кеңесінің 04.05.2022ж. (№ 05/2022 хаттама) шешіміне сәйкес	2023 жылы «Даму» кәсіпкерлікті дамыту қоры «АҚ мүдделі болатын мәмілелердің үлгі шарттарын бекіту туралы» Қордың Директорлар кеңесінің 04.05.2022ж. (№ 05/2022 хаттама) шешіміне сәйкес 460 субсидиялау шарты жасалды
3	«Bereke Bank» АҚ	ЖҰЖ шеңберінде қаражатты орналастыру туралы (ҚР ҰҚ 3 транш)	Қордың Директорлар кеңесінің 09.07.2023 жылғы шешімімен.	2023 жылы Өңдеу өнеркәсібі саласында жұмыс істейтін шағын және орта кәсіпкерлік субъектілерін қолдау бағдарламасы, Өңдеу өнеркәсібі саласындағы және өнеркәсіпке қызмет көрсетуге жататын қызметтер саласындағы шағын және орта кәсіпкерлік субъектілерін қолдау бағдарламасы, Қор Басқармасының 2018 жылғы шешімімен бекітілген (ҚР Ұлттық қорының I, II, III траншы) (№ 08/2018 хаттама) Шағын және орта кәсіпкерлік субъектілерін қолдау бағдарламасы шеңберінде Қор мүдделі болатын «Bereke Bank» АҚ-мен мәмілелер жасау туралы Қордың Директорлар кеңесінің 07.09.2023ж. (№ 07/2023 хаттама шешімі шеңберінде кредиттік желі ашу туралы 1 келісім жасалды.
4	«Еуразиялық банк» АҚ	Кепілдік беру	Қордың Директорлар кеңесінің 07.09.2023ж. (№ 05/2022 хаттама) шешіміне сәйкес	2023 жылы Қордың Директорлар кеңесінің «Даму» кәсіпкерлікті дамыту қоры» АҚ мүдделі мәмілелердің үлгілік шарттарын бекіту туралы» 04.05.2022 жылғы шешімі (№ 05/2022 хаттама) шеңберінде «Еуразиялық банк» АҚ-мен 153 кепілдік шарты жасалды.
5	«Еуразиялық банк» АҚ	Субсидиялау	Қордың Директорлар кеңесінің 04.05.2022ж. (№ 05/2022 хаттама) шешіміне сәйкес	2023 жылы Қордың Директорлар кеңесінің «Даму» кәсіпкерлікті дамыту қоры» АҚ мүдделі мәмілелердің үлгілік шарттарын бекіту туралы» 05.04.2022 жылғы шешімі (№ 05/2022 хаттама) шеңберінде 112 субсидиялау шарты жасалды.
6	«Еуразиялық банк» АҚ	НҚ-ді ішінара мерзімінен бұрын өтеу	Қордың Директорлар кеңесінің 03.10.2019 жылғы (№ 09/2019 хаттама), 15.05.2020ж. №05/2020 шешімдеріне сәйкес	2023 жылы Қор Директорлар кеңесінің 03.10.2019 жылғы № 09/2019, 15.05.2020 жылғы № 05/2020 шешімдері шеңберінде НҚ ішінара-мерзімінен бұрын өтеуге байланысты қарыз сомасын азайту бойынша 8 шарт (кредиттік шарттарға қосымша келісімдер) жасасты
7	«Еуразиялық банк» АҚ	ЖҰЖ шеңберінде қаражатты	Қордың Директорлар кеңесінің 07.09.2023ж. (№ 07/2023 хаттама)	2023 жылы Қор Директорлар кеңесінің 07.09.2023ж. ЖҰЖ (ҚР ҰФ 1, 2, 3 транш) шеңберіндегі үлгілік шарттарды бекіту туралы № 07/2023 хаттама)

		орналастыру туралы (ҚР ҰҚ 1, 2, 3 транш)	ЖҰЖ шеңберінде үлгілік шарттар бекітілді (ҚР ҰҚ 1, 2, 3 транш)	шешімі шеңберінде ЖҰЖ (ҚР ҰФ 1,2,3 транш) шеңберінде қаражатты орналастыру туралы 3 шарт жасасты.
8	«Қазхром» ТҰК АҚ	Қаражатты тарту	Қордың Директорлар кеңесінің 07.09.2023ж. (№ 07/2023 хаттама) шешіміне сәйкес ЖҰЖ шеңберінде үлгілік шарттар бекітілді (ҚР ҰҚ 1, 2, 3 транш)	2023 жылы Қор Директорлар кеңесінің 01.03.2023 жылғы шешімі шеңберінде Қордың шағын және орта кәсіпкерлік субъектілерін одан әрі қаржыландыру үшін Шарт талаптарымен «Шағын және орта жеке кәсіпкерлік субъектілерін өңірлік қаржыландыру» өнімін іске асыру мақсатында (№ 01/2023 хаттама) Қордың Әріптестерге Кредит орналастыруы бойынша 1 шарт жасасты
9	«Батыс транзит» АҚ	Субсидиялау	Қордың Директорлар кеңесінің 2022 жылғы 4 мамырдағы шешіміне сәйкес (№ 05/2022 хаттама)	2023 жылы Қор Директорлар кеңесінің «Даму» кәсіпкерлікті дамыту қоры «АҚ-ның мүдделілігі бар мәмілелердің үлгі шарттарын бекіту туралы» 04.05.2022 жылғы шешімі (№ 05/2022 хаттама) шеңберінде негізгі борыштың/микрокредиттің/қаржы лизингінің бір бөлігін субсидиялаудың 1 шартын жасасты.

ЖЫЛДЫҚ ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКТЕН ҮЗІНДІЛЕР

«Даму» қорының қаржылық есептілігі Халықаралық қаржылық есептілік стандарттарына («ХҚЕС») сәйкес әділ құны бойынша қаржы құралдарын бастапқы тануға және пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша және өзге де жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы құралдарын қайта бағалауға түзетумен тарихи құны бойынша есепке алу қағидаларының негізінде дайындалды.

Қаржылық есептілікті дайындау кезінде пайдаланылған есеп саясатының қағидаттары Қордың интернет-ресурсында орналастырылған 2023 жылғы Аудиттелген қаржылық есептілікте берілген.

ҚАРЖЫЛЫҚ ЖАҒДАЙЫ ТУРАЛЫ ЕСЕП

<i>(мың қазақстандық теңгемен)</i>	2023 жылғы 31 желтоқсан	2022 жылғы 31 желтоқсан (қайта қаралған)	2022 жылғы 1 қаңтар (қайта қаралған)
АКТИВТЕР			
Ақша қаражаты және олардың баламалары	124,974,982	182,037,345	76,882,383
Қаржы мекемелеріндегі қаражат	284,039,085	220,485,551	275,045,786
Субсидиялау бағдарламалары бойынша дебиторлық берешек	136,338	183,681	77,899
Клиенттерге берілген кредиттер мен аванстар	1,214,754	2,600,024	252,248
Борыштық бағалы қағаздарға инвестициялар	5,692,121	13,787,556	11,259,798
Ағымдағы салық міндеттемелерін алдын ала төлеу	2,075,575	633,394	3,357,383
Басқа да активтер	1,075,511	5,064,529	4,975,966
Кейінге қалдырылған салық активі	582,713	-	3,132,896
Негізгі құралдар	2,051,605	2,324,753	2,121,829
Материалдық емес активтер	264,471	324,883	267,623
Сатуға арналған айналымнан тыс активтер	28,347	39,262	153,173
АКТИВТЕР ЖИЫНЫ	422,135,502	427,480,978	377,526,984
МІНДЕТТЕМЕЛЕР			
Қарыз қаражаты	148,272,206	167,974,375	169,302,529
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	1,035,039	1,244,178	1,244,178
Субсидиялау бағдарламалары бойынша міндеттемелер	2,972,435	4,913,288	7,792,965
Кейінге қалдырылған салық міндеттемесі	-	1,835,530	-
Болашақ кезеңдердің кірістері және кредиттік сипаттағы міндеттемелер бойынша резервтер	68,393,748	75,349,867	56,861,826
Басқа да міндеттемелер	889,865	1,174,872	976,702
МІНДЕТТЕМЕЛЕРДІҢ ЖИЫНЫ	221,563,293	252,492,110	236,178,200
КАПИТАЛ			
Акционерлік капитал	102,920,273	102,920,273	102,920,273
Қосымша төленген капитал	10,735,627	10,735,627	10,735,627
Өзге де жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздарды қайта бағалау қоры	(363,647)	(771,353)	26,956
Басқа да резервтер	316,430	316,430	316,430
Бөлінбеген пайда	86,963,526	61,787,891	27,349,498
КАПИТАЛ ЖИЫНЫ	200,572,209	174,988,868	141,348,784
МІНДЕТТЕМЕЛЕР МЕН КАПИТАЛДЫҢ ЖИЫНЫ	422,135,502	427,480,978	377,526,984

ӨЗГЕ ДЕ ЖИЫНТЫҚ КІРІСТЕГІ ПАЙДА НЕМЕСЕ ЗАЛАЛ ТУРАЛЫ ЕСЕП

<i>(мың қазақстандық теңгемен)</i>	2023 ж.	2022 (қайта қаралған)
Тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісі бойынша есептелген пайыздық кірістер	38,698,263	35,526,551
Басқа да ұқсас кірістер	6,887	25,276
Пайыздық шығыстар	(8,088,073)	(7,818,871)
Таза пайыздық маржа және осыған ұқсас кірістер	30,617,077	27,732,956
Кредиттік шығындарға бағалау резерві	5,765,220	(5,127,897)
Таза пайыздық маржа және кредиттік шығындар резервін жасағаннан кейінгі ұқсас кірістер	36,382,297	22,605,059
Таза комиссиялық кірістер	29,756,451	24,853,961
Амортизацияланған құны бойынша бағаланатын қаржы активтерін тануды тоқтатудан болған шығыстарды шегергендегі кірістер	1,471,514	32,793,975
Қаржы құралдарын нарықтық мөлшерлемеден төмен мөлшерлемелер бойынша бастапқы тану кезінде туындайтын таза шығын	(19,553,280)	(3,267,258)
Пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша бағаланатын борыштық бағалы қағаздардан түскен кірістерді шегергендегі шығыстар	(968)	12,497
Шетел валютасымен операциялар бойынша кірістерді шегергендегі шығыстар	(12,083)	(105)
Шетел валютасын қайта бағалаудан түскен кірістерді шегергендегі шығыстар	(37,301)	384,190
Басқа да активтердің құнсыздануына резервке аударымдар	(78,447)	66,660
Кредиттік сипаттағы міндеттемелер бойынша резервті/(резервке аударымдар) қалпына келтіру	6,594,464	(6,388,865)
Басқа операциялық кірістер	911,690	164,704
Қордың бағдарламаларын іске асыру бойынша шығыстар	(1,778,577)	(1,219,306)
Жалпы және әкімшілік шығыстар	(6,344,313)	(5,563,952)
Салық салынғанға дейінгі пайда	47,311,447	64,441,560
Пайдаға салынатын салық бойынша шығыстар	(8,719,430)	(12,481,494)
ЖЫЛ ІШІНДЕГІ ПАЙДА	38,592,017	51,960,066
Өзге де жиынтық кіріс:		
Кейіннен пайданың немесе залалдың құрамына қайта жіктелуі мүмкін баптар:		
Өзге де жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын борыштық бағалы қағаздарға инвестициялар:	407,706	(798,309)
Жыл ішіндегі өзге де жиынтық кіріс/(шығын)	407,706	(798,309)
ЖЫЛ ІШІНДЕГІ ЖИЫНТЫҚ КІРІС ЖИЫНЫ	38,999,723	51,161,757

КАПИТАЛДАҒЫ ӨЗГЕРІСТЕР ТУРАЛЫ ЕСЕП

<i>(мың қазақстандық теңгемен)</i>	Жарғылық капитал	Қосымша төленген капитал	Басқа жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын бағалы қағаздарды қайта бағалау резерві	Басқа резервте р	Бөлінбеген пайда	Барлығы
2022 жылдың 1 қаңтарындағы қалдық	102,920,273	10,735,627	26,956	316,430	27,349,498	141,348,784
Жыл ішіндегі пайда	-	-	-	-	51,960,066	51,960,066
Өзге де жиынтық табыс	-	-	(798,309)	-	-	(798,309)
Жыл ішіндегі жиынтық кіріс жиыны	-	-	(798,309)	-	51,960,066	51,161,757
Жарияланған дивидендтер	-	-	-	-	(17,521,673)	(17,521,673)
2023 жылғы 31 желтоқсанға қалдық	102,920,273	10,735,627	(771,353)	316,430	61,787,891	174,988,868
Жылдағы пайда	-	-	-	-	38,592,017	38,592,017
Өзге жиынтық пайдасы	-	-	407,706	-	-	407,706
Жылдағы жиынтық табыс	-	-	407,706	-	38,592,017	38,999,723
Дивидендтер жарияланған	-	-	-	-	(13,416,382)	(13,416,382)
2023 жылғы 31 желтоқсандағы қалдық	102,920,273	10,735,627	(363,647)	316,430	86,963,526	200,572,209

АҚША ҚАРАЖАТЫНЫҢ ҚОЗҒАЛЫСЫ ТУРАЛЫ ЕСЕП

<i>(мың қазақстандық теңгемен)</i>	2023 ж.	2022 ж.
Операциялық қызметтен түскен ақша қаражаты:		
Алынған пайыздар	30 054 995	27 582 539
Төленген пайыздар	(1 701 519)	(1 527 789)
Алынған комиссиялар	29 653 979	36 748 547
Төленген комиссиялар	(133 922)	(133 820)
Басқа операциялық қызметтен түсетін түсімдер	162 428	147 552
Еңбекақы төлеу бойынша төленген шығындар	(3 623 789)	(2 858 295)
Төленген жалпы және әкімшілік шығыстар	(3 891 731)	(3 344 077)
Пайдаға төленген салық	(11 146 497)	(3 003 272)

Операциялық активтер мен міндеттемелердегі өзгерістерге дейін операциялық қызметтен алынған ақша қаражаты	39,373,944	53,611,385
<i>Таза (өсім)/төмендеу бойынша:</i>		
- қаржы мекемелеріндегі қаражат	(46,196,182)	45,530,608
- клиенттерге берілетін кредиттер мен аванстар	192,643	6,096,677
- басқа да қаржы активтеріне	(9,268,556)	(4,372,601)
- басқа активтерге	5,258,473	48,876
<i>Таза өсім/(төмендеу) бойынша:</i>		
- басқа да қаржылық міндеттемелер (субсидиялау бағдарламалары бойынша міндеттемелер)	7,339,796	1,308,823
- басқа да міндеттемелер	(139,496)	(91,633)
Таза ақша қаражаты (пайдаланылған)/операциялық қызметтен алынған	(3,439,378)	102,132,135
Инвестициялық қызметтен түскен ақша қаражаты		
Инвестициялық бағалы қағаздарды сатып алу	(23,323,389)	(18,880,610)
Инвестициялық бағалы қағаздарды сатудан және өтеуден түсетін түсімдер	9,697,517	47,182,629
Негізгі құралдарды сатып алу	(53,121)	(146,073)
Материалдық емес активтерді сатып алу	(31,298)	(123,472)
Сату үшін активтерді сатудан түсетін түсімдер	19,136	249,585
Инвестициялық қызметтен алынған таза ақша қаражаты	(13,691,155)	28,282,059
Қаржылық қызметтен түскен ақша қаражаты		
Қарыз қаражатын алу	4,350,000	4,366,600
Қарыз қаражатын өтеу	(30,430,863)	(11,987,102)
Шығарылған борыштық бағалы қағаздарды өтеу	(200,000)	-
Ұзақ мерзімді жалдауды өтеу	(226,352)	(184,340)
Төленген дивидендтер	(13,416,382)	(17,521,673)
Қаржылық қызметте пайдаланылған таза ақша қаражаты	(39,923,597)	(25,326,515)
Айырбас бағамы өзгерістерінің ақша қаражатына және олардың баламаларына әсері	(256)	(1,209)
Құнсыздануға резервтің өзгеруінің ақша қаражатына және олардың баламаларына әсері	(7,977)	68,492
Ақша қаражатының және олардың баламаларының таза өсімі (таза төмендеуі)/таза өсімі	(57,062,363)	105,154,962
Кезең басындағы ақша қаражаты және олардың баламалары	182,037,345	76,882,383
Кезең соңындағы ақша қаражаты және олардың баламалары	124,974,982	182,037,345

Байланысты тараптармен операциялар

Тараптар, егер олар жалпы бақылауда болса немесе олардың біреуінің екіншісін бақылауға мүмкіндігі болса немесе екінші тарап қаржылық және операциялық шешімдер қабылдаған кезде елеулі ықпал етуі мүмкін болса, байланысты болып есептеледі. Барлық байланысты тараптармен өзара қарым-қатынастарды қарау кезінде олардың тек заңдық нысаны ғана емес, осындай өзара қарым-қатынастардың экономикалық мазмұны назарға алынады.

Төменде байланысты тараптармен жасалатын операциялар бойынша 2023 жылғы 31 желтоқсандағы қалдықтар көрсетілген:

<i>(мың қазақстандық теңгемен)</i>	Жалғыз акционер	Ортақ бақылаудағы компаниялар	Басқа байланысты тараптар
Ақша қаражаты және олардың баламалары	-	482,450	79,533,659
(шарттық пайыздық мөлшерлеме: 0%)	-	55,967,079	7,035,462
Банктердегі қаражат (шарттық пайыздық мөлшерлеме: 2-10%)	-	-	136,338
Субсидиялау бағдарламалары бойынша дебиторлық берешек	-	-	4,795,765
(шарттық пайыздық мөлшерлеме: 0%)	-	-	822,838
Өзге де жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын инвестициялық борыштық бағалы қағаздар (шарттық пайыздық мөлшерлеме: 1-9.5%)	-	-	73,518
Амортизацияланған құны бойынша бағаланатын инвестициялық борыштық бағалы қағаздар (шарттық пайыздық мөлшерлеме: 9%)	-	-	2,075,574
Пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша бағаланатын инвестициялық борыштық бағалы қағаздар (шарттық пайыздық мөлшерлеме: 5.5% -7.68%)	-	-	582,713
(шарттық пайыздық мөлшерлеме: 5.5% -7.68%)	-	40,449	-
Пайдаға салынатын салық бойынша ағымдағы міндеттемелерді алдын ала төлеу (шарттық пайыздық мөлшерлеме: 15%)	-	298	171,692
Кейінге қалдырылған салық активі (шарттық пайыздық мөлшерлеме: 20%)	109,095,786	-	39,176,420
Басқа да қаржы активтері (шарттық пайыздық мөлшерлеме: 0%)	-	-	249,480
Өзге активтер (шарттық пайыздық мөлшерлеме: 0%)	-	1,047	-
	-	-	170,807

Байланысты тараптармен операциялар

Төменде 2023 жылғы байланысты тараптармен операциялар бойынша кірістер мен шығыстардың баптары көрсетілген:

<i>(мың қазақстандық теңгемен)</i>	Жалғыз акционер	Ортақ бақылаудағы компаниялар	Басқа байланысты тараптар
Пайыздық кірістер		5,159,401	1,342,853
Пайыздық шығыстар	(6,965,184)	(2,723)	(979,291)
Пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша бағаланатын бағалы қағаздарды қайта бағалаудан кірістерді шегергендегі шығыстар	-	-	(968)
Таза комиссиялық кірістер	-	-	625,600
Шетел валютасымен операциялар бойынша шығыстарды шегергендегі кірістер/(кірістерді шегергендегі шығыстар)	-	-	(46,932)
Қаржы құралдарын нарықтық жарнадан төмен/жоғары жарналар бойынша бастапқы тану кезінде туындайтын шығыстарды шегергендегі кірістер/(кірістерді шегергендегі шығыстар):	-	(8,010,597)	(2,893,942)
Амортизацияланған құны бойынша бағаланатын қаржы активтерін тануды тоқтатудан болған таза шығыстар	-	-	346,554
Әкімшілік және басқа операциялық шығыстар	-	(55,459)	(111,693)
Басқа операциялық кірістер			

<i>(мың қазақстандық теңгемен)</i>	Жалғыз акционер	Ортақ бақылаудағы компаниялар	Басқа байланысты тараптар
Кредиттік портфельдің құнсыздануына арналған резерв	-	369	65,543
Басқа да қаржы активтері мен кредиттік сипаттағы міндеттемелердің құнсыздануына резерв	-	4,802,520	(1)
Пайдаға салынатын салық бойынша шығыстар	-	-	(8,719,430)
Басқа кірістер/шығыстар	-	2,494	4,118

ӘЙЕЛДЕРДІҢ ҚҰҚЫҚТАРЫ МЕН МҮМКІНДІКТЕРІН КЕҢЕЙТУ ЖӨНІНДЕГІ БҰҰ ҚАҒИДАТТАРЫН ҰСТАНУ ТУРАЛЫ АҚПАРАТ (WOMEN 'S EMPOWERMENT PRINCIPLES)

<p>1-қағидат. Компания басшылығы деңгейінде гендерлік теңдікті қамтамасыз ету жөніндегі шараларды белсенді қолдауды қалыптастыру</p>	<p>Қор «Бәйтерек» ҰБХ» АҚ (Холдинг) бірыңғай кадр саясатының мақсаттары мен міндеттерін ұстанады, оның міндеттерінің бірі Холдингте және оның еншілес ұйымдарында ESG-қағидаттарына негізделген корпоративтік мәдениетті дамыту болып табылады. 2023 жылдың қорытындысы бойынша директорлар кеңесіндегі әйелдердің үлесі 29% -ды, атқарушы органда - 20% -ды, орта басшылықта - 41,5% -ды құрады.</p>
<p>2-қағидат. Тең мүмкіндіктер, инклюзия және кемсітушіліктің болмауы</p>	<p>Қор өз қызметін жүзеге асыру кезінде тең мүмкіндіктер беру қағидатын басшылыққа алады және жынысы, нәсілі, тілі, діни, саяси және басқа да сенімдері, азаматтығы, ұлттық немесе әлеуметтік тегі, шектеулі мүмкіндіктері сияқты негіздер бойынша жұмысқа алу, еңбекке ақы төлеу, оқуға рұқсат беру, лауазымын жоғарылату, жұмыстан босату кезінде өз қызметкерлерін кемсітуге жол бермейді. Бұл позиция Қордың орнықты даму саласындағы саясатында бекітілген. Сондай-ақ 2021 жылы «Даму» қоры гендерлік саясатты бекітті. 2023 жылдың деректері бойынша әйелдердің үлесі 55,7% -ды, орташа басшылықтағы әйелдердің үлесі 41,5% -ды құрады</p>
<p>3-қағидат. Денсаулық, қауіпсіздік және зорлық-зомбылықтан бостандық</p>	<p>Қордың қызметкерлері Қордың бюджетінде көзделген қаражат есебінен жыл сайынғы медициналық сақтандырумен қамтамасыз етіледі. Бұдан басқа, Қор қызметкерлеріне жыл сайынғы еңбек демалысын беру кезінде екі лауазымдық жалақы мөлшерінде материалдық көмек, некеге тұру, бала туу кезінде материалдық көмек көрсетіледі, сондай-ақ отбасы мүшесінің қайтыс болуына байланысты материалдық көмек төленеді. Сондай-ақ жүктілікке және босануға байланысты табысынан айырылған жағдайда төленетін әлеуметтік төлем сомасы шегеріле отырып, орташа жалақысы сақталып, жүктілігі және босануы бойынша демалыс төленеді. Жүктілікке және босануға байланысты демалысты, сондай-ақ бала күтіміне байланысты демалысты ресімдеген адамдардың саны 2023 жылы 19 әйелді құрады.</p>
<p>4-қағидат. Білім беру және біліктілікті арттыру</p>	<p>Персоналды оқыту және дамыту Кадр саясатының басым бағыттарының бірі болып табылады. Осы міндетті іске асыру мақсатында Қордың Кадр саясаты жөніндегі комитетінің шешімімен Қор қызметкерлерін оқыту жоспары бекітілді (02.12.2022 жылғы № 56-2022 КҚП хаттамасы). Жылдық Жоспар шеңберінде оқыту қызметкерлердің іскерлік, жеке және кәсіби құзыреттерін дамытуға бағытталды. Есепті жылы Қордың 674 қызметкері 19 оқыту іс-шарасында оқудан өтті, оның ішінде кейбір қызметкерлер жыл ішінде бірнеше рет, оның ішінде корпоративтік форматта оқыды.</p>
<p>5-қағидат. Кәсіпорынды дамыту, өткізуді ұйымдастыру әдістері және жеткізу тізбегі</p>	<p>Қор әйелдер кәсіпкерлігін қолдауға арналған бағдарламаларды белсенді түрде іске асыруда, бұл Мемлекет басшысы айқындаған мемлекеттік саясаттың негізгі бағыттарының бірі болып табылады. Соңғы он жылда Қор кәсіпкер әйелдерді қолдау жөніндегі бірқатар бағдарламаларды іске асырды, оның ішінде: Еуропа Қайта Құру және Даму Банкімен ынтымақтастықта «Бизнестегі әйелдер» бағдарламасы (іске асыру кезеңі 2015 - 2021 жылдар), Қазақстан Республикасының Үкіметі, Азия Даму Банкі және «Даму» Қоры арасындағы келісім шеңберінде МШОК субъектілерін, оның ішінде кәсіпкер әйелдерді қаржыландыру жөніндегі бағдарлама (іске асыру кезеңі 2011 - 2020 жылдар), сондай-ақ Қордың өз бағдарламасы шеңберінде «Әйелдер кәсіпкерлігіне кейіннен шағын кредит беру үшін ЕДБ-ге қаражатты шартты орналастыру бағдарламасы» (іске асыру кезеңі 2009 - 2018 жылдар). 31.12.2023ж. Қор жалпы сомасы 2 893 млрд теңгеге (жалпы соманың 24%) әйелдер кәсіпкерлігінің 96,0 мың жобасына (жалпы санының 47%) қолдау көрсетті.</p>

6-қағидат. Қоғамның қатысуы және қоғамдастық деңгейіндегі көшбасшылық

Қор Холдинг өткізетін «Baiterek - Open Hearts» қайырымдылық жәрмеңкелеріне белсенді қатысады. Оның аясында өмірлік қиын жағдайға тап болған әйелдерге көмек көрсетіледі. 15.12.2023ж. Қор жәрмеңкеге қатысып, түскен қаражат жаңа жылдық шыршаны ұйымдастыруға және мүмкіндігі шектеулі балаларға сыйлықтар сатып алуға бағытталды.

7-қағидат. Ашықтық, бағалау және есептілік

Қор мерзімді негізде Жылдық есепте гендерлік теңдік туралы ақпаратты ашады.

Глоссарий:

№	Қысқарту/аббревиатуралар	Анықтама
1	ҚРА	Қазақстан Республикасы Қаржы нарығын реттеу және дамыту агенттігі
2	ЕДБ	Екінші деңгейдегі банктер
3	ЖІӨ	Жалпы ішкі өнім
4	«БЖК 2025»	«Бизнестің жол картасы – 2025» бизнесті қолдау мен дамытудың мемлекеттік бағдарламасы
5	«Бәйтерек» ҰБХ» АҚ	«Бәйтерек» ұлттық басқарушы холдингі» АҚ
6	КАСЕ	«Қазақстан қор биржасы» АҚ
7	ЛК	Лизингтік компаниялар
8	Қарапайым заттар экономикасы, «Қарапайым заттар экономикасы» бағдарламасы	«Қолжетімді кредит беру міндетін шешу үшін ұзақ мерзімді теңгелік өтімділікті қамтамасыз етудің кейбір мәселелері туралы» Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2018 жылғы 11 желтоқсандағы № 820 қаулысымен бекітілген Басым жобаларға кредит беру және қаржы лизингі тетігі.
9	ЖАО	Жергілікті атқарушы орган
10	МҚҰ	Микроқаржы ұйымдары
11	МШОК	Микро, шағын және орта кәсіпкерлік
12	ШОК	Шағын және орта кәсіпкерлік
13	ҚР ҰЭМ	Қазақстан Республикасы Ұлттық экономика министрлігі
14	АХҚО	Астана халықаралық қаржы орталығы
15	«Еңбек» бағдарламасы	Нәтижелі жұмыспен қамтуды және жаппай кәсіпкерлікті дамытудың 2017-2021 жылдарға арналған «Еңбек» мемлекеттік бағдарламасы
16	БҰҰДБ	Біріккен Ұлттар Ұйымының Даму бағдарламасы
17	ІАҚ	Ішкі аудит қызметі
18	МШОКС	микро, шағын және орта кәсіпкерлік субъектілері
19	ЖКС	жеке кәсіпкерлік субъектілері
20	Қор, «Даму» қоры	«Даму» кәсіпкерлікті дамыту қоры» АҚ
21	Нүктелік өңірлік бағдарлама	«Шағын және орта жеке кәсіпкерлікті өңірлік қаржыландыру» өнімі/бағдарламасы
22	Ұлттық жоба	2021-2025 жылдарға арналған кәсіпкерлікті дамыту жөніндегі ұлттық жоба
23	«Даму-Факторинг»	«Факторингті пайдалана отырып, микро, шағын және орта жеке кәсіпкерлік субъектілерін кейіннен кредит беру үшін қаражатты екінші деңгейдегі банктерде және өзге де ұйымдарда шартты түрде орналастыру» өнімі

МЕКЕНЖАЙЛАР МЕН БАЙЛАНЫС ДЕРЕКТЕРІ

Бас кеңсе:

А05С9У3, Қазақстан Республикасы, Алматы қаласы, Гоголь көшесі, 111, тел.: +7 (727) 244-55-66,

e-mail: info@fund.kz , Қордың сайты: www.damu.kz

Call-орталық -: +7 (727) 244-55-77, қысқа нөмірі 1408 (Қазақстан бойынша қоңыраулар тегін)

Филиалдық желі:

1. Астана қаласы бойынша облыстық филиалы

Z05T2H3, Астана қаласы, Есіл ауданы, Мәңгілік Ел көшесі, 55 «А», «Бәйтерек» БО, 8(7172) 55-94-34, 55-92-14,

e-mail: astana@fund.kz

2. Алматы қаласы бойынша облыстық филиалы

A05K7A5, Алматы қаласы, Наурызбай батыр көшесі 8, «Коба» бизнес орталығы, 1 қабат, тел.: +7 (727) 244-55-77 (ішкі 3100), e-mail: info@fund.kz

3. Ақмола облысы бойынша облыстық филиалы

C00G9B9, Көкшетау қаласы, Ақан сері көшесі, 46/1, тел.: +7 (7162) 55-11-16, 55-11-14

e-mail: akmola@fund.kz

4. Ақтөбе облысы бойынша облыстық филиалы

D00K9D9, Ақтөбе қаласы, Ә.Молдағұлова даңғылы, 30-ғимарат, тел.: 8 (7132)70-38-08, 70-38-10,

e-mail: aktobe@fund.kz

5. Алматы облысы бойынша облыстық филиалы

B10A0A7, Конаев қаласы, 1 шағын ауданы 14Б., 1 қабат, тел.: +7 (7272) 445566, ішкі 3242,

e-mail: info@fund.kz

6. Атырау облысы бойынша облыстық филиалы

E01X8K9, Атырау қаласы, Азаттық даңғылы, 17, тел.: +7 (7122) 55-80-91,

e-mail: info@fund.kz

7. Шығыс Қазақстан облысы бойынша облыстық филиалы

F00M3F5, Өскемен қаласы, Победа даңғылы, 6, тел.: +7 (7232) 56-05-93,

e-mail: damu-vko@mail.ru

8. Жамбыл облысы бойынша облыстық филиалы

H01X4X8, Тараз қаласы, Желтоқсан көшесі 94, тел.: 8 (7262) 99-94-70,

e-mail: taraz@fund.kz

9. Батыс Қазақстан облысы бойынша облыстық филиалы

L02K7D7, Орал қаласы, Темір Масин көшесі, 67/2 ғимарат, тел.: +7 (7112) 55-48-06,

e-mail: zko@fund.kz

10. Қарағанды облысы бойынша облыстық филиалы

M01M7M3, Қарағанды қаласы, Ермеков көшесі, 29 тел.: +7 (7212) 55-90-20,

e-mail: info@fund.kz

11. Қызылорда облысы бойынша облыстық филиалы

N02B7B1, Қызылорда қаласы, Иван Журба көшесі, 12 тел.: 1408,
e-mail: info@fund.kz

12. Қостанай облысы бойынша облыстық филиалы
P00F8C6, Қостанай қаласы, Әл-Фараби даңғылы, 65, тел.: +7 (7142) 99-03-05,
e-mail: info@fund.kz

13. Маңғыстау облысы бойынша облыстық филиалы
R00A7D3, Ақтау қаласы, 13 ықшам ауданы, 55 ғимарат, тел.: +7 (7292) 70-10-51;
e-mail: info@fund.kz

14. Павлодар облысы бойынша облыстық филиалы
S03G9X0, Павлодар қаласы, Бұқар жырау көшесі, 109, тел.: +7 (7182) 70-38-02,
e-mail: info@fund.kz

15. Солтүстік Қазақстан облысы бойынша облыстық филиалы
T01E6A4, Петропавл қаласы, Жамбыл көшесі 191, тел.: +7 (7152) 55-98-10 (16),
e-mail: sko@fund.kz

16. Шымкент қаласы бойынша облыстық филиалы
X08X2D1, Шымкент қаласы, Қонаева бульвары, 95/1, тел.: +7 (7252) 99-70-49.
e-mail: Zhazira.Bekbayeva@fund.kz

17. Түркістан облысы бойынша облыстық филиалы
X43D7G7, Түркістан қаласы, Жаңа қала ықшам ауданы 28, 5 ғимарат, тел.: +7 (7253) 35-99-90,
e-mail: info@fund.kz

18. Абай облысы бойынша аудандық филиалы
F16T7G3, Семей қаласы, Қайым Мұхамедханов көшесі, 23 а, 101 кеңсе, «Өрлеу» БО, тел.: +7
(7222) 60-00-50;
e-mail: info@fund.kz

19. Жетісу облысы бойынша облыстық филиалы
B01G6D5, Талдықорған қаласы, Төлебаев көшесі, Біржан сал қиылысы 86, тел.: +7 (7282) 55-87-
10,
e-mail: info@fund.kz

20. Ұлытау облысы бойынша аудандық филиалы
M13F6C8, Жезқазған қаласы, Мир даңғылы, 43/1, тел.: 1408,
e-mail: info@fund.kz